

Latwiska
Gadda = Grahmata.

Pirmais Gaddagahjums.

2 Zettorkfnis.

Gullu, Lappu un Seedu = Mehnesis.

1797.

Jelgawâ,
pee Jahna Wriiddrikka Steffenhagen.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

Nachtrag der Namen von Pränumeranten und Pränumerantensammler.

Die gemeinnützige ökonomische Sozietät in Liefland	Exempl.
	100
Herr Pastor Muschizky in Hasenpoth	1
— Baese aus Almindfirn	1
Frau Etatsrätthin v. Behr auf Popen	3
Herr Etatsrath v. Behr auf Popen	20
Frau Landrätthin v. Behr auf Antsen	4
Herr v. Bergmann, Pastor zu Ruien in Liest.	2
Herr Bluhm, Amtsverw. auf Kursiten	1
— Rand. Bock	1
— Pastor Bohlendorff in Sessau	2
— Major v. Ceimern auf Braslau in Liest.	20
— v. Brunnow auf Spahren	12
— Pastor Ebel aus Kusau	8
— Eichler, Amtm. zu Grizzaln	1
— Revisor Eitner zu Dickeln in Liest.	6
— Organist Foh aus Kardangen	1
— Küster Grünberg zu Doblen	1
Frau Gutzeit in Kreuzburg	1
Herr Haak zu Lippaiten	2
— Rand. Hartmann	1
— v. Heyking aus Zehren	1
— Vorsänger Hildebrand aus Neuhausen	1
— Hiller, Erzieher in Aldern	1
— Pastor Hillner zu Angermünde	4
— Wildnißbereuter Jürgenssen	1
— — Kieber zu Erlau in Liest.	8
— Kiesel, Krüger im Nobschen Krüge	1
— Probst Klappmeyer	1
— Pastor Klappmeyer zu Wormen	3
— Klemenz	1
Fräulein von Klopmann aus Audrau	1
— Kapit. v. Klott auf Quikeln in Liest.	1

	Exempl.
Herr Amtm. Koesler auf Stabben	4
— Kolodzey, Amtschreiber in Grobien	1
— v. Koschkull auf Berghoff.	1
Frau Majorin v. Korff auf Apricken	2
Herr v. Korff auf Melzern	1
— Kreuzstein, Vorsänger in Neuguth	1
— Rand. Krüger in Lummern	1
— Pastor Kupfer in Zabeln	12
— Amtsverwalter Larsch zu Apricken	1
Frau v. Mannteufel auf Marren	1
Herr Amtsverwalter Mesch in Oldenberg	1
— Pastor Müller aus Salven	2
— Probst Neander	4
— Kollegienassess. Nerger auf Aushof.	12
— Neumann auf Steinfeld	1
— Hofrath v. Nieß auf Klauenstein in Lieff.	1
— Ruß	1
— Pastor Pantenius, aus Grünhof	20
— Küster Simon Paulowsky aus Neuhausen	1
— Pastor Pernitz in Kennen	1
— Petrowsky, Haushofmeister auf Groß Bersteln	1
— Rand. Radzibor auf Okseln	1
— E. v. Raison	1
— Rapp, Erzieher in Santen	1
— Koch Reh, in Planezen	2
— Kapit. v. d. Recke auf Neuenburg	40
— Roepen, Vorsänger zu Kursiten	1
— Landhofmeister und Etatsrath v. Rutenberg	2
Frau Obristen v. Rutenberg	2
— v. Rutenberg auf Ledicken	1
Herr Riesel, Krüger im Glasdenschen Krüge	1
— Paster Schönberg zu Lennewaden in Lieff.	3
Schleckisches Pastorath	6
Herr Schichner, Dekonom auf Virkeln in Lieff.	1
— Pastor Schilling zu Allendorff in Lieff.	1
— Schöning aus Neuhoff	1
— Pastor von Schröder zu Ascherad in Lieff.	3
— Rand. Schatz auf Wilsenhoff in Lieff.	1

	Exempl.
Herr Förster Seyler	1
— Sieffers, Kaufmann in Luckum	1
— Staeger, Buchbinder in Liebau	3
— Amtmann Starck	1
Thomas Steinberg, Bedienter	1
Fräulein v. Stempel auf Antsen	2
Herr Chirurgus Stoff zu Appricken	1
— Ulrich, Vorsänger in Samiten	1
— E. N. Vielrose	1
Frau v. Vietinghoff aus Neu Sexaten	2
Herr Kand. Waeber auf Wiltajen	1
— P. Wilpert zu Siurt	3
— Winkler, Schreiber aus Groß Bersteln	1
— Uffess. v. Zimmermann auf Stubbensee in Lieff.	34
— Magister Zimmermann	1

Wahrduraditais to, kas wehl zaur pa-
preekshmakiaschanu scho grahmatu mihligi
paskubbinajufchi irraid.

Bei dem Herrn Pastor Attelmeyer:

	Grahm.
Talsu muishas jahnneeks Beeles Kristaps	1
Meschu fargs Ullites Jurris no Talsu nowada	1
— — Duhnu Jurris	1
— — Rakstinu Jurris	1
Saimneeks Remessu Willums	1
— Jaun Kohres Mikkelis	1
Kempju Behrtula Snobts Aufs	1
Saimneeks Jaunseines Kristaps no Postendes nowada	1
— Kallejs Bahlu Priiz	1
— Krauku Sihmons	1
Stendes muishas Waggars Jurris	1
Gibbulu Waggars Jabnis	1
Sahrzenes muishas Waggars Ceewalts	1

Sainnecks Smuggu Jurris no Wallgalles nowadda	I
— Smuggu Sibris	I
— Tenges Anf	I
— Kristes Kahrlis	I
— Melmeschu Andrejs	I
— Matschinu Jannis	I
— Tetschu Mattihf	I
— wezz Indinu Jurris	I
— jaun Indinu Jurris	I
— Spengu Pehteris	I
— Tunnu Wikums	I
— Sprohgu Kahrlis	I
— Dedsinu Mattihf	I
— Ahgeru Jannis	I
Bukku Ansa dehts Pahwils no Nurmuschu nowada	I
Sainnecks Kalna Schmusch no Wandsenes nowada	I
— Krowalku Karlis no Schkehdes nowada	I
Ladses Tschaba padehts Indrikkis no Libbuggu nowada	I

Bei dem Herrn Pastor Beck.

No Semites:

Babbe, basnizkunga Spibsmanne	I
Babbe, — istabas meita	I
Kadsche, — namma meita	I
Sakke Sainnecks Jurris	I

No Strutteles:

Birrene Sainnecks Pehteris	I

No Wihnshkink:

Didschis, wehweris no Wagahle mahjahm	I
Wriederik, zeenigas Boekum gaspaschas fullainis	I

No Aldseres:

Jurris, muischas frohderis	I
Behrtul, muischas istabas puisis	I
Magreete muischas meita	I
Keine Pehteris	I

Bei dem Herrn Pastor Böhlerdorff:

Pehteris, Skurstenu mescha sargs	I
Ansis, Behrsa frohdsinecks	I

	Grahm.
Yehteris, no Breescha Jehkaba mahjahm	I
Jahnis, no Wawerischka Anfa mahjahm	I
Weitas krobga Kaleijs Jahnis	I
Kruhminau Jehkabs	I
Juschkenu Wehweris	I
Balloschu Attis	I
Dabrite, Fredikkemuischas Spihsmanne	I
Jahnis, Audraues waggara dehlis	I

Bei dem Herrn Assessor von Borschwing:

Pulpan George aus Stabliten.	I
Pempe Mikkel, aus Klein-Salwen	I
Schlikschan Andre, Aeltester in Warenbrock	I

Bei dem Herrn Buchbinder Budde.

Aeltester in Zirckschoff	I
— in Kurmahlen	I
— in Langen	I
Stohku Frix	I
Wibbull Jehdat	I
Meinik Frix	I

Bei dem Herrn Pastor Dullo.

Pettin Waggars Jannis	I
Klaues Jurris	I
Kalleis Jannis	I
Dseedatais Niklas	I
Leische Meschafarg's Jannis	I
Bahlin Yehtera Dehlis Jehkob	I
Silla Krohdsineek's Jannis	I

Bei dem Herrn Pastor Ebel:

Saimneeka Straupte Niklahwa dehlis Jurris	I
Pilke Mikkelä dehlis Jehkabs	I

Bei dem Herrn Pastor Elferfeld:

	Grahm.
Der appricische Koch Sander	I
— — zweite Koch Ernst	I
— — Stubenjunge Andrei	I
— — Kutscher Friz	I
Des zierauschen Wirths Sihles Andrei Handjunge Pridikkis	I

Bei dem Herrn Pastor Hilner.

Antses Sullainis Uldriks	I
Antses Gehgeris Jannis	I
Kindes Krohdsineeks Ans	I
Pohpes Patvars Uldriks	I
Dihstmann Kristops no Dhtkupneekem	I

Bei dem Herrn Probst Kade.

Bubbineeku Kristis	I
Grabwiku Jannis	I
Kesteru Waggare	I
Metauku Waggare	I
Skudremiz no Wallantscheem	I
Siltu Pehteris, Skrohderis	I

Bei dem Herrn Pastor Katterfeld.

	Aus Kandeln.	
Tribne		I
	Aus Oldenburg.	
Trukka Prizzis fainneeks		I
Gohbina Ansis fainneeks		I
	Aus Laiden.	
Swilla Jannis fainneeks		I
Laukadreija Ansis fainneeks.		I
	Aus Wangen.	
Sahgera Ernestts fainneeks		I
Der Koch Thro Excellenz der Frau Generalin von Plettenberg aus Puhren		I

Bei dem Herrn Probst Klapmeyer.

Grahm.

Adams, Kumberes Waggara Buhriin Mikkelä dehlä	I
Johannson, Dischleris Weidagges Moderneeks	I
Jannis, Kaulizjes Waggars	I
Mikkelis, Sluffes Waggars, no Sillujorgumahjahm	I

Bei dem Herrn Pastor Klapmeyer.

Geerts, Warmes basnijaskunga Waggars	I
Adams, Warmes dseedatais	I
Wfaju Saimneeks Adams no Warmes nowadda	I

Bei dem Herrn Pastor Kraus:

Neuguthscher Aelteste S. Krehder Andrejs	I
— Glockenläuter (Swannitais) Jahnis S.	I
— S. Sikkenes Andreja dehlä Jurris	I
— S. Brenz Wehwer Krista Snohts Wridrikis	I
— S. Bahlin Andrejs	I

Bei dem Herrn Probst Maczewski:

Der Aelteste auf Lubben	I
Der Kobische Vorsänger Laks	I
Der Aelteste auf Kudden	I
Kaufgalla Lappin	I

Bei dem Herrn Assessor von Medem:

Pippe Dirik, W.	I
Lurre Janne, W.	I
Anne Dahrte, muischas meita	I
Katrihne, muischas meita	I
Anne, Saimneeka Goze meita	I

Bei dem Herrn Pastor Müller.

No leelas Salwes.

Muischas dahrsneeks Jehkabs	I
Wiltzane Jahnis	I
Brakschana Johrgis	I
Daudsewaffes draudses dseedatais Jehkabs	I

No Taubēs muischas.

Teeſneeffis Jahnis	2
Jahrtneekſ Kristaps	I
Waggara Mahrtina dehlſ Jahnis	I
Mutſchukka Anſis	I
Lauffe Matſchis	I
Wannaga Wiikumſ	I
Smettes Behrtulſ	I
Rihſuma Andreiſ	I

No Laurkalles.

Mefcha tunga Waggars, Strehlneeka Jahnis	I
Enohtina Pehteris	I
Wahrtina Andreiſ	I

No maſas Salwes.

Pempe Mikkelis	I
Jauſas Mehmel muischas wehweris Fernſſ	I

No Kohknes eekſch Widſemmes.

Kahrkla Jahnis	IO
No Biſtrama Suffeiſes Wiſkupp Jehkabs	I

Bei dem Herrn Paſtor Nylich.

Kaffaka Pawihla Dehlſ Jahns W.	I
Kwille Wiikumſ	I
Diſchlera Tohms	I
Kaupina Behrtulſ	I
Iſchirkuna Fernſſ	I
Klibjane Pehters	I
Stippana Wiikumſ	I
Puhtele Tohms	I
Schagguna Jahns	I
Kalleja Johrgis	I
Kohſchana Kihſele Pahwils	I
Kubbulu Anſis, Grizgalne Waggars	I
Kriſche, dahſneekſ	I
Obdina Pehters, Saimneekſ	I

Bei dem Herrn Paſtor Pantenius:

Diſchante Janne	I
Spurre Dahwe	I

	Grahm.
Sillen-Krohgeris	I
Beerine Dabws	I
Selketrohgeris Ansis	I
Salnecke Mahrin	I

Bei dem Herrn Pastor Verkuhn:

Ebrmann, Hofmuttermann auf Neuhoff	I
Wilkum, Hofesältester	I
Mittel, Ältester auf Sonnenhof	I
Stange Brenze Sohn Mahrin	I
Saimneeks Kaktin Jehkab Sohn	I
Stabbutche Jurre, Saimneeks	I
Andin Jahne, Saimneeks	I

Bei dem Herrn Pastor und M. Pflugradt:

Vers Liewes un Luz Liewes.

Zeesneffis Pehter Klügge	6
Zihpels un Behrses muischas Zeesneffis.	
Koschkeena Saimneeks Indrikis	3
Dobeles in Raubittes Zeesneffis.	
Saimneeks Jann Lemmke	2
Bersmuische Waggars Daujarta Ans	I
— Saimneeks Indrik Ansis	2
— Saimneeks Renga Indrikis	I
— Kesteris Ansis	2
Doblenscher lettischer Vorsänger und Schulhalter	
Jann Kristoper	3
Leel Abguldes Gehgeris Indrikis	I
Dohrtees Waggars Lauka S. Karlis	I
Mescha muische Waggars Sillindrika Saimneeks	
Kaspers	2
Breekukka Krohbsineeks un Saimneeks	I
Pakkaija Waggars un Saimneeks Kannepia Pehteris	I
Ohka muische Waggars Ernest	I
Masa Bersa Pawars Jurris	I
Dobeles Waggars Schwaltu S. Kristoper	I
Rumbes Muische Wehja Melderis Magnus	I
— — — Melderis Magnus	I

Debelgundes Wagers Greeses Saimneeks Ans	I
Sessaues Preedes Krohdsineeks Karl	I
Ziepels Jaurattu Greeses Saimneeks Mattihß	I
Bruscha Saimneeks Ansis	I
Zanka Saimneeks Wilkums	I
Purwarjna Saimneeks Mattihß	I
Dikturra Saimneeks Ansis	I
Straupä Saimneeks Jannis	I
Mescha Sargs Schnora Saimneeks Jannis	I
— — Kappa S. Klawus	I
— — Mangalla S. Kristop	I
— — Welka S. Jehkobs	I
— — Welka S. Indrikis	I
— — Welka S. Schwarz	I
Sess, Kalla Saimneeks Ehrnest	3

Bei dem Herrn Pastor Pusin:

Inkas Ansis, Daigulneekös	I
Beswahrbin	2
Kabrlis, Stappera: Krohdseneeka Peedsihwotais, Slohkenbergneekös	I
Jehkabs, Kalleis pee Janna: krohga no Smahrdneekem	I
Krihschans, Bez: mohkas: muischas Meieris	I
Jannis, Pitscha Lohma dehlß, no Raudes	I
Mahrtinsch, Danekna Jehkaba dehlß no Dhsolm.	I
Mahrtinsch, Mahmas Jehkaba dehlß no Dhsolmuisch.	I

Bei dem Herrn Pastor Rhaneus.

No Liewesmuischas Pagasta.

Ernestß Tumaraks Jachtneeks	I
Ansis Jachtusis Waggars	I
Indrikis Bulka Klehts: Jachtneeks	I
Jahnis Muschkis Waggars no Dursupes	I
Jurris, S. no Dohbeleem Liewesmuischas Pagasta	I
Jahnis, Liewes Muischas Dahrneeks	I
Ernestß Bemberis Sehmes Waggars	I
Jahnis Lohde Saimneeks un Kesteris no Sehmes	I
Kristaperis Dsehpuris Waggars no Sehmes	I
Kristaperis Frischnfeld Kaleis Liewes: Muischâ	I

Bei dem Herrn Pastor Rosenberger.

No	Lucrinu draudses,	Grahm.
Keerm-	Muischas Waggars Jannis	I
Katteneeku	Saimneeks Pehteris	I
Utter	Saimneeks Jahnis	I
Muzzeneeku	Saimneeks Ehrmannis	I
Buku	Kristaps	I
P-hku	Saimneeks Kestens	I
Kehrkenu	Saimneeks Jannis	I
Diggu	Jehkabs	I
Biktu	Jannis	I
Jaan-	Muischas Waggars	I
Unskruhju	Ehrmannis	I
Binku	Ernesta dehls Jahnis	I

Bei dem Herrn Pastor adj. Schulz.

No	Schaimes un Bersteles laudis.	
Peel	Gleebawas muischas Waggars Ansis	I
Mafas	Gleebawas Janzon	I
Potschaimes	Waggars Jahnis	I
Gleeb.	Milkona Rheinis	I
Gleeb.	Milkona Jehkabs	I
Potschaimes	spihsmanne Anne	I
Schaimes	muischas meita Dahrte	I
Juddeiku	Dreimannu Andreissohn	2
Peel	Rundables piss waggars Sweineeku Jahnis	I
Mafas	Behrsteles waggars Gaiku Jurris	I
Klatfcha	Kristoppera dehls Jurris	I
Vasnizas	Kunga Kutschers Krischis	I
Vasnizas	Kunga istabas meita Anne	I
Gedduzas	Muischas Waggars Jahnis ar pawahr-	
	du (Laurinsch)	I
Schaimes	Muischas Waggars Mikkelis	I
Lutman	Gottards p. S.	I
Krasnischku	Wildes Mahrtsinsch S.	I
—	Brubwera Mahrtsinsch S.	I
—	Brubwera Ansis S.	I
Stukku	Kristaps (saimneeka brablis)	I
Duppiniu	Jannis p. S.	I

	Grahm.
Rihlu Mahrtsch S.	I
Schwepplu Mahrtsch (Zeesneek's)	I
Baubalu Jurris (Kalps)	I
Krottuschas Landis.	
Krottuscha Muishas Waggars Jurris	I
Zeesneek's Beesuma Indrik's	I
— Beesuma Jannis	I
— Kuggrainu Ehrmans	I
Kuggrainu Ehrmans S.	I
— Krischus S.	I
— Krisch Kalps	I
Repfchu Jurris S.	I
Kuffarischku Krischjahnis S.	I
Kalleja Krischa Utraine Anne	I

Bei dem Herrn Pastor Stobbe.

Aus der Nieder-Bartauschen Gemeine.

Sprohge Jehkab Meschufarg's	I
Guddriku Mikkel	I
Undeggu Andrei	I
Kestera Dehls Raupe	I
Meelau Jahne	I
Puzze Mahrtsch	I
Puzze Dawid	I

Aus der Ober-Bartauschen Gemeine.

Luffaschu Zeesneesseis Jehkab	I
Druku Waggar Jehkab	I
Kester Mikkel	I
Spruhdu Bumeister Sihrt	I
Muzneek Mikkel	I
Bumbel	I
— Klawe	I
Baltar Jahne	I
Roblu Jahne	I
Kuddu Jahne	I
Wahrnu Jehkab	I
Guddenu Jehkab	I
Kairu Jahne	I

Schupstiku Pehter	"	"	I
Ruffin Klawe	"	"	I

Bei dem Herrn Kandidat Stuß.
Aus Todaischen.

Kate, Hofsmädchen	"	"	I
Babbe, Hofsmädchen	"	"	I
Niklas, Kutscher	"	"	I
Andre, Borreiter	"	"	I
Otte, Hofesjunge	"	"	I
Kristoph, Wirthssohn aus dem Gesinde Slikten	"	"	I
Zule, Hofmutter	"	"	I

Aus Uelizzen.

Janne, Aeltester	"	"	I
Peter, Schildreiter	"	"	I
Jurre, Wirth aus Waine Gesinde	"	"	I
Kaspar, Wirthssohn aus Jahnik Gesinde	"	"	I

Bei dem Herrn D. Uckermann.

No Itstrumundes.

Saimneek's Zelau Jannis	"	"	I
— Kulpe Jannis remmesis	"	"	I
— Kulpe Udsch	"	"	I
— Duming Jannis	"	"	I
— Dreschken Peter Snikkeris	"	"	I
Saimneeze Jaudetsch Trihne	"	"	I
— — Madde	"	"	I
Jaudetsch Puifis Jannis	"	"	I

Bei dem Herrn Pastor Voigt.

Brutschu Klas	"	"	I
Johann, Bedienter bei der Wolgundischen Herrschaft	"	"	I
Jannis, Wolgunde Waggara Dehls	"	"	I
Kalnazeema Kutschers Jannis	"	"	I
Wilkabuhda Pehteris. Pilsfata muische Waggars	"	"	I
Swehras muisches Waggars, Muntehn Gedbert	"	"	3
Wirzawas faimneek's, Bukku Gedbert	"	"	I
Obsol muisches faimneek's, Bihmannu Jannis	"	"	I
Gezehnu Mahrta, faimneek's	"	"	I
Meska Anfis, faimneek's	"	"	I

	Grahm.
Waggar no Turge muifcha, Karls	I
Waggar no Plauineeka, Didsche	I
Jahkob, Kokniffe muifcha Pawars	2

Bei dem Herrn Pastor Wäber.

Ehboles Kesteris Kristaps	I
— Snifferis Kristaps	I
— Kalne Swihne Pehteris	I
— Ammohl Pehteris	I
— Raschoht Jehkabs	I
Allmannes Grabbie Anfis	I

Bei dem Herrn Pastor Wagner.

Brentfche Pehter	I
Duhker Pehter	I
Duhker Sihmon	I
Gargrohde Zahn	I
Grawan Turre	I
Beswahrdisch	I
Uhdaman Brenz	I
Pilskaln Zahn	I
Preekulan Indrik	I
Klauzan Mahrtn	I
Waggal Turre	I
Sahnan Ehrmann	I
Buiman Mahrtn	I
Sille Uhdenan Behrtmeij	I

Bei dem Herrn Apotheker Wernich.

No Paderu Janne	I
— — Mahrtn	I
— — Anfis	I
— — Jahkob	I
— — Libse	I

Bei dem Herrn Pastor Winkelmann.

Taumpils Kesteris Friizis	10
Saimu Krodels Lohms Dibrikis	I
Dihku f. Sprizzis	I
Klebbera f. Turris	I

Pawassara.

Labbaki un skaidraki gan ne warr tas
 prahtigs zilweks Deewa sawa Deb-
 bestehwa, sawa radditaja un lab-
 darritaja spehku un mihlestibu atsiht, redseht
 un manniht, kà eeksch schahm deenahm, kur
 wissa semme preeksch muhsu azzim atjauna-
 jahs un ta jauki nahkdama pawassara mums
 usfauz: Deews atjauna tahs semmes
 gihmi! Tahs dohmas un nomannischanas,
 kas zaur to eeksch muhsu firdim rohдахs, tif
 dauds un daschadas, tif jaukas un preezigas

irraid, ka tas ittin nelaimigs un noschehlo-
jama zilweks buhtu, kas pee tahm labpraht
ne gribbetu kaweeetes un firdi un prahtu moh-
dinaht. Wissur redsam mehš tik un tik dauds
jaunus jaukus gihmjus, wissur obščham mehš
tahš jaukas saħlu, seedu un pukku smarsčas,
wissur dsirdam mehš tahš daschadas skannas
un smalkas dseefminas un balsis, kas muhs
us lihgsnibu un pateizigu preeku aizina; un
wissu scho jaukumu un koshchumu, scho preeku
un lihgsnibu, wissu dahwana mums ta wiss-
spehžiga baggata rohka muhsu miħta Deb-
bestehwa. Winsch irr faulei un muhsu sem-
mes lohdei sawas weetās eerahdijis, winsch
irr to tahlumu tā nomehrojis, ka faules starr
muhs pasneegt un taggad jauki eesilbiht warr;
winsch irr dabbai tahdu spehku dewis zaur
faules siltumu atkal atdsihwoht, atmohštees
un atspirgt. Sawu gahrdu faldu meegu is-
dušfejusi dabba taggad jaunā spehka un skai-
stumā atmohdahs un stiprinata to darbu saħk,
ko winnas radditais tai uslizzis irr. Dsih-
wiba un spehki taggad kà straumes par wis-
sahm

fahm semmes ahderehm ruh; un augligs siltums ispleschahs par gaisu gaiseem. Wiffa ta leela walsts no stahdeem, sahlehmi un pufkehmi, kas preeksch muhsu azzim paslehpta bija, pehz seemas meedsinu jaunu atspirgichanu maunidama sah; zeltees un no semmes isspeestees. Jau dabba neredfami pee winnas jaunana glihtuma strahdaja, ar kurre to atkal ispuschkotu gaisma west gribb; bet ta apgahdiga Deewa gudriba tikkai ar kawedamahmi rohkahmi schohs jaunus dsihwibas spehkus par sawahmi atjaunotahmi raddibahmi islehje. Ar gauscheem lehneem sohleem pawassarina nahk, ta ka ruddeni dabba pamasam aismigge, pirms stipra salna nahje. Ta pehz augsteem gudreem dabbas likkumeem nekas ne noteek peepeschi jeb ka mehds fazzicht lehkschus, bet wiff noteek gauschi, lehni ar leelu sinu un gudribu. Kad pehz leelas salnas ahtri leels karstums, jeb pehz leela siltuma tuhda; leela salna nahktu, tad wiff isnihktu un bohja eetu. Bet Deewa gudriba labba; sinu un proht ka wajaga buht, kad wiffahmi dabbas leetahmi

buhß isdohtees un augligahm buht. Wehl
nakts salnas tohs twaikus kas no eesilditas
semmes zellahs, par farmu pahrwehrsich, fo
faulite atkal atraisa, ka zaur flapjumu, sil-
tumu un dsestrumu, jauna dsihwibina roh-
nahs un stiprinajahs. Wehl smaggi wehji
ar aukahm plohsidamees puhfch, lai nikni
nahwigi twaiki ne sakrahjahs, tuwu pee sem-
mes paleef un zilwekus un lohpus nekauj, bet
ar wehjeem tahli tohp aisdsihti, un gaisß tohp
tihrihts. Wehl miglas un twaiki no sem-
mes augfchup zellahs, wirseja gaisa debbe-
schos fabeesojahs un atkal ka augligas ke-
tus lahsites semme kriht, jo flapjumu wai-
jaga, tas irraid stahdu barriba, un Deews fa-
weem behrneem fo waijaga baggatigi dohd.—
Jau sahl jauni pukku un sahl stahdini no
semmes isdihgt, jau kohku pumpurischi atwere-
vahs un lappinas isbreesß; jau labbiba ar jau-
nu neisfakkami kohfchu fallumu azzim redsoht
zellahs un no wehjina weegli tohp fchuhpota.
Dik schehligi un brihnischligi irr Deews wis-
fas leetas apgahdajis! fchi wehju fchuhpo-
fcha=

schana un kustinaschana irr stahdeem un aug-
 leem wisseem lohti waijadsiga leeta, jo zittadi
 tahs semmes flapjums kas saknes irr, zaur
 teem smalkeem teeweem stohbrineem ne warre-
 tu augschup kahpt; leeleem kohkeem stipru
 wehju waijaga, tohs kustinahst un krattihst,
 tapeh; pawaffaras eefahkuma aukas irraid,
 masi stahdini tad wehl ne bija isdihguschi un
 salausiti taptu, bet nu lehni wehji puhsch ar-
 ridsan tohs aubsinahst un kohpt. — Zau
 wiss neisfkaitams pukku pulks ar sawahm
 simtstuhkstooschkahrtigahm pehrwehm un smak-
 kahm sell un seed un gannibas un plawas ar
 neisfakkamu kohschumu ispuschko; kahdas
 dahrgas ne gan teizamas labdarrigas sahles,
 lohpeem un zilwekeem, kas zaur neprahtribu
 un zegausibu sawu wesselibu pohsta, kahda
 pilniba, kahda baggatiba, kahda neisfkaita-
 ma daschadiba; kad labbi apluhko, tad ne
 weena pukfite, ne weena weeniga sahlite ohtrai
 ittin lihdsiga irr, wissur zits gihmis, zits koh-
 schums, zitta smakka, zits dseedinaschanas
 spehks. — Wiss-spehzigais, wiss-schehli-
 gais,

gais, wissuwalditais Debbes un semmes rad-
 ditais! fur irr tahds Deewß kà Tu effi? kas
 warr, kas svehj to darriht ko Tu darra? kas
 warr Tawus darbus bes dsillak apbrihnoscha-
 nas pahrdohmaht un apskattiht? — tas patß
 semmes gabbalinisch ko ar weenu rohku warru
 apklaht, gan simtkahrtigus daschadus stahdi-
 nus ness, un ta patti semme, tas patß flap-
 juns, ta patti leetus lahsite, tas patß sil-
 tums wiannus wissus kohpj un audsina un to-
 mehr katram sawu ihpaschu gihmi, ihpaschu
 smakku, spehku un kohschumu dohd. Zau
 wissi putni leeli un masi ar sawahm skannahm
 smalkahm balsim radditajam flawas dseesmi-
 nas ness un sawas dsihwibas preezajahs; zih-
 rulinsch augstà gaisà liddinadams, strasdinisch
 us kohku sarreem lihgodams un ta dseedataja
 wirsneeze lagsdigallina upmallàs fruhmòs seh-
 dedama dseed un swilpo, trallina un pohga,
 ka wissu meschu meschi no wiannu dseesminahm
 atskann, zitti rihtòs agri jo agri zehluschees
 rihtablahsmu sweizina un nahkdamu fauliti
 sluddina, zitti wehla wakkarà lihds dsillu nak-
 ti

ti neapnikkuschî dseed un gawile, un tà tohp
deenâs un naktis radditaja gohds un slawa
teikta, un palehnais wehsmînsch ness ka us
putnu spahrneem schahs saldas pukku smar-
schas, schahs mihlas putnu dseesminas tahli
jo tahli, ka schis jaukums schee preeki wissur
warretu isplahittees. Un schein stahwu es
Deewa raddibas paschâ widdû, tas weeni-
gais no wisseem scheem tuhkstosch reis tuhksto-
scheem, kas ar gaischu skaidru prahtu, ar
siltu mihlestibas pilnu firdi wissu to warru
apkampt, pahrdohmaht, nomanniht, un ar
sawahnt preezigahm pateizigahm dohmahm un
nomannischahanahm us Lewi pazeltees, ne-
redsams wissurklahtbuhdams Deews! schein
stahwu es Lawis meistera darbs, Lawis gih-
mis, Lawis behrns, tawas raddibas lungs;
Tu redsi un prohti mannas dwehseles doh-
mas, mannas firds nomannischanas, preeksch
Lewis dsilli paklannidams gribbu es tawas
atjaunotas pasauls pateizigi preezatees,
dabbu sweizinaht un winaai ka no dsilla
meega atmohduschu draugu mihligi labbu
riht

riht fazziht. Schi dabbas jauna dsihwiba
ir mannim jaunu spehku un dsihwibu dohd,
ir es juhtohs kà no jauna dsimmis; dsihwi-
bas un wesselibas spehki man wiffur straumés
prettim nahf, un ar katru dwaſchas wilkſcha-
nu es jautrakš un ſtiprakš mannohs. —
Tahdas irraid gudra zilweka dohmas un no-
manniſchanas jauna pawaffaras laiká, un ka
Zuhs mihli Laſſitaji ar ſchahdahm dohmahm
wehl wairak eepreezinatees, un ſawas ſirdis
us Deewu no ka wiſſ jaukums, preeks un
lihgs miba nahf, pateizigi pazelt warrait,
gribbu es jums wehl kahdas mahzibinas no
labbas ſirds doht. — Apdohmajeet pa-
preekſch kahdu dsihwibas un dsihwibas spehku
daſchadibu redſam un mannam mehš wiſſap-
kahrt; kà wiſſur un wiſſás weetás mudſch un
kuſtahš, zeltahš un welkahš, ſteepjahš un
ſpeeschahš, augtojahš un wairojahš, leen un
rahpi, tekk un ſkreen par gaisu, uhdeni un
ſemmé; ne weena weeniga weetina kaš tuk-
ſcha beš dsihwibas buhtu, kà darbojahš un
ſtrahda katrais ſemmes graudiniſch eekſch ſewis
un

un ahra pufse us zitteem; kà wiff dihgst un
 aug, fallo un seed, zellahs un isplefchahs.
 Ittin kà buhtu pascha Deewa dsihwudarrama
 dwaſcha wiffu us jaunu dsihwibu mohdinajis;
 fur ne fenn wiff dsilká meegá kà nomirris gul-
 leja, tur darbojahs taggad mohstees, no mee-
 ga, falnas un nahwes ſaitehm israutees un
 jaunu dsihwibu un ſpirgtumu rahdiht. Ne
 ſakki zilweks, kà tikkai lohpeem un zilwekeem
 dsihwiba un dsihwes ſpehki irraid; arri ſah-
 lehm, pukkehbm, kohkeem un wiſſeem kas pee-
 tahs leelas ſtahdu walſts peederr dsihwiba irr;
 zitta dsihwiba ſinnams, nekà zilwekeem un
 lohpeem, bet tomehr dsihwiba un kas ſinn
 woi newaid arri manniſchanaſ. Ka mehſ
 ſtarp ſtahdeem un lohpeem leelu weenadibu re-
 dsam, taſ irr neleedsams; kas irr kohku miſa
 zits kà ahda? kas irr ſulla zits kà affinis?
 kas irr tee ſmalkei ſtohbriini zits kà ahderes?
 Mehſ paſiſtam ſtahdinu ko Mimmoſa ſauz,
 furra kad til rohku peeleeſ tuhdat ſaraujahs it
 kà ſahpetu un pehz labbu brihdi tikkai atkal
 isplefchahs. Wehl paſiſtam pukkiti weenu,
 ko

fo muschu flasdiu sauz un kà bickerichts is-
skattahs; eelschà irr tas smalkais seedu pul-
wers kas falds irr un us fo muschas gauschi
kriht, bet tik drihs kà weena muscha eeleen,
schi pukkite ahtri saraujahs un to muschu no-
kere, tad atwerrahs atkal kamehr zitta nahk
un tapat nekerta tohp. Turplikam jums jo
wairak no tahm trim leelahm dabbas walstint
stahstidams, es rahdischu, ka katra walsti
ipascha sawada dsihwiba irraid; taggad tas
mums gan buhs tikkai apdohmaht, zil dauds
un daschadi dsihwibas un kustinaschanas speh-
ki par wissu dabbu redsami irr, un to meh
nekad warresim gan apdohmaht un apbrihnoht.
Un fur nahk fur rohnahs schee spehki? kas
tam masam taurinu pautinam, kas tik mas kà
smillschu graudinsch irraid un zauru seemu
stingrs safallis gulleja, taggad to spehku dohd,
ka sah kusstetes un dsihws tohp? kas tam
ahbolu graudinam kas ruddeni tappa semme
eelikts, taggad to spehku dohd, ka winsch
sah dihgt, zeltees un par kohzinu isaugt,
kas pehz kahdeem gaddeem dauds tuhkstoschus
tah-

tahdus graudinus neffihis. Lai mehſ to ne
aismirſtam ka ſcheit Deewa rohka ſkaidri re-
dsama, ka wiſch ſcho neiſſmellamu dſihwi-
baſ awotu dabba lizzis; no wianna arridsan
mehſ muhſchigi muhſcham dſihwibu, preeku,
pilnibu un ſpehkuſ ſmelſim. — Dabbas
liſkumi nepahrwehrſchami, allasch weenadi,
arweenu tee paſchi irr un paleek; taſ ſkaidri
rahda, ka weenſ weenigais gudſ, ſpehzigſ
un ſchehligſ Kungſ par wiſſu walda un to
uſturr. Deewſ irr wiſſu leetu radditais,
uſturretais, walditais un labdarritais; wiſſ
ko mehſ redſam un prohtam nahk no wianna,
paſtahw zaur wianna ſpehku, dſihwo un aug
peh; wianna gribbeſchanaſ; wianna dwaſcha
irr dſihwiba; wianna uſſkattifchana irr preekſ,
wianna pehdas irr ſwehtibaſ awoti. Jo
wairak mehſ uſ dabbu un dabbas liſkumeem
apdohmigi ſkattameeſ, jo wairak tohp numſ
Deewſ redſamſ un mehſ mahzameeſ winnu
atſiht un mihleht. Dabba irr ittin ka ſpee-
gelis kurrea mehſ to redſamu atſpihdumu taſ
Deewa gohdibaſ, wianna gudribu, ſpehku un
miſ-

mihlestibu skaidri atsiht warram. Tà kà
Deewa prahts pastahwigs irr, tà irraid arri-
dsan dabbas likkumi pastahwigi; kahdi tee no
pasaules eefahkuma bijuschi, tahdi wehl tag-
gad irr un paliks, kamehr dabba pastahwehs;
kam pehz dabbas likkumeem waijag notift,
tas noteef teescham, us to warram mehš
drohschi palantees un tas ne warr krahpt.
Tà kà mehš pee kahda gudra ammatneeka dar-
beem pareisibu un labbu sinnu atrohnam, tà
redsam mehš pee wisseem dabbas likkumeem
pareisibu un gudribu, un kas irr zilweku gu-
driba prett Deewa gudribu? kà noteef scheid
wiss pehz kahrtas, ar kahdu ne isteizaimi gu-
dru sinnu, nekas pahroleeku agri, nekas pahr-
leeku wehlu, bet wiss ihstena pascha laiká,
ko mehš kad us to apdohmigi luhkojam jau
ilgi papreeksch sinnah warram; nekahda ka-
weschana, nekahda fajulkschaná, nekahda sa-
missinaschana. Tà kà Deews patš baggats
un pilnigs sawá buhschaná irraid, tà irr
wansch dabbu ar pilnibu un swehtibu apdah-
wanais. Nekur truhkums, nekur nabba-
dsiba,

dsiba, nefur breh̄kiba; bet wiffur pilniba,
 baggatiba un swehtiba! Zkkatrs zilweks,
 ikkatrs lohps, putniensch gaisá, kulkaini,
 tahrpiai, taurini wirs semmes, siwis uhdeni,
 un zil wehl warr buht fo meh̄s ne redsam;
 wiffi schee simts tuh̄kstosch reis tuh̄kstoschi,
 atrohn baggatigi fo pee ustureschanas wai-
 jaga irr, ne weens welti mekledams apfahrt
 staiga, preeksch wiffieem irr gahdahts, wiffi fo
 mekle atrohn. Zil Deewam maifes behrni
 par kurreem wiasch gahda un ne weenu ne leef
 baddu mirt, wiffi neween eh̄dinati un dsirdi-
 nati, bet ar pilnibu barroti, kohpti, fargati
 un glabbati tohp. Bet zil winnam arri bag-
 gatibas? Tas eet pah̄r wiffu zilweku sapra-
 schanu, kad meh̄s dabbas pilnibu un bagga-
 tibu apdohmajam. Weens weenigais grau-
 dinsch wairak nekà simtstuh̄kstoschus auglus
 ness; weenà maggonu galwinà brihscham
 wairak nekà 32000 (trih̄sdesmit un diwi
 tuh̄kstoschi) graudini irraid, un tabbaku stah-
 dinsch 360000 (trih̄s simt feschdesmit tuh̄k-
 stoschus) graudinus ness. Tahda patti jeb
 wehl

wehl leelaka augliba irraid lohpu walsti. Lai
tas mums ne irr brhnums, ka filtā waffarā
tik dauds muschas irraid: jo weens weenigais
muschu pahrs diwi milliones, tas irr diwi
tuhkstosch reis tuhstoschus behrnus dohd;
mehs pasihstam weenu knauschlu flakku, kas
weenā gaddā diwi tuhkstoschus behrnus dsem-
dina, un wehl masaki kullaini irraid, kas
weenā deena behrnus un behrnu behrnu behr-
nus pa tuhkstoscheem peedsihwo. Bet pa
wissam irr siwju augliba brhnischkigi leela.
Eeksch mehrena lihdeka ikreem warr 90000
(dewindesmit tuhkstoschus) pautinus skaitiht,
eeksch silka (ehrina) trihsdesmit tuhkstoschus,
eeksch menzas ikreem simtstuhkstoschus, eeksch
assera ikreem, kad wissa siws pussmahrzinu
fwerē, diwi simts astondesmit tuhkstoschus;
eeksch weenas stohres ikreem simts peeždesmit
tuhkstoschas milliones. (tik dauds zilweku
newaid par wissu semmes wirsi) — Wee-
nā pilskatā Sweedru semmē ko Gotenburg
fauz, fur dauds ehrixi tohp sweijohti, tohp
itgads no scheem ehrixeem 200,000 (diwi
simts

simts tuhstoschas) mužžas eesahlitas un ar
 fuggeem zittas semmēs aigwestas; tapat arri
 Ollanderu un Englenderu semmē dauds no
 schahm siwim sweisohatas tohp, tā kà drohschi
 warr fazziht, ka wairak nekà (400,000)
 tschetrsimts tuhstoschi zilweki no tahs darbo-
 schanas ar ehrincem mittejahs un baggati
 tohp. — Wissi dabbas likkumi un spehki
 dsennahs un speeschahs pehz preeka un lab-
 flahschanas. Kad mehš tahš daschadas
 putnu bāsis un dseesminas dsirdam, woi tas
 mums gan warr prahtā nahkt, ka tahš rau-
 du dseesmas jeb waimanas effoschas? ne
 muhscham! ta lihgsniba, tas preeks, ta ga-
 wileschana un lusteschana tik skaidri no tahm
 atskann, ka brihscham mehš pašchi kad no-
 skummuschchi un behdigi effam, tahš dsirdoht
 eelihgsmoti un tā eepreezinati tohpam, ka
 mehš sawas behdas us kahdu brihdi aismir-
 stam un lihds preezamees; luhko masu putni-
 nu jeb taurinu kahdu kas taggad no ohles is-
 schkiblehs, kà winsch spahrninus zilladams
 sawus jaunus spehkus mehgina un preezajahs,
 skat-

ſkattees us lohpiaceem kà tee palehkdami pa
 gannibahm ſawu harribu mekle un baggatigi
 atrohn; ſkattees kà ſiwis uhdeni ſchurp turp
 ſchaujahs, ka tik lo ar azzim warram panahft.
 Schi mudriba, ſchi ſchigliba wiſſapfahret irr
 neleedsamas ſihmes, ka wiſſ lihgsmojahs un
 preezajahs, un ka patti dabba us ſcho preeku
 mohdina; tas jaukais remdens ſiltums, tas
 kohſchais ſmarſchu pilns gais, tas raibums
 un jaukums wiſſur, katru dſihwu raddibu us
 preeku un pateizigu lihgsmitibu mohdina. Un
 tapeh? tapeh ka pawaffara tas wairoſcha-
 nas un augloſchanas brihdſ, tas faeefchanas
 laiks wiſſu dſihwu raddibu irraid. — —
 Kahda gudriba, kahda beſgalliga mihleſtiba!!
 Kà nelabbi un grehziggi tapeh tee zilweki dar-
 ra, kas pawaffaras laika, kad dabba to truh-
 kumu gribb atlihdsinaht, ar biſſehm un flaf-
 deem ſchaudami, kaudami un ſchnaugdami
 apfahret ſtaiga, it kà gribbetu Deewa raddibu
 pohſtiht un izmehrdeht; wiſſur preeks, wiſ-
 ſur dſihwiba un wairoſchana, un zilweks
 nahft ar trohſni, beedeſteem, nahwi, breeſma
 un

un pohstifchanu; woi tas warr Deewam patift? Baudi labbaſ lihds ar wiſſeem zitteem to preeku fo Deews dohd; eſſi peh; Deewa gribbeſchanas raddibas kungs, bet ne winnas pohſtineeks, dohd dabbaſ wallas ka warr wairotees, tad wehl jo baggatigi winnas ſwehtibu warreſi baudiht. Kad tawa ſirds behdiga irr, kad ruhpes un gahdaſchanas tewi ſpeesch, kad tawa kruhts ſmaggi puhſchahs un tew tawa iſtabina paſchaura rahdahs, kad tew baiſs mettahs, kad tu redſi ka taws krahjumiaſch maggumá eet, iſeij tad ahraun Deewa klaijá paſaulé, apſkattees wiſſapfahrt, raugi un apdohma zif Deewam maiſes behrni, zif winnam baggatibas, pilnibu un ſwehtibu; noſlauki tad tahs aſſaras no tawa waiga, atweree tawu ſirdi tahm preezigahm nomanniſchanahm fo wiſſa dabba juht, preezajees ar teem preezigeem un eſſi lihſgms ar teem lihſgmeem. — Tahda gudra dabbaſ baudifchana irr ta iſtlena ſkohla, kurrá mehſ gudribas daſchadaſ mahzitees un ſawas ſirdis us ſwehtahm nomanniſchanahm mohdinaht war-

ram. Lai eet kam patihk, frohga jeb zittur
islustetees, naudu un laiku ischkehrdeht,
wesselibu pohstihht un sawu sunnamu. sirdi ar
netikkumeem un grehkeem apgahniht; gudram
zilwekam ta rahma un prahtiga dabbaas bau-
dischana tas leelakais preeks buhs. Tee-
scham schein irr Deewa nams, schein
irr debbes wahrte! labbaki nekur newar-
ram mahzitees Deewu atsiht, Deewu mihs-
leht, Deewam tizzeht un us Deewu palau-
tees, un tapeh; arridsan tas gudrakais zil-
weku mahzitais, pats Deewa dehs Jesus
muhs mohdina us putnineem gaisa, us puk-
fehmi laufos skattitees un apdohmaht, ka tee
ne sehj, ne plauj, ne schkuhnos krahj nedf
wehrpj, un tomehr no sawa radditaja un
Debbestehwa ehdinati un barroti, gehrbti un
kohpti tohp; ka wehl wairak Deews muhs
apgahdahs, kas mehs dauds labbaki nekà put-
ni un pukites effam! un kahda grehziiga mas-
titiziba tas buhtu, kad mehs pee schahs ap-
dohmaschanas wehl warretum behdigi gah-
dahht un sehrotees; bet arri ta ka dabba un
dab-

dabbas spehki taggad pehz sawu seemas duffe-
 fchanu kustahs un dsennahs, tà buhs arri-
 dsan mums kà prahstigeem zilwekeem strahdaht
 to peenahkahs, dsihtees pehz to kas muhsu
 un tuwaku labklahfchanu wairoht warr. —

Bet pa wiffam jauka un eepreezinadama pee
 pawaffaras apdohmaschanas, irr ta preeziga-
 zerriba to Deews mums scheitan redsami
 preeksch azzim leek; ta zerriba, ka arridsan
 mehsh kahdâ deenâ no nahwes meega zelsimees
 un atjaunoti jaunu dsihwibu sahksim. Ne-
 kas Deewa leelâ wylsti ne suhd, nekash ne eet
 pohsta, wiff kas irr bijis atkal atnahk, wiff
 kas semmê leen, atkal no semmes iszellahs,
 wiff kas dsilkâ meegâ aismeeq, atkal atmoht-
 dahs; kà manna dsihwiba us muhschibu stei-
 dsahs, tà wiffas uppites un straumes us lee-
 lu juhvu skreen, ar miglu gaisâ kahpi un atkal
 kà leetus lahfitesh pee semmes kriht; grau-
 dinsch kas wiffu seemu kà mirris semmê gul-
 leja taggad dihgst, fallo, seed un aug; tahr-
 pinsch kas faruzzis ilgu laiku zeeti duffeja,
 taggad mohdahs un ar spahrneem kà putninsch

gaisá zellahs — fahdas jaukas eepreezinadas
 mas bildeš un sihmes mannas nahkamas dsih-
 woschanas! wiff kas taggad mohdahs un zel-
 jahs irr kohschaks, jaukaks un spirgtaks; ir
 es tapschu fehts eeksch fatruhdeschanas
 un usmohdinahts eeksch nefatruhde-
 schanas, fehts eeksch negohdibas un
 usmohdinahts eeksch gohdibas, fehts
 eeksch wahjibas un usmohdinahts
 eeksch spehka. Tas irraid wiffas dabbas
 leeziba, tas irr wiffu dsihwu raddibu wehle-
 schana un zerriba, tas irr pehs Jesus mahzi-
 bas, manna un wiffu kristitu lauschu tizziba.
 Ar schahm dohmahm un nomannischannahm
 gribbu es scho jaunu pawassararu sweizinaht,
 scho eepreezinadamu zerribu dsilli mannâ sirdi
 eerakstiht; ar scho zerribu mannuš brahlus,
 kas mannis preekschâ pee Deewa noeet, us
 sawahm duffeschanas weetahm pawaddiht,
 ar scho zerribu pats pehs nobeigtahm dsihwo-
 schanas deenahm sawâ kappâ apgultees: Zel-
 tees, preekâ uszeltees, Semme man kâ fehflu
 aplahs, Winnâ leelâ deenâ Deews, Man
 kâ

Kà jaunu auglu sakrahš, Tad atskannehš
 muhschibâ, Gohds irr Deewam aug-
 stibâ! —

Pawaffaras rihta : dseefmina.

Wie lieblich winkt sie mir ic.

Kà jauki mohdina ta rihta blahsmâš spohschums,
 Jau ehna behg no ſkaidribas,
 Kà ſkaiſta paſaule, kahšs neiſſakamš kohschums!
 Kà pilna ſirds no lihgmibas. —

Dauds wairak eſſi Tu mans Debbeſtehws man dewiſ,
 Kà wakkar luhgdams zerreju,
 Dauds labbaki nekà pats prohtu luhgt preekſch ſewiſ
 Saprohti Tu to luhgſchanu.

Tu meegu ſubtiſi, lai jauni ſpehki rohdahš
 Uš gruhtu deenas darbinu,
 Jau Lawa balſs man ſauz, ikweens no meega mohdahš
 Un atſtahj ſawu gultinu.

Kà kohſchi deena nah! eš juhtohš jaunâ ; ſpehkâ,
 Meſch ſkann no ſlawas dſeefminahm;
 Eš preeziġs dſeedu lihds, kahp' paſchâ debbes ehkâ
 Balſs lihds ar pukku ſmarſchinahm.

Laws gars man apgaiſmo kà ſaulite ſcho rihtu,
 Un mahzi Lawus zeſtus Deews!

Dohd Lawu ſpehku man — un ja eš nabbags trihtu,
 Tad luhdsams Tehws apſcheblojees. —

m. S.

Paſ

Painahzifchana, Èà par turrigu un
baggatu fainneeku tapt warr.

Scho lassoh, gan ikweens wehleseeß tur-
rigs un baggats tapt, un dohmahs, sche
fahdas sawadas sinnas un mahzibas atrast,
Èà warr mantas kraht, naudu woi no semmes
israht jeb no puhkeem dabbuht. Kad tikkai
nauda papilnam buhtu, kas tad faitetu?
tad buhtu labbi laiki; tad warretu flinko-
dams ehst un dsert, par tirgeem un frohgeem
apfahrt wasatees un eeksch allus un brandwih-
na pehrtees! Bet kas to dohd, tahdi laiki
newaid nekad bijuschi, ne irraid, neds buhs;
naudurazzeji gan wehl schur tur roh, bet ne
fo ne atrohn, laudis krahpj un paschi par ap-
smeeßlu paleek; puhkis tikkai wehl wezzu
bahbu galwas mahjo; wels pats deedelneeks
nabbags, kam nekas newaid neds fo doht
warr; sagt ne drihst, tas irr pagallam ne-
gudrs un negohdigs ammat, fo Deews ne
gribb un kas mugguru un faklu makfa —
lab-

labbaſ ar weffelu ahdu gohdigs un nabbags
 palikſchu. Bet kluff luhdsams! Kaſ ſinn
 woi ne buhs zits kaſhs gudrs un gohdigs pa-
 dohms, ka warr naudu pelniht. — Kad
 tu mihlais draugs, apdohmigi ſcho gribbetu
 laſſiht, mannam wahrdam tizzeht un pehz
 ſchahs mahzibas tikluſchi dſihwoht un dar-
 riht; tad ſauz tu man par wiltineeku, ja ne
 klufſi ihſa laika par turrigu un baggatu wi-
 ru. Gan es ſinnu, ka taſ teem, kaſ pee
 ſawahm eeraſchahm un fahrumeem wezzi tap-
 puſchi irr, un kaſ jaunſ mahzibas nizzina
 un eeniſt, wiſſai patihkams ne buhs; bet
 tomehr es ſaweem mihleem ſemmes laudim
 par gohdu gribbu tizzeht, ka eeraddumu ſpehks
 par winneem tik leels ne buhs, ka tee wiſſas
 labbas mahzibas atmeſtu; bet ka wiſſwairak
 tee kaſ wehl jauni, muddigi, pee pilna prah-
 ta un ſpehka irraid, ſchahs labbas mahzibas
 pee ſirds nemſ un pehz tahm dſihwoht
 dſihſees.

1) Tew waijag no jaunahm deenahm
 mahzitees, ſawu atſihſchanu eekſch wiſſadahm
 wai-

waijadfigahm leetahm wairoht, un jo deenas
 jo wairaf peeangt; ne turrees sewi ne kad par
 tif gudru jeb ismahzitu, ka nu newarretu ne-
 ko wairs peemahzitees, bet dseunees ar weenu
 us preefschu jo deenas jo gudrafs tapt. Cassi
 tapeh; labpraht un apdohmigi tahdas grah-
 matas, kurreas labbas mahzibas tohp dohtas,
 eij labpraht basniza, un lai tas dsilli tawa
 firdi eespeeschahs, ko mahzitaais no Deewa
 wahrda sluddina. Deewa mihlestiba un bih-
 jaschana irr wiffas gudribas eesahkums, jo
 kad tu arri wiffas pasauls gudribas un sinne-
 schanas ismahziis buhtu, un taws prahts
 paliktu tuffsch no Deewa atsihschanas, tawa
 firds tuffscha no mihlestibas, tad tu tomehr
 weens nelaimigs noschehlojams zilweks buhtu.

2) Behds no wiffas firds flinkumu, ne-
 schkihstibu un negausibu, schohs trihs netif-
 kumus tew waijag behgt un eenihdeht ka pa-
 schu wellu, jo no winneem wiff kaunums pee-
 meefas un dwehseles rohdahs; mahzees no
 masahm deenahm kaut ko strahdaht un ne par
 gar-

garru laiku, bet no wissa spehka; effi allasch
tihrs un skaidrs un tà lai arri wissas tawas
leetas, drahnas, grahmatas, eerohtschi 2c.
irraid; effi shtigs un gausigs eeksch wissahm
leetahm, eeksch ehshanas, dserfshanas un
dusseschanas; ne weena weeniga leeta pahr=
leeku, ehd kad gribbahs, dserf kad shapst,
bet ne weenu kummofu, ne weenu lahsi wairak
nekà tu spehji panest, labbaki magga? ne=
kà wairak, tad buhfi allasch weffels un pee=
pilna prahta. Lai ne weens tew ne peewill
peedsertees jeb wairak ehst jeb pahrleeku ilgi
gulleht, zaur to zilweks tohp mulkis un par=
lohpu paleek. Ne aiskawe tihfschi darbu dee=
nu, ne staiga pa frohgeem, ja pat swehtdee=
nà pehz basuizas, paleez mahjās un lassfi
grahmatu, apmekle kaiminu, pahrdohma
kashdi darbi tew us nahkoschu neddelu buhs
jadarra, un kashdā wihsē tu tohs wiss labbaki
spehfi padarriht, un ja tu pats wehl ne sinni,
tad luhdsi prahtigus fainneekus, lai tew to
wajjadfigu pamahzishanu dohd.

3) Tik ko tu jau spehji art jeb laukā
 strahdaht, luhdsi tehwiu jeb fainneeku, lai
 tew kahdu semmes gabbalinu dohd, ka warri
 eebandetees; apkohpi tad to pareisi ka nahkaks
 un mahzees no masahm deenahm semmi kohpt.
 Ta semmeskohpschana irr augligs un gohdigs
 ammats, kas to darbu baggatigi atmaks,
 un tas irr mulkis un nejhga kas semneekus
 nizzina. Deews pats zilwekeem irr paweh-
 lejis semmi kohpt, kad winsch fazzija: Geksch
 fweedreem tawa waiga buhs tew to
 maissi ehst, un tadehl fakka arridsan tas
 gudrais Sihrafs Rod. 7, 15: Lai tew ne
 reebjahs ta gruhtha strahdaschana un
 semmes kohpschana, jo tas irr no ta
 Wiffaugstaka ta raddihts. Ne pahr-
 dohdi tawas bandas wiffai ahtri jeb par puss-
 naudu un fargees ka tu wiltneeku rohkas ne
 kriht. Kad naudu dabbijs, peetaupa to un
 glabba jeb dohd tehwiu jeb fainneekam glab-
 baht; lai neweens tew ne apmahna westi
 wehrdinu isdoht, bet krahj un glabba tik ilgi
 kamehr kahdu waijadfigu leetu, wiffwairak
 tah-

tahdu warri pirkt, ar kurru wehl wairak warresi pelnitees. Ne isdohd kaut kahdam tawu naudinu, jo dauds krahpneeki irraid, kas nabbagam puischam naudu jeb zittas mantas iswill, un pehz ne ar labbu ne ar launu grihb atdoht; wissiwairak sinnamam dsehrejam tu ne wehrdinu ne leene. Tahda wihsé turredamees, un ar dsehrejeem un flinkeem ne mas beedrodamees, bet no gadda us gaddu strahdadams un krahdam, pirms wehl bahrsda augš, tew jau labs mazzinsch dahlderu buhs, jeb labs bandineeku sirgs, segles, sahbafi un gohda drahnas kà labbam puischam peeklahjahs.

4) Kad tu jau labbi buhfi eekrahjees un prahtam tihl prezzetees, tad ismeklejees labbu seewu; bet ne luhko til dauds us skaisstumu un puhru, bet wissiwairak kas labbi audsinata, kas gohdiga, labba strahdneeze, gudra, mihliga un rahma irraid. Par laisku meitu, smurguli un dusmu puhzi, lai Deews katru zilweku pasarga. Bet labbu seewu dabujis,
kas

Kas gohdiga, kas prahtiga gahdneeze un taupi-
 taja, kas no darba ne behg, kas proht wehrpt,
 addiht, schuht, aust, lohpus kohpt, dahrsu
 seht un stahdiht, maisi zept, ehdeenu wahriht
 un grahmatu lassihht, kam mihliga rahma
 sirds un jautrs prahts irraid; kad tu tahdu
 dabbujis, tad pateizi Deewam, turri winnu
 augsta gohda, mihlo winnu no wiffas sirds
 la tawu wifflabba ku draudseni, darri ko sin-
 nadams un spehdams, kas winnai patihk jeb
 kahdu preeku darra, un ne schkirrees no win-
 nas kamehr patis Deews scho laizigu mihlesti-
 bas faiti juhfu starpa atraisihis. —

5) Ja tad Deews us preekschu tew mih-
 lus behrnius dahwana, tad tew ne nahkseez
 grehti tohs usturreht un pa gohdam audsi-
 naht, kad tu ko labbu buhsi eekrahjees; un
 tohp tee behrni leelaki, tad tee tew wehl pa-
 lihdses jo wairak pelniht. Tawa wiffleela-
 ka gahdashana, taws mihlakais preeks un
 kaweklis lai tad nu irr tohs kohpt, audsinahht
 un mahziht. Augsts un zeenijams gohda
 wahrds,

wahrds irr tehwa wahrds, un neisfakkamu
 preeku tas firidi dohd, kad behrniasch pirnu reisi
 grabstidams scho wahrdu isfakka; bet gruhtas
 irr arridsan tahs tehwa gahdaschanas, leela ta
 atbildeschana fo tee ar scho wahrdu apnem-
 mahs. Lai staiga frohga, kas krauklu tehws
 un sawu behrnu pohstneeks gribb buht; lai
 raug ka to preeksch Deewa, sawas paschas
 sinnamas firds un zitteem gohdigem zilwekeem
 atbildehs, kas sawus behrnus warr atstah
 jeb par teem ta ne gahdaht ka tehwan pee-
 nahkshs — tu labbak paleezi mahjas pee see-
 was un behrnineem un baudi to preeku fo
 Deews zilweku firdis tik dsilli eestahdijis irr,
 ar saweseem lihgs motees un preezigs buht.
 Ta irr ihsta mahte kas patti sawu behrninu
 sihdina, tas irr ihsts tehws kas pats sawu
 behrnu mahzita is irr.

6) Kad tawi behrni aug ka behrses un
 lohpi wairojahs, tad ne leedsees mahjasweetu
 usnemt, lai arri buht ta semme kahda buh-
 dama. Gohdigam strahdneekam Deews wis-
 sur

fur swehtibu dohd, un pohsta weeta kad zaur
zilweku rohkam un Deewa paligu par para-
dihsi pahrtaisita irraid, wehl leelaku preeku
darra. Us plawu kohpschanas un fuhdu
wairofchanas dsennees wissiwairak; lai lauki
irraid masi, kad tikfai labbi tohp kohpti un
wairak fuhdoti, tad wairak auglus dohs nekà
leeli un leesi lauki. Ur lihdumeem dauds ne
puhlejees, tee to darbu ne atmakfa, labbak
falassi wissadas sahles un lappas un kas ween
appakfch lohpu kahjahm par fuhdeem tohp.
Kur smilfchu jeb swirgsdu semme irraid, tur
waijaga mahlus jeb melnu semmi, un fur
wissai zeeta mahlu semme irraid, tur atkal
waijag smiltis uswest; lai gan ta weschana
tahla un gruhta buhtu, kad lauki wissai leeli
newaid, tad arri tas darbs tik pahrleeku leels
ne buhs un to darbu baggatigi atmakfahs.
Mafs lauks fo ka dahrsinu warr apkohpt un
baggatigi fuhdoht irr daudsfahrt labbaks un
tas irr gan redsehts, ka tahds lauzinsch diwi-
desmittahrtigus jeb brihscham wehl wairak
auglus neffis irr.

7) De turri wiffai dauds lohpus bet kohpi un barro tohs zik spehdams. Ea stallubarroschana, lohpus seema un waffara stalkos turreht un ar ahbolusahli ehdinahht, jau par wiffu Wahzsemmi un arri zittas semmes sinnama labba leeta irraid; bet pee mums wehl ne gribb labbi isdohtees; jebshu fungi kas to mehginajufchi irr, atradde, Ea trihs stalka gohwis wairak peenu dohd, nekà desmit zittas kas ganniba eet. Tomehr Kursemneeki labpraht pee saweem wezzeem eeraddumeem paleef un jaunab mahzibas ne gribb peenemt, bet kas to gribb darriht, tas atraddihs to labbumu un winnam to darbu pateesi schehl ne buhs. Schahs trihs leetas Kursemmes lauzineekeem wehl waijadsetu mahzitees un peenemt: 1) stallubarroschana pee lohpeem, 2) ar wehrscheem art, ezzeht un braukt un 3) to garru iskaptu atmest un ar weenrohzi (zirpi) labbibu greest; tad teescham redsetu kahdus auglus tee no laukeem un lohpeem dabbutu.

8) Sawu semmi smalki art un Fahrteht, ezzeht, rulleht un waggohht, fur waijaga ar grahweem zaur raft, no afmirteem, fakkahrneem un niknas sahles faknehm tihriht, labbi apschohgahht, ar dihgamu fehllu un ik treschā gaddā ar jaunu fehllu apseht, no sirgeem, lohpeem un wisswairak no zuhfahm fargahht; famus paschus un fatmina gannus walddiht, sawu labbibu ar sinnu noplaut un drohschā weeta sawest, lai irr tawa ruhpeschana. Sehshanas laifu ne mekle eefsch Kalendara bet luhko us gaisu; kad pawassara agri nahk tad steidsees ar arllu un fehllu lauka. Wasfaraji tapeh; wisswairak krahpi un neisdohdahs, ka wehlu tohp sehti. Tik drihs ka semme noschuusi (un tas pawassara dehl see-melu wehjeem drihs noteek) un faulite filti fahk spihdeht, waijag lauka strahdaht un apseht, kamehr wehl pawassaras flapjums semme irraid; kad semme pagallam iskaltusi irr, tad labbakais laiks pagahjis un tu welti leetu gaidih; jo tas irr sinnam; ka no wassaras swehtkeem lihds Zahnu retti lihst, un kas
schei

fchei laiku ne leef wehrá, tas sawu lauku ap-
 nerro un fehflu, darbu un laiku saude. Seh-
 ji kad irr sehjams laiks, tas irr, kad semme
 wehl drehgna un gaisš jau siltš irraid, lai
 buht Jurgis jeb zitta deena, lai diwpa desmi-
 ta jeb dewita neddela; Kalendarš fcheit ne-
 warr ne fo mahziht, bet zilwekam pascham
 waijag prahtu zillaht un sinnatees. Meeschi
 kad tohp wehlu sehiti, tohp no nakts salnahm
 maitati un graudini paleef tukfchi un aiseet
 ar wehju. Rudsi kad agri tohp sehiti tohp no
 tahrpeem isehsti, tapehš kad siltš ruddens irr,
 buhs pagaidiht lihds salna nahf un tahrpi
 dsilli semmê leen. Es to esmu redsejis, kà
 weená gaddá pahrleeku siltš ruddens bija, un
 rudsi to neddelu preeksch seemas swehtkeem
 sehiti tappa un tik kupli un brangi kà needra
 usauge. —

9) Rijás labbibu grandinus skaidri is-
 kult, salmus un pellawas smalki sakappaht
 ne buhs darbu taupiht, lai gan sweedri subst,
 muggurs un rohkas sahpi; jo wairak scho

ammatu eeraddisi, jo weegli eef un jo spirgti
tawi kauli un lohzekli buhs. Klehti farga
tawu labbibu no schurfahm, pellehm un sag-
keem, glabba pats sawu flehts atslehgu, un
apstaiga flehti ikneddelas, arrig wiltibas ne
eeraudsisi.

10) Us dahrsu kohpschanaß tew no wis-
fas firds jadsennahs, un tas buhs weegls un
jauks darbs, kad behrnus no masahm deenahm
mahza un eeraddina labpraht dahrsä strahdaht,
kohzinus stahdiht, pohstht, dehstiht un seht.
Weena puhru weeta dahrsä, tew wairak au-
glus dohs nekà peezi puhri laukä. Bet fuh-
dus scheid ne waijag taupiht, tad tew usaugß
gan daschadi dahrsa augli, kahposti un saknes,
gan kohku augli, ahboli, bumbehres un kes-
beres. Kartupeli lai tew nekad ne truhkst,
un mahzees kà tohs warr no gaddu gaddeem
glabbahht; tu redsesi kà schinni grahmatina
fluhß mahzihts, kà no kartupeleem gan warr
gahrdu maissi zept, gan feerus, sweestu un
swezzes taifiht, un daschu jauku gahrdu eh-
dee-

deenu zept un wahrigt, ar to tad daschu meh-
 neschu sewi un behrninus warresi usturreht.
 Dauds zitti dahrsa augli tew pussmaisi atlih-
 dsinahs, kad mahzisees ahbolus, bumbehres
 jeb kesberes schaudeht un zauru seemu glab-
 baht. Ahbolu= appinu= un bischu dahrsi tew
 par baggatu wihru darrihs, kad flinks un ne-
 jehga ne effi, bet no labbahm grahmatahm
 jeb gudreem laudim mahzisees kahdas sinnas
 un gudribas pee winnu kohpschanas waijaga
 irr. Kad zitti schurp turp skraidihß maissi
 mekledami, tad tawa flehts labbibu pilna, tawi
 schkirsti naudu pilni buhs, un pats buhsi gohdi-
 nahts un mihlinahts no Kungeem un laudim.

11) Kad jau labbi effi eekuhlees eeksch
 wiffadas waijadsigas mantas, kad maies
 pahrtilschana irr, un tu redsi ka truhkums
 ne warr useet, bet ka taws krahjums augu-
 ma aug; tad warresi arridsan brihscham mee-
 lotees un winnu labbumu baudiht. Bet dar-
 ri to ar sinnu un nekad pahreleeku; arridsan
 pats baggatais warr isgaist un par nabbagu

tapt, kad aplam sawu mantu isfchkehrd un
zittu dallu ne us preefschu taupa.

12) Baggats un turrigs tappis, pateizi
Deewam kas tewim wesselibu, spehku un sa-
wu swehtibu dewis irr, un tohpi winnam lih-
dsigs eefsch labdarrischanas prett behdigeem
un nabbageem. Palihdsi waijadsigam, schehlo
un glahbi nelaimigu, pamahzi tohs netiflus
us gohdigu dsihwoschanu; dohd katram kas
tewi reds, labbu preefschsihmi eefsch tawas
darrischanas, ka tee us tew skattitees un tew
palkak dsihtees warr; kad tawa manta un
baggatiba wairojahs, tad ire dohdees ar wis-
fu sirdi us to, ne turri to par to wiffaugstaku
laimi un labflahschanu, apdohma allasch ka
laiziga baggatiba un manta wiltiga un nepa-
stahwiga irraid, un ka ta muhs warr laimi-
gus jeb nelaimigus darricht pehz ta ka mehse to
paschu walkajam. Turri allasch gudribu un
mihlestibu par dahrgakahm mantahm, kas
muhs schinni un winna pasaulé warr aplai-
moht; tadehl dsennees ar weenu pehz gudri-
bas un tikkumeem, ka tu no sawas baggati-
bas

bas tohs wiff labba kus auglus, gudribu un
 mihlestibu eemantohht warrefi. Dohma ta-
 pehz: Kas irr schahs pasauls leetas? smilk-
 schu fauj, fo parauj wehisch un dsenn no
 weetas; bet tur winna faule rassees, dahwa-
 nas, stahwigas, tahs tu dsennees prassees. —
 Dsihwo ta un darri to, ka tu wehlesi jau
 mirstohht, wehl irr laiks jo pehz ne fo, ne
 spehfi kaut affram birstohht; gohds un maanta
 pastaros, tew nekahdu preeku dohs. Sirds
 kas tew dohd leezibu, ka tu ne ar blehnahm
 pinnees, bet ar skaidru tizzibu, taisnibai ween
 pakka dsinnees, schahda sirds pez mirscha-
 nas, faldi tew eepreezinahs.

Ta dohmadams un darridams, ta dsih-
 wodams un mirdams, tu buhfi zeenihts no
 Deewa un zilwekeem un dauds labbu padarri-
 fi. Deews winna pasauls tew augstakas
 dahrgakas dahwanas un mantas eedohs, un
 tawi behrni eelsch tawahm pehdahm staigadas
 mi, pateizigi tewis peeminnehs un swehtiba
 paliks scheid laizigi un tur muhscham.

Spohku stahstischana.

Ka spohki teescham irraidas
 To stahsia wezzas mahminas.
 To ne warr leegt. Kas notikke
 Ne fenn wehl paschâ Wahzsemme?

Weens Kungs us zekku frohgâ nahk,
 Kur gohdâ wihrs ne pahrmist mahk.
 Bet ne tahk pilli eeraugohk,
 Winsch waiza: Kas tur mahjoioht?

Tas frohdsineeks tam stahstija:
 Schi pills fenn laikam atstahya
 Dehl spohkeem, tas ar weenu ween
 Schê muhd un plohsahs, nakt un deen.

Par to tas Kungs ne istruhke,
 Bet frohdsineeku isfmehje,
 Kas tahdus neekus daudsina,
 Un nogahje patš wakkarâ.

Tur lehti atrohn kambari
 Kur eeflehdshahs ar fullaini;
 Un apgulstahs bes bailibas
 Geksch labbas mihtstas gultinas.

Bet til to flehdsehs aztinah,
 Naktš widdû, trohtsnis pazellahs.
 Zau wissur aplam rihbeht sahk,
 Un breefmigs spohks zaur durwim nahk.

Tas Kungs, kam rohkâ pistole,
 Tam usbrehz: Ne nahz tuwak sche!
 Es par ne ko ne behdaschu
 Un tew kâ sunnu noschanschu.

Wet tatschu spohks jo tuwak nahk,
 Ur dohbju balsi runnabt fahk:
 Ja effi drohsch kâ leelijees,
 Man pakkat eet, tad pasteidsees.

Tas Kungs gan drohschi, kâ tam schkeet
 Zaur durwju durwim pakkat eet.
 Us weenreis eekriht pagrabbâ,
 Kâ pelle kahdâ flasdinâ.

Nu Kungam iskriht drohschiba.
 Sirds pufst un trihz kâ lappina.
 Nu pahsproht winsch nelaimigi
 Kas tee par spohkeem effoschi.

No tablenes winsch klausija
 Ka laudis fleppen runnaja:
 Ko ar scho weesi darrischoht?
 Woi palaidoht, woi nokauschoht?

Kur bailiba jau famist fahk,
 Tur gudriba wehl lihdscht mahk.
 Tuhdat winsch sinnu isdohma
 Un skaidri us teem fazzija:

Ne aisteejeet man dsihwibu,
 Tas buhtu jums par nelaimu;
 Jo mannim irraid grahmatas,
 Kas Kehninam irr neffamas:

Bet to es jums pasohliju,
 Ra gohda-wihrs, ne wahrdinu
 No wiffa ta padaudsinagt,
 Lihds ka juhs paschi wehlejat.

Tad weens no spohkeem atbild tam:
 Wehs tawam wahrdam ustizgam;
 Eij weffels sawu zeklinu,
 Bet aisslehds sawu muttinu.

Tas Kungs aisbrauze ohtra' been',
 Bet prahta' bij ar weenu ween
 Tas ehms, to sche' sadshwojis
 Un apflehpt, taisni sohlijis.

Par gadskohrtu nahk sullainis,
 Kas ahiri atkal aisskrehjis;
 Kas winnam lihds ar grahmatu
 Modewe skaltu rummaku.

Tai grahmatu winsch lassija:
 Ka tee, kas pilli' spohkeja
 Un winnu aplam beedaijschi
 Bij wiltus, naudas kallejt.

Nu effoht brihw, wiff isstahstih,
 Kas wiannam notikke tobrihd;
 Un par to kluffu-zeeschanu
 Dee dahwoht tam to kummeku.

Sche, jauni laudis! mahzaites,
 Par well' un ehmeem ne bihtees.
 Jo spohki, burwji, ragganas
 Jrr wiffu nerru tizzibas.

N. J. S.

**Mahzitaja farunnaschana ar weenu
 meitu, no leekeem fwehtkeem.**

Weens mahzitaish seemas laika sawu
 draudsi apmekledams, nahze weena sehta kur-
 ra pats fainneeks ar faines wihreem mahjas
 ne bija; behrni arri isklidusch, un fain-
 neeze isgahjusi bija mahzitajam sawu limu
 teesu atnest. Tiklai weena meita istaba pee
 rattineem wehrpdama sehdeja. Mahzitaish
 kas labprahht ar wisseem saweem mihleem
 draudses behrneem farunnajahs, eeraudsi-
 dams istaba dauds gailus, waizaja scho mei-
 tu;

tu; Kapetz; juhš tahdu pulku gailu turreet,
 woi ne buhtu taš labbaš kad wairak wištaš
 ne kà gaili buhtu? — Labbaš buhtu gan,
 zeenigs mahzitais, atbildeja smeedama schi
 meita, bet mums jau gailu wairak wajaga!

Mahz. Kapetz? es dohmaju, ka pee
 nammaturreſchanas wištaš wairak derrigas
 irr, nekà gaili.

Meit. Tà irr gan, bet mums tahdu
 deenu un ſwehtku dauds, kurròš gaili jakauj.

Mahz. Kas tahš pahre deenahm?

Meit. Zurga, Andreija, Niklawu un
 zittas wehl, ko patti ne ſinnu.

Mahz. Bet Kapetz tad ſchàs deenàs
 gailus kauj; woi wištaš ne warr kaut, jeb
 zittu kahdu pawalgu ehst?

Meit. Tas irr Deewam ſinnams ka-
 petz to darr jeb nedarr; paſchi wezzi laudiš
 kad winneem ihsti praſſa, tad ne ſinn; bet
 tomehr kad tahda deena nahš, tad gailis ja-
 kauj, woi gribb woi ne gribb, un zeeti tur-
 rahš pee tahdeem neekeem. —

Mahz. Tà buhš gan, neeki tihri neeki,

un

un kas wehl sliktaki irraid, no wezzeem paganu laikeem, lihds scho baltu deenu peemums — fristigeem zilwekeem — zeeniti neeki. Paganeem bija dasch daschadi deewekli, un katram sawá deená waijadseja uppureht gan lohpu, gan putnu jeb no semmes augleem. Bet mehš zeenijam weenu weenigu Deewu, un tas gribb ka mums buhs winnu garrá un pateesibá zeenih; tas irr ar taisnu sirdi un swehtu dsihwoschanu. Woi wezzeem laudim newaid wehl zitti tahdi neeki un leeku swehtki?

Meit. Irraid gan; mums seewiskahm arri tahdas deenas ko ja swinn, Katrhnas, Mahrias, Uggunsdeenu un peekts wakkars.

Mahš. Rá tad juhs tahdas deenas swinneet; woi ar Deewa luhgschanahm, ar grahmatu lassischanu jeb ar gudru apdohmaschanu to brihnischfigu Deewa darbu?

Meit. Kas sinn woi kahdi to wehl darra! bet to es sinnu, ka tannis deenas ne drihstam wehrpt, nei schuht nedf addiht.

Mahš. Bet tas jums skahdu darra, kad
tik

tif dauds deenas bes darba paleekat, zaur to juhs sewim leelu truhkumu darrait!

Meit. Warr gan buht; bet woi tad Deews ne swehtihš tapat?

Mahz. Ne tizzi to mans behrns; Deews ne sohla nekur flinku rohku swehtiht. Kas ar flinkahm rohkahm strahda, sakka Sihrafs, tas ne tohp baggats, bet to tschaklu rohku gribb Deews pildiht un swehtiht. To apsohla Deewa wahrds un us to warram mehš palautees. Seschas deenas irraid mums no Deewa dohtas strahdaht un wiffus waijadfigus darbus darriht; septitã buhs mums dusseht, atpuhstees un Deewu teift un slaweht. Binnam arri netihš tahdu leeku laiku zeenischana, tas irr Deewa wahrda aisleegts, kã mehš to lassam: Ne Klauseet farweem sikhneekeem un laiku zeenitajeem; jums ne buhs sikhleht neds leekus laikus iswehleht. — Un to Deews ne gribb, to ne buhs mums darriht.

Meit. Bet kapehš Deews to ne gribb, zeenigš mahžitais?

Mahz.

Mahz. Deems tikkai to leeds un ne gribb kas labbi newaid jeb kas muhs nelaimigus darra. Nedsī, mans behrns, tas zilweks kas schahdus tahdus neekus tizz, tas tohp sawá prahtá schaubigs un pehz gallá ne sinn pats, fo buhs tizzeht fo ne buhs; un kad wezzeem laudim wairak nekà Deewa wahrdam tizz, tad tas grehks buhs; un zilweki paschi arridsan sawá prahtá weenadi newaid; fo weens tizz, ohtrs atkal ne tizz.

Meit. Tà tas irraid gan.

Mahz. Un ar tahm leeku deenahm tapat buhs; slinkums irr grehks, tapehz, ka slinkums wissu netikkumu skohla irr; kas ne strahda, tam daschas ne labbas dohmas prahtá rohdahs; jo wairak zilweks strahda, jo winsch paleef gudrs, wessels, turrigs un baggats; bet kas puhst un slinko, tas paleef mulkis, glehws un nabbags; arridsan laiks irr dahrga manta, fo mums ne buhs welti sandeht, jo pagahjuscha deena ne nahk wairs atpakkal; un kas tahdas deenas frohgôs laifu
fa-

Kaweschanu mekle, tas pagallam meefas un
dwehseles wesselibu pohsta!

Meit. Tad jau zeenigs mihlais mahzi-
tais! tas arri leeka mahnu tizziba buhs, kad
gaitu jeb zittu sihku lohpinu kaujam, un laida-
ru, kuhstis, fleegsnes, palohdas, pakschus
un pamattus ar to putnu affinim aptraipijam?

Mahz. Sinnams; kas to darra, tas
rahda, ka winsch neprachtigs un blehnutizzigs
irr. Apkhopi sawus lohpus ka peenahkaks,
tad winni labbi isdohsees, mekle pee gudra
ahrstneeka paligu kad kahda flimmiba useet,
tad wesseli taps; no tahm affinim ar kurrahm
fleegsnes un palohdas aptraipitas tohp, win-
ni ne trekni neds wesseli taps.

Meit. Ka Zuchs manni tik mihligi esseet
mahzijuschi, tad jel ne nemmeet par launu
mihlsch Mahzitaits! kad es Zuchs wehl ko pa-
waizaschu.

Mahz. Salki drohschi mans behrns, ko
tu wehl gribbetu sinnaht.

Meit. Bezzi laudis arri wehl teiz: kad
behrns akka jeb uhdeni eekrittis irr, ka ta af-
ka

ka jeb uppe kahdu dwehseli gribboti, un ka tad gailis jeb zits kahds lohpinsch tanni paschâ weeta jakauj un tahs affinis tur jaleij eefschâ, tad tur wairs zilweks ne krittihs neds slihks. —

Mahz. Uk mannu fuhru deenu! kas ta par neganta tizziba; man schauschalas pahre-
eet to wehl no kristigeem laudim dsirdoht. —
Uhdens un ugguns irr labbas un waijadsigas leetas, no schehliga Deewa mums par labbu dohtas, bet ikkatra leeta warr mums skahdu darriht, kad ne apdohmigi walskojam. Behrns warr wißas weetâs skahdâ flucht, kad ne tohp fargahs, un tapehz prahstigeem kohpejeem un wezzakeem buhs usraudsiht un pamahziht, un ta newaid ne behrna neds affkas waina kad behrns eekriht, bet wezzakeem tas preeksch Deewa buhs ja atbild. Un kad behrns affâ jeb uppé Deewam schehl noslihks, woi tad ta dwehsele uhdeni paleek, jeb ko tad uhdens ar scho dwehseli darra? kahda neprahstiba, kahda besdeewiba!! Mahzi labbak behrnus no bailigahm weetahm, no kaitigahm leetahm fargatees; un kad Deews tewi, mißla meita,
turp=

turpmaß lihdschs patti fainneeze jeb mahte
 flucht, tad dohd faimei un behrneem labbu
 preekschshmi, un rahdi teem ka tu gudrafa un
 labbaka effi nekà tahdi blehnutizzigi, kas kri-
 stigu lauschu widdü kà pagani dohma un darra.

Meit. Simtreif paldeews zeenigs Mah-
 zitais! no Zuhsu muttes dauds gudrafa tap-
 pusi; lai Deews Zuhß swehti par schahm
 labbahm mahzibahm.

Mahz. Nu gan wairs ne swinnesi ar
 zitteem flinkeem deenas sagleem tahdas leeku
 deenas jeb peektu wakkaru?

Meit. De muhscham tahdus neekus
 wairs ne klausichu, | fo wezzi laudis paschi
 nesinnadami kapehz, zehluschi. Seschas
 deenas strahdaschu, darrischu kas darriht pee-
 nahkabs, wehrpschu, addischu, jeb schuhschu,
 ta irr Deewa pawehleschana, un fo Deews
 pawehl tas irr labbi un klahjahs darriht.

Mahz. Un Deews swehtihß tarwu roh-
 fu darbu, un buhsi mihlota no Deewa un zil-
 wekeem. —

S. B.

See:

Seeri no Kartupeleem.

Zsmekle no balteem un farkaneem kartu-
 peleem tohs leelafus un labbakus, wahri tohs
 katla ar uhdeni mihkstuš, bet ne tiš ilgi ka sa-
 plihst, zittadi wišš spehks un gahrdums no-
 suhd. Kad jau atdsiffuschi irr, tad tohp no-
 misoti, abra eelikti un ar leelu kohku karvoti
 jeb peestu tiš ilgi bersti un sagruhsti, kamehr
 ittin mihksti un smalki ka mihkla, un ne mas
 putraini wairš newaid. Tad warr pehš pa-
 tikšchanas kuppuschu peenu peelikt un treijadus
 seerus taisiht; prohti trihs dallas kartupelu
 un weena dalla peena, jeb pussa dalla kartu-
 pelu un pussa dalla peena, jeb kad ittin gahr-
 dus gribb, weena dalla kartupelu un trihs
 dallas peena. Bet kad tas peens us ugguni
 tohp kuppinahtš, tad ne buhs winnu wiššai
 zeeti taisiht nedš karstu peelikt, bet pamihkstu
 un kad jau labbi atdsiffis irraid. Tad tohp
 wišš kohpa labbi saberstš un kad wianus ittin
 gahrdus gribb taisiht, kahdas karvotēs salda
 jeb škahba prehjuma, šahls, kimmeneš un
 Gadd. Gr. 2. 3 D kam

Lam patihk kahds maggums annihschu, pleederu seedu jeb smalki sagruhstu muskату puffku peelikts un labbi samihzihts. Tad tohp abra apklahts un 3 jeb 4 deenas ne wissai filtá weeta nolikts, tad atkal bersts un mihzihts, wiss flapjums labbi isspeests un pehz patikschanas seeri taisiti. Kad tahdus leelus apalus seerus gribb taisiht, kas ka Dllenderu seeri isfkattahs, tad tohp pee katra tahda seera wehl labba karrote prischa sweesta peemihzita un tad eeksch pohrmehm eespeesti; un tahds seers kad jau druszin wezs tohp, dauds gahrdaks un labbaks irraid nekà Dllenderu seers. Masi seeri kas rohkas rulleti un speesti, tohp us dehlehm siltumá nolikti, bet ne faulé nedf us karstu krahsni, zittadi winni plihst; bet ja tas tomehr notiktu, tad winnus ar allu warr swaidiht, jeb tohs plihsumus ar kuppuschu peenu kas ar saldu krehjumu samaisihts irr, pildiht un tad gaisá, bet kur faule ne tohp, ehna schaudehti kamehr zeeti irr. Kad winnus ahra puffe gribb dseltanus jeb pasarkanus notaisiht, tad warr kahdu maggu-

gumu fapranu jeb fefberu fullas ar frefhjumu
 famaisiht un ar to fwaidiht. Teem kartupe-
 lu seereem wehl tas labbums preefsch zitteem
 peena seereem irraid, ka smadsites pee win-
 neem ne rohdahs; ka winnus dauds ilgaki
 warr turreht un ka jo wezzaki wehl jo labbaki
 tohp. Kad winnus ilgi turreht un glabbahht
 gribb, tad leez kahda wehrpele appakscha wir-
 su lappas, kas wiffos dahrsos baggatigi aug,
 tad seerus kahdu kahrtu, tad atkal wirses,
 un ta pehz kahrtas kamehr ta wehrpele pilna
 irr; ta winnus warr ilgi turreht un winni jo
 deenas jo gahrdaki taps, arri tahs lappas
 warr schaudeht un winnas us semu pehz
 schahs waijadsibas paglabbaht.

(Turpma! wairak no kartupeleem.)

III. 6.

Bruchte wehleschana pascha laulaschanas
 deena.

Schodeen tapfchu laulata,
 Niht jau buhschu seewina,

Klausi Deewin schehligt
 Ko Tew luhdsu firfnigi:
 Usturr' wihru weffelu,
 Usturr' manni gohdigu! —

Johki.

1) Ansis Jahnam labbu nakti wehledams fazzija:

Gull faldi, fapni redsedams
 Kas tewim lohti patihkams.

Ansis Jahnam atbildeja:

Itt tihri neeki
 Buhs tahdi preeki.

2) Geddertam, kad winsch to masu jauku
 Babbinu bija pabutschojis:

Lihgawinas mihlestiba faldaka par meddutienu,
 Bet wehl faldaka irr wiinna, kad jau ne leeds muttutienu.

p.

Sihlneeks.

Weenam semneekam bija fahdu reisi
 malkas jawedd us pilsfatu, pilli kur pats Leels-
 fungs dsihwoja. Pa tam ka ta malka no-
 krauta tappe, gahje winsch pils lukni pasil-
 di-

ditees, un tas bija pašā deenas widdus laika. Winsch tad redseja, tā parvarri un sulaini ehdeenus un gahrdumus dasch daschadus fataisija un schurp turp nesseja; tahda kohscha jauka smakka no dahrgahm Bahzsemmes sahlehmi winnam wehl ne bij nahsis tappis, tahdas spohschas sudrabu blohdas winsch wehl sawu muhschu ne bij redsejis, un pawars labš zilweks buhdams winnu gan lahwe apstaigatees, ohschneht un apskattitees. Pats wehl ne bija asaidu ehdis, wehders bija tuksch un ehst gan gribbejahs. — Kad tiklai es trihs tahdas maltites dabbutu paehst, dohmaja winsch, tad ne muhscham es pilli wairs ne nahktu, bet meerigs paliktu mahjas un melnu putru un maises kummosu par labbu nemtu; ak tu Deewa gahrdums, kas tā par smakka no suppehm, gallas, zeppeescheem, karraschahm un smalkeem dsehreeneem — trihs tahdas maltites, kad ir jamirst buhtu! Bet kas dohs? malka bij nokrauta, Leelkunga galds bij apklahts, un nu ar gohdu ja eet nohst, woi gribb woi ne gribb. Tā nobrauze

us mahjahm un ar weenu dohmaja, kad tif-
kai trihs tahdas maltites dabbutu paehst.
Mahjas pahrnahzis gan gribbeja ehst, bet
putra bija jehla, maise zeeta, tif nabbaga
seewa kuhlenus ne dabbuta; ta gahrda smakka
wehl bij deggunâ, tee spohschi sudrabu trauki
wehl azzis spihdeja; kas to warr aismirst?
Tâ pagahje gan drihs puff gads, kamehr ittin
nejauschi dabbuta dsirdeht, ka Leelkungan
lohti dahrgais gredsens effoht suddijs, un ka
tam leelu pulku naudü sohloht kas to warretu
useet. Tuhliht winnam atkal tahs trihs
maltites prahtâ nahje; gan es sinnu, fazzija
winsch pats pee sewis, ko es darrischi: es
noeschu pee Leelkunga, teifschu ka es sihl-
neeks effoht, kas sudduschas leetas warr atrast,
lai dohd man ehst un dsert papilnam, un kad
trihs deenas labbi buhschu atehdees, tad ais-
behgschu fluffinam atkal us mahjahm, lai
paschi sinnahs fur gredsens palizzis, ko es
pahtagu behdaju, kad tif labbi dabbuta atehstees!
To isdohmajis, winsch weenu riht wisslabba-
kus swahrkus gehrbj, puischam leet lai kra-
schu

fchu rattus eejuhds, jabrauz pee' Leelkunga;
feewa gan waizaja, ko tur darrischoht, bet
fchis jau lepns tappis bahrgi atbildeja: gan
tu redsefi kad es pahrnahkschu, kahds tad
buhfchu! Us pilli nobrauzis, fchis fullaineem
teiz, ka leela waijadfiba effoti ar paschu Leel-
kungu runnaht; gan schiee gribbeja leegt, bet
kad jau ne likkabs noraidiht un ar weenu stih-
wejahs ar Leelkungu runnaht, tad tappa Leel-
kungam teikts un winsch likke to semneeku pee
fewis eewest. Mutte winnam bij labba un
drohscha firds arri, winsch tapehz bes bailehm
eegahje un tuhda! fazzija: zeenigs shehligs
Leelkungs! es sinnu ka Zums dahrgais gre-
dsens suddis irr, es esmu sishneeks un fohlu
Zums to gredsemu dabbuht, bet mans sishnee-
ka gars irr leels rihjeis, kad dohseet papilnam
ehst un dsert, tad ne atstahfchu no pils, ka-
mehr gredsens Zuhfu rohka buhs. Leelkungs
scho leelmutti gan dauds ne tizzeja, bet tomehr
dohmaja ar winnu islustetees un pawehleja
fullaineem, lai dohd ehst un dsert zik ween
gribb. — Das gredsens bija Leelkungam
dahr=

Dahrsá staigajoht no pirksta nokrittis, un trihs
fullaini kas winnam pakkal gahje, to bij us-
nehmuschi; schiee gribbeja to gredseni, kad
jau Leelskungs wairš ne meflehs, fleppeni pahre-
doht un to naudu sawa starpá dalliht; kad nu
schis blehdis pilki nahze un leelijehs to gredse-
ni dabbuht kad ir ellé buhtu, tad schein sah-
ze bail mestees un sazzija: Welns sinn, kas
winsch tahds warr buht? mehš gribbam katrs
weenu deenu pee winna palikt, woi ne warre-
sim ko manniht, ka winsch sinn, kam rohlá
tas gredsens effoht; un tà palikke weens no
teem fullainem ar weenu pee winna, apdee-
neja winnu, un peenessé ehst un dsert zil ween
gribbeja. Tà schis sawu rihtli pilbidams
weenu deenu pawaddija, ka winnam gredsens
ne prahtá ne nahze. Wakkará kad jau grib-
beja gulleht eet, taisija winsch ar krihtes gab-
balinu sihmi us galdu sazzidams: tas jau
weens irraid, wehl diwi tahdi buhs. Winsch
dohmaja sawá prahtá, ta jau weena deena,
wehl diwi tahdas man buhs; bet tas fullai-
nis kas to nesinnaja dohmaja, ka winsch ar
to

to gribbeja fazzih, ka jau weens saglis sin-
namš; winsch teize to teem zitteem un nu
wehl wairak sahze bihtees; warr gan buht
fazzija winni sawá starpá, ka schim blehdnee-
kam lahda skohla irraid, jarauga wehl fo
winsch riht darrihs! Dhtrá deenâ tapat ehd
un dserr ka gribb sprahgt, un wakkarâ atkal
taisa sihmi us galdu un sakka, nu jau diwi
paldeewš Deewam, wehl weenu waijaga.
Nu jau sullainis drebbedamš aiseet un zitteem
sakka: tizzeet mannam wahrdam tas bendes-
kalps irr burwis, fo nu darrihim? — Wehl
trescham waijaga pee winna palikt, lai tad
eet kâ eedamš! Treschâ deenâ semneekš tapat
kungi wehl jo wairak pildijis, wakkarâ sihmi
taisidamš sakka; nu jau wiffi trihs, gan sin-
naschu fo nu darriht. Winsch dohmaja naf-
ti fluffinam aisbehgt, het sullainis kas to ne
sinnaja, stipri tizzija, ka winsch ar to gribbe-
ja fazzih, ka nu wiffi trihs sagli sinnami ef-
foht. Tâ nogahje winsch bahls un drebbe-
damš pee zitteem; nu irr skaidra leeta fazzija
winsch, tas elles prauls wiffu sinn, mumš
par

par nelaimu welns winnu schein atwedde, fur
nu eesim, fur nu paliksim? sikhneeks, burwis,
pestelneeks winsch irraid, tas irr redsams,
un riht winsch noees pee Leelkunga, wissu is-
teikt un mehß saghu algu dabbusim. Pa tam
ka muhsu sikhneeks jau ittin gahrdi sawa miht-
sta gultina gulleja, dohmadams agri jo agri
zeltees un no pils issprukt, schein norunnajahs
pee winna noet, wissu isteikt un ar leelahm
luhgshanahm peeluhgt, lai Leelkunga ne teiz
ka schein to gredseni flehpuschi. Kad kamba-
ri cenahze, tad schis meegu pilns sahß rahtees,
fo tik wehlu nakti wasajatees? bet schein dreb-
bedami un raudadami jau luhds, lai schahdu
reisi peedohd; gan mehß redsam, fazzija
weens, ka tu leels sikhneeks effi un sinni ka
muhsu rohka Leelkunga gredsens irraid, bet
luhdsams ne teiz, mehß atdohsim tew to gre-
dseni ir naudu zif gribbesi, kad tikkai Leels-
kungs ne dabbu sinnaht. Du schis mannija
sapeh; tik wehlu pee winna nahze, un no gul-
tas iszehlees ittin bahrgi sahß runnaht; to
jau es aishwakkar sinnaja juhs schkelmi, ka
juh-

juhſu rohkä taſ gredeſenſ, bet eſ tiffai gaidi-
ju, woi paſchi nahkſeet, ta irr juhſu laime, ka
juhſ paſchi iſteizeet; tuhdaſia atdohdeet man
to gredeſenu. Labpraht, ſazzija ſchee, bet
ſohli papreekſch, ka Leelſkungeſ ne dabbu ſin-
naht fur taſ gredeſenſ biijis; to peefohliijis,
ſchee atdohd to gredeſenu un wiſch leek, lai
winnam tihteru un maiſeſ gabbalu atneſſ,
taſ eeſpeeſch to gredeſenu maiſeſ gabbalina,
tihteram dohd noriht un labbi noſihmeja, ka
winnu warr paſiht. Kad jau Leelſkungeſ bi-
ja uſzehleeſ, ſchiſ leek zur ſullaineem luhgt,
lai winnu laiſchoht preekſchâ; woi tu mannu
gredeſenu jau atneſſi wiltineekſ? uſrunnaja
Leelſkungeſ ſmeedamſ; jau irr ſinnamſ zee-
niſ ſchehligſ Tehwſ, atſazzija wiſch, bet
rohkä wehl newaid, tomehr eſ ne atſtahſchu
no weetäſ kamehr Zumſ nodohſchu, woi
Zumſ tihteri newaid? irraid gan ſazzija Leelſ-
kungeſ, bet woi tee labbaſi ſinnahſ fur manſ
gredeſenſ? eſſeet tik ſchehligi un pawehleet lai
atſenn wiſſuſ ſcheit preekſch lohgeem. Leelſ-
kungeſ ar weenu wehl dohmaja ar winnu iſ-
luſteſ

lustetees, lifke tihterus atdsiht; tad schis lab-
 bu brihdi ar azzim mekledams, kamehr to ee-
 raudsija to bija eesihmejs, us weenreis sakka,
 tam winsch irraid, nokaujeet to un meklejeet
 winna gusa tad atraddiseet zeeniga Leelkunga
 gredsenu. Tihters tappe nokauts un gredsens
 Leelkungam nodohts, kas no leela preeka ne
 mas waizaja ka winsch to warreja sinnaht, bet
 tuhda! pawehleja, lai to apsohlitu naudu win-
 nam nodohd. — No fullaineem arri labbu
 teesu naudu dabbujis, schis wiltineeks pree-
 zigs nobrauze us mahjahm un seewai un behr-
 neem leelidams rahdija kahdu pulku naudu
 winsch pilsfata pelnijis un Leelkunga gredsenu
 atdabbujis. Buhstu schis blehdis to naudinu
 pataupijis, rahmi un gohdigi dsihwojis un
 strahdadams wairak wehl pelnijis, tad buhtu
 winsch sawu muhschu turrigs un baggats
 wihrs palizzis. Bet nu sahze flinkotees,
 gahrdi ehst un dsert, ar sawu blehdigu sihl-
 neeku ammatu leelidams apfahrt staigahst un
 few par apsmeecklu darriht. La nauda tappa
 isfchkehrdeta un winsch atkal tahds pats pluf-
 tats

Kats deedelneeks palikke, kahds bija. — Mehš
 no ſchi ſtahſta warram mahžitees, ka wiltigi
 pelnita manta tà iſputt kà nahkuſi irr. — Kaš
 ſudduſchaš leetaš atrohn, flehpj un ne atdohd,
 tiš pat kà ſagliš irr. — Deewš warr ittin
 nejauſchi to pee gaiſmaš weſt un ſinnamu pa-
 darriht, ko blehdigi zilweki grihb flehpt un
 tumſibá apklaht. — Launa ſinnama ſirdš patti
 ſew išteizahš un ſawu blehdibu iſpauſch; jo
 kaš launu darra, taš bihſtahš no Deewa un
 zilwekeem, bet kam ſklaidra ſinnama ſirdš irr,
 taš warr drohſchi ſawas azzis preekſch Deewa
 un zilwekeem pazelt. —

m. 8.

Bahrſiba un ſchehlaſtiba prett ſirgeem.

Weená pawaffaraš deená laudiš baſkuš
 wedde, sneegš jau ſahze kuhſt un zelſch wee-
 tam bija plikš. Winnu zelſch gahje garr baſ-
 nižaš kunga dahrſu, un turpat gaddijehš teem
 pa-

pakalná r^obrauzoht ittin plikka semme. Ta
 pirmaja fehwhite us to weetu nahkusi apstah=
 jahs, jau ne spehdama wairs wilkt. Gan
 puisis dsinne ar pahtagas kahtu kappadams,
 bet ta nabbadsite noswihdusi un pagurrusi,
 beidsamu spehku sanemdama it no teesas is=
 steepjehs un zik ween spehdama raut gribbeja,
 bet tē pakritte us degguni un ne warreja ne
 zeltees. Du tas knaukis fashuttis aplam
 zert un kappa nabbagu lohpinu par galwu un
 azzim, ir zitti wihri apstahjuschi sanahze un
 ar leelu brehkschanu nuhjas un rungas sa=
 grahbuschi kull un zert nabbagu lohpu lai zel=
 lahs un wesk — bet kas dohd! ne no weetas.
 Ka tew dewini wilki norihstu fashohdihts kraf=
 tis, tē nu japuhlejahs ar tahdu wilkam apeh=
 damu maitu — na woi eesi mehra gabbals! —
 Ne kas — tã nu stahweja wissapfahrt jau pa=
 schi peekussuschi, ne sinnaja wairs fo darriht.
 Mahzitais sawã dahrsã kohzinus pohtedams
 wissu to redseja un dsirdeja, jau newarreja
 wairs zeest, ka nabbags wahjsch pagurris
 lohps tik breefmigi un bes wissas apshehlo=
 scha=

fchanas wahrdsinahts un mohzichts tappa.
 Winsch peegahje pats klagt un dewe scheem
 wihreem to padohmu, lai to fehwi isjuhds,
 lai palihds winnai kahjas zeltees, lai dohd
 waktas kahdu brihdi atpuhstees, lai tad atkal
 eejuhds un paschi palihds stumt un wilkt. Tas
 notikke, wiss pehz mahzitaja gribbeschanas,
 un ta fehwhite, ittin ka buhtu scho mihligu pa-
 ligu mannijusi, sahje ar jaunu spehku vaut un
 wilkt un gahje weegli sawu gruhtu zekku proh-
 jam, ka wissi zitti knaschi un bes kaweschanas
 aisbraukt warreja. — Updohma zilweks,
 ka tas Deews kas tewi raddijis irr, arridsan
 tawu lohpu radditais un schehlotais irr, kas
 arri winnu nopuhshanas dsird, arri winnu
 mohkas reds. Deews tewi par Kungu pahre
 lohpeem zehlis, un ta ka tas tewim patihk,
 kad Kungi prett tewi schehligi un mihligi ir-
 raid, ta effi tu arridsan prett tawu lohpinu
 schehligs un mihligs. Tapehz jau Salamans
 eeksch saweem fakkameem wahrdeem (Mod.
 12, 10.) salka: Tas taisnais gahda
 par sawa lohpa dsihwibu, bet
 to

to besdeewigu apschelofchana irr
bahrsiba. —

S. B.

Wasku bes bittehm taifih.

Gudra dabbasprattigu wehranemschana,
ka pawassarâ wiffwairak pehpeles kohli kad
seed, bischu pilni irraid, tohs paskubbinaja,
winnu darrischanu wairak ismekleht; un tà
tappe atrasts, ka bittes no scha kohla seedeem
wasku taifa. Pehz daschadahm mehginascha-
nahm, kas eefahkumâ gan ne isdewehs pehz
prahtha, tomehr laimojehs, no pehpelu seedeem
tahdu paschu wasku taifih kâ bischu wasks;
un tas us schahdu wihsî noteek. — Tee
seedu pumpuri kad jau labbi eenahkufchi un
lippigi irr, tohp nonemti, ar kohku peestu sa-
gruhsti un wehrdoscha uhdeni mehrzeti; kad
jau proht ka wiff lippigais glohts no uhdens
atrafihths, un uhdens wehl labbi karsts irr,
tad tohp wiff trinnitu fullité eelets un tif ilgi
speests

speests un spaidihts, kamehr tee pumpuri eek-
schâ ittin fausi un ne mas wairš lippigi ne-
waid. Tad wajag nolikt lai atdseest, ka to
wasku no wirsu warr nonemt. Tik skaidrs
un kohsch tas wafks gan ne buhs, kà tas ko
bittes taifa, bet tomehr tee kam pehpeles klah-
tumâ aug un ar scho darbu tihk puhletees, to
wehl wairak un labbaki warr ismehginahht un
kahdu labbunuu no ta eemantohht. Tahs swez-
zes kas no schahda waska tohp taifitas, labbaki
nekâ tauku swezzes degg un kohschu smakku
dohd.

m. 6.

Tehwa un Mahtes preeks.

Atkal jaunâ meitina
Kâ no debbes mihti dohta,
Augusta Scharlottina!
Zilwezibas augsta rohta,
Mahtei ne patihkama,
Tehwu tomehr lezzina.

Kluff! gan abbi apzeenihs
Tahdu Deewa lihgawinu,

Ⓔ

Kad

Kad tih Kunzin*) usfmaidihš,
 Pajohkoht ar kahdu sinuu.
 Gan ir mahtei mihta buhš,
 Kad pee rohkahm tšhakla Kluhš.

Kahdâ leelâ paligâ
 Mahtei buhš nu wiffâš leetâš,
 Paipulihthes ffraideja
 Weeglahm kahjahm wiffâš weetâš;
 Sinuu padohš pagrabbôs
 Kuhnâ, klehti, kuhindôs

Zitta peekohps istabas,
 Zitta barrohš putnus, tellus,
 Zitta zeenihs weefibas,
 Zitta staigahš dahrsa zellus;
 Wiffur Deewa swehtiba,
 Wiffur meites gohdiba.

Sinnams, Tehwam waijaga
 Taisnu peetizzigu dehlu,
 Kas tam firmoht pahrstaiaga
 Druwas meschus agr' un wehlu,
 Gaid! gan zelsees Waggariusch
 Tahds tur pat buhš atrastins.

C. S—3.

Grabs

*) Par Kunzin nofauze masa Ullina sawu jaun peedšimmu-
 ſchu mahšinnu, newarredama to ihſtu wahrdu wehl iſſant.

Grahmata.

Zeenigſ mahzitais!

Mehs effam apnehmuschees un fataisiju-
schees ſcho ſwehtdeenu wiſſi kohpá pee Deewa
ſwehta galda eet, zerredami ka Zuhſ ar Dee-
wa wahrdeem muhſ eepreezinafeet. Effeet
tiſ ſchehligi, zeenigſ mahzitais! paklaufait
ſcho muhſu luhgſchanu, un nemmeet par lab-
bu to dahwanu ko Zums no labbas ſirds ſuht

Pufer Adams.

Tai 12. Sullu Mehu.

1797.

Maiſes kohks.

Maiſes kohks? à paſauliht! nu jau pal-
deews Deewam ſahks balta maiſe kohkós
augt. De ne draugs! pee muhſu behrſehnt
un preeſcheem mehs to gan neſagaidiſim, bet
zittas ſweſchás ſemmés, bes ſmekla tahdi koh-
ki irr atrohnami, kurrós gan drihſ gattawa
maiſite aug; no ſcheem es tew gribbu ſinnu

doht. Schis maises kohls aug Indias semmé,
un ihpaschi tannis fallas leela deenas widdus=
jubra; pilnigi isaudsis winsch irr no 30 lihds
50 pehdahm augstumá, kà labš mehrens oh=
sols; tahš lappas arridsan us to wihsi kà oh=
solam, bet leelakas, un tee augli, kas tà kà
ahboli us winnu karrahš, irraid appali un no
zilweka galwas leeluma, kamehr wehl aug
falki leekahš, pehž dselteni mettahš. Tahds
auglis swerr 3 lihds 5 mahrzinus, un appasch
tahš misas, tam irraid, tapat kà muhsu lee=
leem gurkeem balta galka jeb serde, kas tahda
mihksta kà jauna maise. Bet nedohma, ka
jau tuhda lin kà gattawu pihragu to warr mut=
tê bahst, tu jau sinni ka maise un darbs al=
lasch beedri. Tee augli tohp nonemti kamehr
wehl falki irraid, tad winnus nomiso, un
eelsch ihpaschahm ar almincem isbruggotahm
bedrehm faleek, tè schie sahš ruhgt un weená
mihkla fashkshst; schi mihkla tà smekkejoht
kà puffzeppusi rudsu maise. Tahda bedre schi
mihkla ilgu laiku turrahš, un tee eedsihwotaji
ikreis til dauds isnemmi kà waijaga, masus
kuf.

kuffulus istaifa un tohs ar lappahm aptihtus,
 us karsteem afmineem iszepj. Schee kuffuki
 neiskalst tà kà muhsu maisite, un tapeh; teem
 lautineem, kas daschureis pa neddelahm meschâ
 dsihwo meddidami, jeb sweijodami tahkâ juh-
 râ padohdahs ittin ko leeti derr. Tohs aug-
 lus ko te negribb glabbah, bet prischus apehst,
 winni gabbalôs sagreesch un tohs arridsan
 lappâs eetihtus us dedsinateem afmineem zepj,
 un tee tad kà wiff labbaka balta-maise smekke;
 laudis kas tanni semmê bijuschi, nespeh; to
 gahrdumu gan isteikt. Trihs tahdi kohki
 wihru par wiffu gaddu usturr, tad jau no 20
 kohkeem wiffleelakais fainneek's pahrtikt war-
 retu. Uk kaut jelle muhsu semmê arridsan
 tahdi baggati kohki augtu! tad nebuhtu tif
 dauds japuhlejahs, kamehr sawu maises gab-
 balinu dabbu rohka, meh's lustedamees to kà
 ahbolus no kohkeem krattitum; a tad tahdus
 kohkus newarr Nihgâ no kuggineekeem dab-
 buht? Kas dohs, mihsch lassitais, un ja ar-
 ridsan dabbutum, ko tas palihdsetu? jo schee
 kohki muhsu wehsakâ semmes strehki nemas ne-
 aug-

augtu, bet tē warri tu noprast, kà mihligi
Deewš par teem lautineem gahda kam muhsu
labbiba neisdohdahš. Arè! woi tad rudsi,
meeschi un kweeschi neaug par wissu pasauli?
nè mans draugs! zittā semmē leela karstuma,
zittā atkal aukstuma deht ne isdohdahš, un
weetahm arridsan pagallam neaugliga semme
irraid. Bet tomehr wissur fur zilweki dsihwo
atrohnam mehš, kà teem tahdš deenischkis
mitteklis kà mums ta maisite. Zitti lautini
sawu maisi zepj no Turku kweescheem, un fir-
nus, jeb puppas klahk leek, zitti atkal schahdas
tahdas saknes samak. Tee Araberi glahb-
jahš ar ehriškeem, tohš mall un tad tohš
miltuš ar kameelu peenu fajauz, Norwegas
semmē tohp no ausahm maise zepta, retti kahdš
baggats šaimneeks meeschuš jeb rudšuš klahk
leek, jo tur labbiba gan mas aug. To nu
wehl warretu pazeest, bet kà tu tad sohbus
zillatu, ja es tewi meelohtu ar tahdu maisi,
no saberstas preeschu misas, kà tee Laplenderi
un daschi laudis tahla seemela semmē ehd, jeb
woi tew nepatiktu uskohstees no teem rau-
scheem

fcheem ko zittá sweschá semmé zepi, no tih-
reem pohdneeka mahleem un tschuskas tau-
kus flacht jauz. Medohma wiff ka es tew
neekus eeteikt gribbu; wiff tas stahw grahma-
tá rakstihst un irr redsehts no teem laudim
kas schahs semmes irr apmeklejuschi. Pa-
wiffam tew jasinn, ka zilweki wiffabi irr gu-
drojuschi, arridsan no zitteem augkeem (bes lab-
bibas) maisi zept; ka no kartupeleem, sirneem,
leeleem gurkeem, puppahm, un weens gudri-
neeks pat no smalki samalteem lauleem tahdu
iszeppis. Gohds Deewam ka mums tahdas
skunstes dauds newaijaga, bet tatschu labbi,
wiffadu glahbschanu sinnaht, ja Deem
schehl, badda laiki us eet. Es jau no-
mannu tawas dohmas mihlsch lassitais, tu
fakki, lai Deews swehti ikweenam sawu mai-
si, es paleeku pee manneem rudseem un kwee-
scheem — tà es arri dohmaju, un ja man
buhstu lauki ja-arr, jeb pa rihjahm jaswihst,
es allaschin par atspirdsinaschanu mannas mu-
dribas apdohmatu: lahda baggata dah-
wana muhsu labbiba, un ka ta gan pil-
nigi

nigi wiffu to darbu atmaksu, kas žaur win-
nas nahf.

Deewa Leelums.

Weena augsta dseefma no nelaita mihta wezza Sten-
dera, kurra stary wiina atlikluscheem papihreem atrasta
tappusi, un par to mehš wiina Dehlam zeenigam Sebrpils
mahzitajam leelu pateizibu dohdam, ka wiunfch mihtligi no-
wehleja, to paschu schinni grahmata muhsu lassitajeem par
labbu nobrikkelt. — (Nach dem teutschen: Zirkel den kein
Mensch mit Worten ic. ic.)

Muhschigs Leelums ne fnehdams,
Reds ar dohmahm mehrojams!
Kurra widdus irr wiffur,
Abra-mallas naw' ne kur,
Gars! no ka ta raddiba
Dsihwus spehtus dabbuja,
Redsams pulkôs brihnischkôs,
Bet apflehts besdibbenôs!

Deews! kas muhscham weenads ween!
Taws muhsch ne ar laikeem skreen,
Tawi gaddi allaschin
Pee tew irraid taggadin.
Nahkums pee aisgabjuma
Lihds stahw tawâ preekschibâ.
Nwots firmas muhschibas!
Tawa schodeen' ne mainahs.

Zik tabs pašauls-gudribas!
 Zik irr winnas gaisminas!
 Neeku, kaut gan dohmajoht,
 Tomehr ne spēji isgudroht.
 Kas tad aplam sapnotu
 Saprast wissu Deewibu,
 Kas kobji sawā kļēpiti
 Wissu semm' un debbesi.

Kā eefsch juhvas lahsite,
 Tā suhd manna dyehsele
 Eefsch tabs dsilkas Deewibas,
 Schē truhst dohmahm dohminas!
 Bet kad es us raddibahm
 Skattohs, tad tabs rahda man
 Tanni debbes-augstibā
 Pehdas tawa Leeluma.

Kad es redsu swaigsniti,
 Kas par muhsu pašauti
 Simtu simtkahrt leelaka
 Un mirbs augstā tahlumā,
 Un ne tahl wehl zitta spēhd,
 Tad es dohmaju to brihd:
 Ak kas tas par šarpu irr,
 Kas pee debbes abbas schkurr!

Kad es skattohs fahnischki
 Gau us treschu swaigsniti,
 Kas tahl stahw no pirmejas,

Un tad mettu aztinas
 Us fcha starpa tablumu
 Un pahrleeku plaschumu,
 Tad jau leekahs prahtinam
 Leelaks plaschums ne effam.

Bet kad es apierreju,
 Zik jau pulku swaigsnischu
 Debbeschu besdibbeni
 Apflahj, kas ne sinnami,
 Tad man wissi prahti reibst,
 Ra apstulbuschi jau geibst,
 Tad, ka suddis, ne sinnu,
 Esmu es, woi ne esmu!

Dohmas, kas spehji tik tahk eet
 Un zaur leeku debbes fkreet,
 Kad lihds winnas wirsgallam,
 Ko ar azzim eeraugam,
 Taisnu schnohru dohmatu,
 Kas par mehru ne buhtu!
 Bet zik leelaks rinkis buhs,
 Kas apnemmm schohs tablumus!

Bet ir tas wehl rinkitis
 Prett tahs debbes debbesis,
 Kur dauds simtu simtkahrti
 Tahdu rinku leelumi.
 Nemm tohs wiffus prahtina
 Un tad Decwu apdohma,
 Kas tahs gaismas awots irr,
 Preeksch ka leelums, masums irr.

Un kad katru pibschliti
 Zeltu Deems par pasauli,
 Wissi graudi us - augtu,
 Katris snehgtu leelumu,
 Kas apkamptu debbesis,
 Brihnum' leels! — tomehr pamiff
 Mafs, ne graudu maksatu
 Prett to muhsch'gu Deewibu.

Lai schahs jaunās pafaules
 Katra zittas simtas neff,
 Un pa tuhksfosch' tuhksfoscheem
 Wairojahs ar katru been',
 Tomehr muhschu muhscham Deews
 Leelaks paliks, tas irr teef —
 Wissu skaitlu pulki suhd,
 Un prett Deewu naw' ne buht.

Bes ween Deewa augstiba
 Muhscham irr besgalliga,
 Pee ka naw' ne eefahkums,
 Kas pee mums irr nebeidsums,
 Wiffas dohmas zilweku
 Un ir paschu engeku,
 Lai jau buht wiff - augstakas,
 Wiff eeksch Deewa pabeidsahs.

Jau mist prahta - aztina,
 Ak tu Deewa - gohdiba!
 Zerw isdohmabt, ne warr buht,

Wiff, kas galligs, preeksch tew suhd.
 Dfikkumi un tabkumi,
 Augstumi un leelumi,
 Ko simts prahti ne isfchirr,
 Deewa preekschâ ne tik irr.

Drebb — ne drebbi, dwehsetiht,
 Zillajees tu nabbadiit!
 Kas irr Deewa Leelumi? —
 Mihlestibas awoti! —
 Scheblastiba, lehniba,
 Laipniba, labprahitiba
 Irr tas gohds tahs spehziwas
 Tahs wiffleelas Deewibas.

G. J. S.

Kur irr Deews?

Sarunnaschana weena tehwa ar sawu
 Dehlu.

Tehws. Ko essi tu schodeen ffohlâ mah-
 zijees, mans behrens?

Dehls. Kunnajam no Deewa, ka
 Deews wiffur flaht, ka Deews wiffas lee-
 tas sinn un reds. Bet es to wehl labbi ne
 prohtu; mahjitaji brihscham fakka Deews
 wiffur,

wissur, brihscham atkal, Deews debbesis. —
Kur tad ihsti irraid?

L. Tu jau dsirdi, ka mahžitaji teiz:
Deews wissur, Deews debbesis.

D. Kur tad ta debbes irraid?

L. To tu ne sinni! Kur faule, mehnes
un swaigsnes spihd?

D. Saule, mehnes un swaigsnes pee
debbes spihd.

L. Tà teiz, un tas irr pareisi. — Mehš
saužam debbes to leelu sillu klaijumu, kas kà
leela welwe pahr mums issteepjahš, un kurrà
mehš fauli, mehnesi un to neiškaitama
swaigsnu-pulku redsam. — Voi tu nu
sinni kur Deews irraid?

D. Augscham buhš, kur faule, kur

— — —

L. Zik augsti gan ta faule warr buht?

D. Augsti, brihnum augsti; bet es ih-
sti wairs ne atminnohš, kà ne fenn jaunà
augstas gudribas grahmatà lassijam.

L. Voi ne bija tà: Kad mehš us sau-
les nobraukt warretum un ikdeenas 10 juh-

dses

dses brauktum — zil ilgi gan buhtu ja-
brauz?

D. Man dohmaht — — septintuhksto-
schus gaddus.

L. Zà buhs gan; bet woi ne bija wehl
zittas swaigsnes, augstaki nekà muhsu saule?

D. Warr gan buht.

L. Irraid teescham mans behrns!
dauds tuhkstosch reis tuhkstoschas saules un
swaigsnes wehl irraid tanni leelà debbes ehkà,
kas til tahli no muhsu saules, ka scho ne re-
dseht ne warr. Tas tuwakais no schahm
saulehm (jeb stahwu swaigsnehm) ko mehš
funnu swaigsni sauzam, til brihnum tahli
irraid, ka schaujama leela gabbala lohde, kas
2000 pehdas weenà sekunde jeb azzumirkli
skreen, 600000 (fesoh simtstuhkstoschus)
gaddus skreetu, kamehr schei pee mums taptu;
un tas tikkai tas tuwakais ko mehš skaidri
redseht warram. Zil dauds wehl irraid, kas
wehl dauds simtstuhkstosch reis tahlaki — un
kur wehl tas besgalla leels swaigsnu pulks,
ko

Ɛo ne ar azzim, ne ar tahtuma glahsehm pa-
sneegt warram. —

D. Un pahre wissahm schahm saulehm
un swaigsnehm augsti jo augsti ta debbes buhs
kurrá Deews irraid?

Z. Schis besgalla leels klaijums, kurrá
mehs faules un swaigsnes redsam, jau patti ta
debbes jeb leela debbes ehka irraid, kam ne
eefahkums neds gals irraid, Ɛo mehš ne ar
dohmahm aissneegt warram; un Ɛad augsti
jo augsti sawá prahta zellamees, tad tomehr
beidsamu gallu ne kur redseht neds atrast war-
ram. Un scho besgalla leelu debbes ehku pil-
di Deews ar sawu buhschanu, ar sawu spehku
un gohdibu. —

D. Bet tad jau Deews augsti, tahli,
brihnum besgalla tahli irraid?

Z. Ne tizzu mans behrens! es dohmaju
Ɛa winsch mums un wissahm sawahm raddi-
bahm ittin tuwu Ɛlaht irraid.

D. Ɛo ne prohtu.

Z. Kur gan ta saule warr buht Ɛad
mehš winnu ne redsam?

D. Ap:

D. Appakſchâ teiz effohti, kâ augſtas
gudribas grahmatâ laffijam.

L. Tomehr pee debbes?

D. Sinnams —

L. Un rihtôs, wakkarôs, ſeemâ jeb
waſſarâ kad mehſ ſauli brihſcham ſchê brih-
ſcham tê, gan weenâ gan ohtrâ puſſê redſam,
winna tomehr ar weenu pee debbes irraid?

D. Tâ buhs gan.

L. Pareiſi mans behrnſ, ſaule un
ſwaigſneſ ar weenu pee debbes, lai buht
mums wirſû jeb ſahnôs jeb appakſchâ. Tu
jau ſinni, ka muhſu ſemmes lohde kâ putniſch
leelâ debbes ehkâ liddinajahſ, un tapat arri
wiſſas zittas ſaules un ſwaigſneſ, un tapehſ
weens ohtram brihſcham wirſû brihſcham ſah-
nôs, brihſcham appakſchâ — fur nu debbes
buhs?

D. Tad wiſſapfahrt buhs. —

L. Sinnams. — Redſi mans behrnſ!
kad tu mehneſi buhtu, tad tu ſcho muhſu ſem-
mes lohdi tapat pee debbes redſetu, brihſcham
wirſû, brihſcham ſahnôs, brihſcham ne maſ
kad

Kad nogahjusi jeb ittin appalschâ; tomehr al-
 lasch tanni leelâ debbes ehkâ fur wiffi, wiffi zitti
 leeli un masi liddinajahs un staiga, kahpi un
 grimst, zellahs un nolaischahs. Tad nu ta
 leela debbes irr wiffur, tahli un tunvu bet
 wiffur flahst; faule mums irr tahla, kad
 meh's faulê buhtum, tad semmes lohde tahla
 buhtu, kad zitta kahdâ swaigsné buhtum tad
 ne fauli neds semmi tahluma dehl redseht
 warretum, bet tomehr pee debbes buhtum. —
 Kad nu mahjitaji sakka, Deews debbesis ir-
 raid, fo tad ihsti sakka?

D. Deews irr wiffur un wiffâs weetâs,
 jo ta debbes irr wiffur un lai buhtum fur
 buhdami, tad pee debbes buhtum, jo ta deb-
 bes mums un wiffseem wiffapflahrt irraid. —
 Woi newaid tà?

L. Tâ irr pareisi mans mihlais behrens?
 un es preezajohs, ka tu manni tik labbi fa-
 prattis effi. — Wehl ween reis: tas brih-
 num besgalla leelais flaijums kurrâ muhsu
 semmes lohde, faule, mehnes un wiff neis-
 skaitams swaigsnu pulks liddinajahs, jeb ta

leela debbes ehka irr wissur, un wissapfahrt
mums, tik labbi ka wissapfahrt wissahm zit-
tahm pasfaules lohdehm; wissur fur meh's az-
zis mettam jeb prahtu greescham, wirsu jeb
sahnos jeb appakscha; wissur irraid ta patti
debbes, tuwu flacht un tahli jo tahli, schi
leela debbes ehka, kurrâ Deews pats miht,
un ar sawu deewischligu flachtbuhshanu, speh-
ku, gohdibu un mihlestibu pildi; fo wiasch
pats raddijis, usturr, walda un mihlo. —
Das irr ween lihds, woi meh's sakkam Deews
irr debbesis jeb Deews irr wissur, jo debbes ir-
raid wissur un Deews pildi wissu. — Tad
nu tu saprattisi mans behrns! Kad muhsu
mihlsch mahzitais Jesus muhs mahzija Dee-
wu peeluhgt sazzidams: Muhsu tehws
debbesis jeb muhsu Tehws kas tu wissur
un wissas weetas, tuwu jo tuwu, tahli jo
tahli, mums un wisseem taweem raddiju-
meem allasch ar sawu deewigu buhschanu,
spehku, gudribu un mihlestibu tuwu flacht
effi. Taws prahts lai notee kâ debbe-
fis ta semmes wirsu, jeb, lai meh's ta-
wu

wu prahtu un gribbeschanu tà darram, là pee debbes faule, mehnes un swaigsnes pehz tawu prahtu sawu zekku eet un staiga.

D. Bet kad mahzitaji sakka: Jesus nogahje debbesis pee sawa Debbestehwa.

E. Tee irr Jesus pascha wahrdi, kad winsch fazzija: es noeschu pee manna Deewa un pee juhfu Deewa, pee manna tehwa un pee juhfu tehwa zc. tas irr, es atstahschu no jums, noeschu zittá weetà pee Deewa, jo Deews irr wissur. —

D. Tapat sakkam mehš, kad kahds mirris; winsch pee Deewa nogahjis, wianna dwehsele debbesis.

E. Tas irr tif pat, winsch newaid wairš pee mums, winsch scho pasaules gab-balu atstahjis, Deews winnu dwehsele zittá weetà pazehlis, winsch irr debbesis seb pee Deewa, jo Deews irr wissur.

D. Tad jau mehš taggad pee Deewa debbesis effam.

E. Effam gan mans behrns! bet mehš sinnam un tizzam pehz Jesus mahzibas un sohli-

fchanas, ka Deews pehz nobeigtahm laizigas
 dsihwofchanas deenahm, muhs zittá weeta no-
 weddihš, fur mehš jo labbaki winna gohdibu re-
 dseht, winna mihlestibu manniht warrefim.
 Wairak mehš ne sinnam, wairak Deews muhs
 newaid gribbejis list mahziht, zittá pasaulé
 mehš gudraki buhsim un wairak sinnašim;
 taggad lai taš mums peeteek un lai mehš scho
 wahju, wehl ne ittin pilnigu atsihschanu labbi
 walfojam. — — — Bet kad mehš to
 sinnam mans behrns! ka Deews wiffur turwu
 flahht irraid, woi schi sinnašchana muhs arri
 warr gudrakus un labbakus darriht?

D. Barr gan.

E. Woi tu gan warretu mans dehs!
 kahdu blehdibu, kahdu grehku darriht, kad taš
 tewim prahta nahktu: Deews man turwu
 flahht irraid, winsch reds winsch sinn ko es
 dohmaju ko es gribbu, ko es darru; woi te-
 wim ne buhtu kauns, woi ne buhtu bail?

D. Sinnaš; no zilwekeem jau ja-
 kaunahš ja bihstahš launu darriht; ka wehl
 wairak no Deewa!

E. Woi

T. Woi mehß gan eeksch behdahm,
 eeksch truhkuma un nelaimes warram noßkunt
 jeb isfamist, kad mehß sinnam un tizzam, ka
 Deewß wiffur mumß klahr irr, winsch spehi
 winsch gribb muhß isglahbt, un wiff noteeß
 pehß muhßu Debbestehwa prahru.

D. Kapehß buhß tad behdatees, Deewß
 irr wiffur klahr, winsch irr spehßzigs un schehß-
 ligs!

T. Redsi mans behrens, tà nahß wiff
 grehßß un firdßbailiba zaur to, kad zilweki to
 labbi ne apdohma, ka Deewß mumß wiffur
 klahr irr. Turri to weenumehr firdi un prahß-
 tá: Deewß man wiffur klahr irr; tad
 tew allasch skaidra un drohßcha firdß buhß.

m. S.

Grahmata.

Teem lassitajeem schihß gadda grahmatas
 es scheitan weenu grahmatu dohßchu, to es
 ne fenn no weena gohdiga Widsemmes faim-
 neeka

neeka no Kofnesses walsts, kurra wahrds ap-
 paffcha lassams irraid, dabbuju. Zerredams,
 ka tas ne winnam pascham, neds manneem
 zitteem mihskeem lassitajeem nepatihkams buhs,
 un ka es zaur to kahdu sinnu dabbutu, woi
 arri zitteem; wianna gribbeschana patihkama
 buhtu, es scho grahmatu ar wianna pascheem
 wahrdeem esmu lizzis nodrikkeht:

Kofnesses muischà tai 30. Seem.
 mehn. 1797.

Mihlais zeenigs Kungs!

Peedohdeet man mannu drohschibu, ka
 es taisni us Zums rakstu. Buhtu es pee
 Zums Jelgawà, tad es daschu brihd ar Zums
 parunnatohs, un Zuhš kà sinnams labš
 Kungs, man to par launu ne nemtu. Zaur
 Zuhju latwisflu Gadda grahmatu, kurra
 mums Widsemneekem lohti patihk, eedroh-
 schinahts, es Zums zeenigs Kungs! weenu
 Kapsehtas wallodu aishuhtu, kurru weens
 draugs man par peeminnu farakstija. Zau
 fenn es winnu biju luhdsis, wezzu zeenigu
 Sten-

Stenderu, kuru winſch labbi paſinne, lohti
luhgt, tahdu Kapſehtas wallodu (runna jeb
laſſamus wahrduſ pee kappa) mumſ Latwee-
ſcheem par labbu ſaraſriht, lai jel mehſ nab-
badſini ne taptum tà beſ wiſſa Deewa wahr-
da ſemmê eebahſti; labbi nojehgdams, ka taſ
muſſu tiſkumſ newaid, kad zeenigi Mahzita-
ji paſchi muhſ ne warr ar Deewa wahrdu
pee bedreſ pawaddiht. Manſ draugs ſcho
mannu luhgſchanu peepildiht ſohlija, bet ne
warreja ar Stendera ſatift, un pa tam ſchiſ
ſwehtaiſ Mahzitaſ nomirre. Lai weegli
duſſ wiſſa dwehſele, lohti arridſan mehſ
Widſemneeki winnu noſchehlojam un allaſch
pateizigi peeminneſim. Ko nu darriht! manſ
draugs uſ manni ſazzija, nu man paſcham
ta Kapſehtas walloda buhſ ſaraſta! un pehſ
ne ilga laika arri patſ man to atneſſe. Nu
eſ Zumſ zeenigſ Kungſ, praſſitu, un Zuh-
ſai gudrai ſinnai uſwehletu, woi eſ ne war-
retu ſchohſ peeminnaſ wahrduſ liſt driſſeht,
un Zumſ praſſitu, ziſ jel gan ta driſſeſchana
maſſatu? — Manſ draugs, kaſ tiſſkai
am-

ammatneekš un nekahds spreddikutaisitais irr,
 man to gan aisleedse; jo es winnam tobrihd
 kà winsch man to pirmu reisi preeksch lassija,
 teizu, ka schi runna man patihk, un ka es
 winnu gan gribbetu likt drikkeht. Urridsan
 winsch, kà ne ihstš latweeschu rakstu saprat-
 tejš, schur tur prett augstas rakstu un spred-
 dikumahzibas, kà pats fakka, warr buht greh-
 kojis irr; bet to Zuhš kà gudrais rakstu am-
 matneekš jau islihdsinaht warreseet. — Wehl
 es Zuhš luhgtu, tahdas Kahu- un Kristi-
 bas runnas Zuhšu Gadda grahmata deenas
 arri eerakstih, to mehš lohti wehlejam un
 zaur to Zuhš leelaku pulku pirzeju dabbutut.
 Es usdrohschinajohš zerreht, ka Zuhš man-
 nim kahdu atbildeschanu dohseet, un muhschi-
 gi palikschu

Z u h s u

Kalps

Kahrkla Jahnis,

Koknefes walsti fainneekš.

Lam

Tam gohdigam fainneekam un rakstita-
 jam schihs grahmatas, es nahkama zettorkfni
 pilnigu atbildechanu dohschu, un kad es to
 sinuu dabbuschu, ka arridsan zitteem lassita-
 jeem schahs Gadda grahmatas, tas patih-
 kams buhs, tahdas Kristibas = Kahu = un
 Behru runnas lassiht, tad es no wiffas firds
 gahdaschu, pehz winuu prahta darriht un zil
 spehdams teem patihkams buht. Man tas
 pa wiffant gauschi miht buhtu, kad ir wehl
 zitti lassitaji man sinuas dohtu, kurrei gabbali
 schihs grahmatas teem wairak jeb maggak
 patihk.

J. w. S.

Kà Kartupekus schaudeht un us gad-
 du gaddeem glabbah warr.

No gudreem dabbasprattigeem tas irr is-
 mehginahs un atrasts, ka lauka gabbals ar
 Kartupeleem apsehts, dauds wairak isdewigs
 irr un auglus dohd, ne kà rudsu jeb kweeschu
 lauks;

lauks; un lauzineeki tohs tapeh; arri wairak
 fehtu un kohptu, kad tikkai sinnatu, kahda
 wihsé kartupelus warretu schaudeht un tà kà
 labbibu us gaddu gaddeem turreht. Bet
 bihdamees ka ne sapuhst, wiini tikkai weenu-
 mehr weena gadda pahrtikschanu sehj. — Es
 wiinneem tadehl scheitan to mahzibu dohschu,
 kà kartupelus warr ittin kà rudsus jeb zittu
 kahdu labbibu schaudeht un us gaddu gaddeem
 glabbaht; kà weens gudrais Widsemmes
 Kungs to ismehginajis, un arridsan zitteem
 par labbu pats isteizis irr. Es leeku, sakka
 wiinsch, tohs kartupelus no smilktim tihri
 skaidri nomasgaht, ar wissu misu smalki sa-
 kappahst, ar tahdu kappanu kà wissas mah-
 jas preeksch kahpostu kappaschanas irraid, tik
 smalki ka tee leelakaji gabbali kà sihki reektini
 jeb swehdraini sirni irraid. Kad tohp karsta
 rija jeb eefalnize ahrdös kaltehti, ittin tapat
 kà eefals schaudehts tohp; eeksch 2 jeb 3 dee-
 nahm wiini tik fausi un zeeti buhs kà kauls.
 Kad warr patmallà jeb us dsirnahm likt sa-
 malt, un no scheem milteem warr bes zittu
 kahdu

fahdu labbibu gahrdu weffeligu maifi iszept,
 fas fà no bihdeleteem milteem, jebfchu tif balta
 ne buhs. Scho maifi likku es tà iszept:
 tshetri mahrzini no scheem milteem, tappa ar
 fltu uhdeni un weenu farroti raugu eemaisiti
 un vaudseti; ohtrà deenà tappa wehl ar wai-
 raf kartupelu milteem un weenu farroti meelu
 famihzihts, un kad usruhdsis bija, tappa
 maife iszept, fas tif pat gahrda un labba fà
 no rudsu milteem bija. Schohs schaudetus
 kartupelus, fà arridsan tohs miltus warr
 fausà weetà us gaddu gaddeem turreht un
 glabbah, un kad winnus tuhda ruddeni fà
 no semmes isnemti, schaudeht un samalt leef,
 tad nekahda bailiba ne buhs, fa winni seemà
 fasaltu jeb fapuhru; arri tif dauds ruhmes ne-
 waijaga winnus glabbah, jo winni us pussu
 dalku eekalst; bet tee milti kad drehgni jeb
 flappeti, gauschi breest. —

m. 6.

Darbu Rahditais, Kas Semneekem Katrâ mehneschâ iadarra.

Sullu mehnesis.

Schi mehneschâ jau pawaffaras darbi laufôs, meschôs un plawôs sahlahs, jebchu mumis seemelneekem wehl wissai siltas deenas newaid, un brihscham wehl nakts salnas, un semme ar sneegu aplahta irr. — Par behrsu sullu, kas nu jau sahî tezzeht, lauzineekem waijag gahdaht, un daschu muzzu pagrabba glabbahht. Tas irr gahrds un wesselligs dsehreens, semneeku wihns kas naudü ne maksa, un karstâ feena laikâ ar awotu uhdeni puff sajanuks jauku atspirgschanu dohd. Kaschis dsehreens nekad ne truhktu, waijadsehtu tuwu pee mahjahm behrsu meschus audsinahht un kohpt, un kurrâ weetâ tahs iszirstas buhtu, tur atkal jaunus kohkus waijag dehstihht. Tas irr labß fainneekß sauzams, kas par meschu kohpschanu gahda un sawâ semmê ataugus kohpj — bet kas wissus kohkus nozehrt un ataugus par lihduemeem taifa, tas irr mescha pohst-

pohstneeks, un pee mescha truhkuma jeb taklu-
ma gruhta dsihwoschana irraid. — Taggad
kamehr zelli wehl slikti irraid un wissur steeg,
lai sirgi kas bestam pawahji irr, wehl duff;
bet tik ko jeb dahrsá jeb pakalná semme faufa
irr, jau waijag fahkt art, preeksch faknehm
un sirneem wisspirmak. — Zo agrak sirni
tohp sehiti, jo labbak winni isdohdahs. Sih-
kus lohpus nu jau warrehs drohschi laukós
dsiht; bet zuhkas jasarga, ka tahs plawas jeb
sehias ne isrohkt, jebfchu us arramahm wee-
tahm winnahm to gan warr wehleht. Awis
ne buhs dauds us flapjahm weetahm laist, un
fur jaunus meschus audsina, buhs kafas no-
waldiht. Wisswairak dahrsi no zuhkahm un
kasahm jaisfarga, un ar zeetu wiju un sti-
preem wahrteem jaaptaisa. Nakti winneem
wehl kahdu fauju barribas jadohd, kamehr
lauká papilnam atrohn. Pirms leelus loh-
pus lauká isdsenn, teem no tehripikeem kas
ammatu proht, jaleek muttes tihriht un soh-
bus kas wallam irraid eespeest. Pirmejás
deenás eekam lohpi gannibu eerohn, waijaga
luh-

Iuhfoht, ka ne baddahs, wiffwairaf bulki un
 wehrschi, un flauzamahm gohwim naktis wehl
 labs seens jeb pellawas jadohd. Awis ja-
 masga un jazehrp. Perrejamus putnus wai-
 jag labbi apfohpt un peeluhfoht, ka ne behrni
 ne zuhkas un summi tohs beedina, nedf seshi
 tohs noreij, jeb tohs pautus isdserr. Kah-
 postu un faknu sehklenizes jau warr dahrsä
 list un weegli ar fuhdeem apkraut; pehz tam
 kartupelus un semmes ahbolus. Kahpostu
 lezzeklus siltas deenas warr atklast, bet nakti
 aissegt; faufä laikä tee pahrdeenäs jalaisfa,
 un kad manna, ka tee garri issteepjahs jeb
 spradschi rohnahs, ar pelneem jaapsija. Nu
 jau par jauku un wesseligu wirrumu dascha-
 das lappinas un sahles laukös un dahrsä warr
 atraft: jaunäs nahtras, gahrses, un turp-
 mak bahrschku lappas, skahbenes, guschnas
 un kimmenes. Bet ka to ne aismirst, dschr-
 wenes, tahs irr muhsu semmes zitrohni, tag-
 gad waijag salassiht zif ween warr dabbuht,
 un to wesseligu, gahrdu skahbu fullu eeksch
 zeeti aistaisitahm buttulehm pagrabba eeksch
 fau-

faufahm smilktim pataupiht. Schi sulla kar-
 stā laikā un wiffiwairak flimmibas deenās,
 karsoni tahs wiffilabbakas sahles irr. Arri
 seewiskahm taggad darbs papilnam ar perre-
 jameem putneem, ar dahrseem un jo wairak
 wehl ar audeflu masgaschanu, buhkeschanu
 un ballinaschanu; jo wairak audeflis mas-
 gahs, buhkehths un laistihths tohp, jo kohschj
 un ahtraki winsch balts taps. Turpma
 juhs mahzidams, kà Dllenderi to kohschu
 smalku audeflu, ko tee no muhsu linneem
 wehrpj un ausch, un ko mehš tik dahrgi mak-
 sadami winneem atkal atpehrkam, ar peenu
 ballina, juhs paschi dohmaseet: ta gan labba
 leeta buhtu, kad Kursemmes seewas un mei-
 tas to paschu, kaut arri maggumā sahktu
 mehginahht. — Kad appinu stihgas jau kah-
 du sprihdi garras irraid, tad waijag apmee-
 teht un tahs stihgas weegli peeseet, un fur
 sirgu skahbenes jeb zitta kahda nikna sahle
 winnu starpā rohnahs, tad to pee laika buhs
 israweht. Scha mehnescha gallā jau warr
 no wiffadahm fehlahm kahdu daku dahrsös
 eeseht,

eeseht, bet semmi waijag smalki un dsilli is-
 strahdaht un no wiffahm sahles faknehm zit
 warredams skaidri tihriht; fo arklis un ezze-
 fchi ne padarrihs, to ar dselsu lahpsstahm,
 grahbekeem, kappaneem un rohkahm buhs
 darriht; arri suhdus ne waijaga schein taupiht,
 jo labs augligs dahrs wiffu to baggatigi at-
 maksa, un ar winna augleem, kas gahr di un
 wesseligi irraid warr pussa dalla maies pa-
 taupiht. Weens seezinsch kartupelu, labba
 weeta, gan 20 jeb 30 puhrus auglu dohd. —
 Pa tam ka sirgeem dauds darbu newaid, warr
 zittu fo pee mahjahm pastradaht: ehkas bu-
 weht jeb pahrtaisiht, junt jeb wezzus juntus
 islahpiht, plankas greeft, arklus, ezzeschus,
 rattus jeb zittas waijadsigas leetas pataisiht,
 grahwjus raft, schohgus lahpiht jeb no jauna
 taisiht, wahrstekus jeb durwtinu kahdu fur
 waijaga pataisiht. — Kas meddischanu
 miht un kam no augsteem Waldineekeem un
 Kungeem brishwiba dohta, warr taggad me-
 scha ballofchus, pihles, flohkas, irbes, tet-
 terus un rubbenus schaut; pehz Zurga deenu
 irr

irr aïsleegts, un tas arri leels grehks buhtu,
 perrejamas mahtites baidiht jeb wiannu lihgs=
 dinas ar wisseem behrneem isnihzinaht. Pee
 meddischanas daschadas sinnas un gudribas
 waijaga, un kas to labbi ne proht, tas lai
 scho ammatu labbaki atstahj un pee ta darfa
 paleek fo winsch mahziis irr. Labs tehws
 un fainneeks faweem behrneem un faimei ne
 laus, ar bissehm un walgahm par mescheem
 staigalaht jeb putnu lihgsdas mekleht, nedf
 meschu allas ugguni eekurt jeb kuhlu swilli=
 naht, jo zaur to dauds derrigi kohki tohp mai=
 tati un dascha putnu ligsdina ar ohlehm un
 behrneem fadedsinata.

Lappu mehnefis.

Taggad wissa pafaule ka no jauna pee=
 dsimmusi; wissa dabba preezajahs, un kad
 zilweks behdigs leekahs maisi mekledams, tad
 rahda winsch zaur to, ka wianna sirdi Deewa
 mihlestiba un zerriba newaid; kas neapdohmi=
 gi dsihwo, tam truhkums jazeesch, ta irr zil=
 weka pascha waina, bet kas tikfuschi strahda,

aplam ne fehre bet prahstigi taupa, tam Deewa swehtiba un allasch pahrtikschana buhs. Nu jau pilnam wissadi wassaras darbi speeschahs; lauki kas ruddeni ne tappe usarti, taggad arrami, un tif ko wehisch un faule femmi faufu taisa, waijag ezzeht. Kas Zurga meeschus gribb jeb arri ausas agri feht, lai steidsahs tohs ka arridsan addiaus un wassaras kweeschus preekisch weenpadesmitas neddelas eeseht un labbi apstrahdaht. Weenpadesmita un desmita neddela tif labbi newaid, jo tad dauds pehrkones un niknas sahles roh-nahs. Bet tomehr ikweenam waijag us gaisu raudsiht un mehginahht, ka katrai semmei peeklahjahs un ka laiks isdohdahs. Kad pawassara auksta un slapja irraid, kad naktis fahst un deenas lihst, tad ar zitteem sehjumeem lihds dewitu jeb astotu neddelu warr pagaidiht. Kas ween dahrsos sehjams, taggad jaapghada, puppas, sirni, lehjes un wissadi faknu augli; linnus un kannepes wehlaki feht warr. Kam ahbolu dahrs irraid, tam buhs kad leetus lihjis, kohkus ar willainu lakkatu berst un

no niknahm fuhnahm tihriht; appaksch koh-
 keem kas seed, buhs dauds duhmus taisiht,
 tas irr deht salnas un kukkaineem kas seedus
 maita lohti labbi. — Nogreesi leekus sar-
 rus, israwe leelas un niknas sahles, salassi
 wiffus salminus un lappas, un nessi to laida-
 ra. Ja paschas malku skaidas, kad laidará
 sapuhst, wairak labbumu padarra, nekà kad
 zittá weetà paleek jeb tapat us lauku tohp we-
 stas un tur fadedsinatas. Wiffus mehslus
 un kas ween warr sapuht, lai buhtu kas buh-
 dums, lai behrni salassa un appaksch lohpu
 kahjahm laidará faness; tas winneem labbaki
 klahsees un wairak swehtibu dohs, nekà put-
 nu ligsdinas pohstiht, jeb ar bissehm un wal-
 gahm pa mescheem wasatees. Peeturri ar-
 ridsan behrnus, wiffadus kohkus seht un deh-
 stiht; wiffwairak ohsolus, ohschus, zehrmauf-
 schus, (pihlatschus) klawas, leepas, wihto-
 kus, wihsnes, apfas, gohbas zc. un kahdi
 kohki tew wairak wehl patihkami irraid, ap
 sehtmallahm un garr zelleem. Jeb mahzi
 winneem dsihwus schohgus, kà Wahzsemme

taggad jau wiffur redsami irr, apfahrt lau-
keem un druwahm taisiht, no wihtola sarrin-
neem kas garriniski semmê tohp likti un ahtri
usaug, jeb dehsti lasdas un ehrschkus, kas
peh3 kahdeem gaddeem tik beesi saaug, un fo tik
zeeti warr sapiht, ka ne wista warr zaur lihst.
Tà darridams tew newaijadsch3 pawassara
tik dauds laiku ar wiju darbeem saudeht, un
meschu arri peetaupisi. Gudri dabbaspratti-
gi to jau ismehginajuschi, ka ikkats kohku sar-
riusch, kad semmê tohp eedehstih3 un kohpts,
saknojah3 un aug; un kad zilweks tà ar gu-
dru prahtn wiffas leetas wehra nemm, labbu
padohmu no mahziteem laudim zeeni, peh3 to
darra un wehl jo deenas jo wairak ismehgina,
tad arri laime un Deewa swehtiba wiffur re-
dsama buhs. Kahda jauka un labba leeta tas
irraid, kad wiffadi waijadsigi kohki tuwu klah-
tumâ aug, kad deht katra zirwju kahta, deht
lohkeem un ilksim ne waijag pa juhdschm us
tahlu leelu meschu eet, laiku kawehht un sir-
gu nobraukt. Bet ne gan, ka tu par meschu
un labbeem kohkeem gahda, peeraugi arri-
dsan

dsan mahjās, malku un wiffadus kohku rih-
kus taupiht. Daschu labbibu warretu nekals-
tetu iskult, kad smaggaku spriggulu rohka nem-
tu; daschu affi un skruttulu ilgaki warretu
braukt, kad ne schehlotu tohs ar dselſi likt ap-
falt. Un zif dauds malku ne tohp zaur tahm
pahrlėeku filtahm istabahm un karstahm pirtim
welti dedsinata; tapat arri salku malku west
un ar to kurrinaht, leela skahde irraid un wai-
rak malku tehre. Schinni mehneschā jau wif-
sus sirgus un gohwis warr lauka laist, bet
gan labbaki buhtu, kam seena tik dauds jeb
kas ahbotu sahli audsinahdu, ka tohs zauru
wassaru warretu stalkos turreht; ka tad fuhdi
wairotohs, lauki un dahesi augligi tiktu, un
peena, sweesta un feeru pilniba buhtu! Za
irr sinnama un daudskahrt ismehginata leeta,
ka masi un labbi fuhdoti lauki, wairak bag-
gatibas dohd, nekā brihnum issteepiti lauki
kas leesi paleek, un ko leeluma deht ne spehi
labbi apstrahdaht. Ur lihdumeem dauds sweh-
tibas newaid, bet leelaka puhleschana. Sir-
gus kas jannu sahli dabbu ehst, ne buhs wif-
fai

fai zeeti pee darbeem peespeest. No asaida
 lihds launaga laiku, teem allasch waijag laut
 duffeht un isehstees; pa tam zilweki zittu kah-
 du mahjas darbu warr padarriht, jeb laufus
 un plawas no akmineem, atwaffahm un fak-
 farneem tihriht. Kad turpmaſ garrakas un
 farstas deenas nahk, ir zilwekeem wehlehts,
 atduffeht un asaidu nogulleht, ka ar jauneem
 spehkeem atkal pee darba warr speestees. Pee
 lohpu flaukschanas un peena traukeem, pee
 feeru un sweesta taifischanas wiffleelaku tihri-
 bu un spohdribu waijaga; gohwju flauzejahm
 buhs papreeksch rohkas skaidri nomasgahnt un
 uhdeni klahnt turreht, kad kahdas gohws tes-
 mens apgahnihts irraid, to nomasgahnt. —

Seedu mehnefis.

Jau patti waffara fahkaks un wiff ko
 ween waijaga sehjahms, wiffwairak ausas,
 grikki, meeschi. Kad wiff tas pareisi un pee-
 derrigã laikã notizzis un eestrahdahts, tad
 lai wiff Deewam irr pawehlehts, un muhsu
 zerriba us winna swehtibu un labbeem aug-
 keem

leem muhš teescham ne krahps. Nu us teem
 waffaras darbeem bes kaweschanas jadoh-
 dahš; papuas ort, fuhdus iswest, seenu
 plaut, weens darbs par ohtru steidsams.
 Bet par wisseem darbeem, irr ta ruhpeschana
 par fuhdu wairoshanas ta wiffleelaka. Kur
 tad nems fuhdus kad newaid; woi us pilz-
 fahntu buhš braukt pehrkt? Ne mihtais
 draugs! es tew daschadu pamahzischanu doh-
 schu, kà scho truhkumu warr atlihdseht. 1)
 Ja tewim leels mesch turwumá, tad tu jeb sau-
 sus fuhnus, kas apkahrt kohku saknehm pa-
 pilnam aug, jau pee laika daschu labbu wesu-
 mu saweddi, un kad tee labbi kalteti un lai-
 dars ismehsts, kad gahsch tohs pirmá klahju-
 má eekschá. 2) Ruddeni kad jau lappas no-
 kriht, sakassi no tahm zif warredams un ber-
 ri laidará appaksch lohpu kahjahm. 3) Kur
 meschi tahli un ne fneedsami irr, nemm purw-
 ju fuhnus, bet tohs wairak waijag kalteht;
 saplauj arri wiffadas nederrigas sahles, kas
 garr schohgeem un dahrsós aug, un iskaisi ar
 tahm laidaru, ir spalli kad lohpu fuhdós sa-
 puhst

puhst ne irr smahdejami. 4) Taisi pee mahjahm kahdu bedri, mett tanni paschâ skaidas, mehslus, misas, ahduluppatas, wissus suhdu mehslus kas pee mahjahm rohnahs, apleij tohs brihscham ar uhdeni, jeb taisi rennes, ka tur wissas samasgas, mihsali, un wisszits netihrs uhdens warr fatezzeht, un kad ta kahdu laiku puis, tad weddi laidarâ, lai tur pagallam sapuhst. 5) Arridsan tee ziini kas plawâs tik to plauschanu kawe, irr nozertami un gubbâs jasamett, tad tee nahkoschâ gaddâ, kad labbi fatwihkuschi irr, laidarâ geld un labbus taufus suhdus dohd. 6) Kam kahdâ dihki taufi duhni irr, lai tohs wedd us lauku, bet labbi beesî; winnu spehks ilgal laukâ turrahs ne kâ to suhdu. 7) Kur mescha truhkums newaid, tur arridsan lihdomôs warr labbibu seht, bet tahdôs kur beesî krumi wirsû stahwejuschi, un kad nodedsina, wissur ugguns pahreet; kur plahni krumi bijuschi un kur sahrtôs sakrauti tohp, tur jaleek wellenus starpâ, prohti, weenu lahgu schaggaru un weenu lahgu wellenu, tad atkal
schag-

ſchaggarus un wellenus wirſu, un tà pa lah-
gahm; kad tà kahdu gaddu labbi iſkaltuſchi,
tad tohp ſadedſinati, un tee pelni ar teem wel-
leneem pahre wiſſu lauka gabbalu iſahrditi. 8)
Urriſan dahbolu kohpſchana pee ſuhdu wai-
roſchanaſ lohti palihds. Pirmejà gaddà dah-
boli ar meeſcheem kohpà tohp ſehiti bet labbà
trekni ſuhdotà ſemmê; tad pirmà gaddà brangi
meeſchi uſaugſ, ohtrà un treſchà gaddà warreſi
3 reiſ par gaddu dahbolu zeenu plaukt, un zet-
tortà gaddà tanni weetà rudſi ſehjami, kaſ wehl
labbi augſ un tohſ ſuhduſ baggatigi atlihdsi-
nahſ. Tà darroht, tawi lauſi buhſ tauſi
un trekni un iſgads wairak augluſ neſſihſ. —
Weenſ jaunſ ſaimneekſ, labſ ſtrahdneekſ un
ſaprattigſ arrajſ, tappa weenà ſehtà liktſ, fur
lauſi pagallam wahji, leeſi un palaiſti bija;
pirmejà gaddà wiſſch ne to ſehflu ne atdabbu-
ja, bet mannidamſ ka ſemmes waina ne bija,
bet tikkai ſuhdu waijadſeja, wiſſch zik ſpeh-
damſ uſ to dewehſ ſuhduſ wairoht, lauſi
bija gan leeli, tapeh; wiſſch daſchu gabbalu
pagallam atmette, un tikkai maſu lauzinu bet
bran-

brangi fuhdohtu turreja un ifgads jaunōs
 fuhdōs sehja; tā darrija winsch ar weenu
 ween, ka pehz astoneem gaddeem wiff lauks
 jauna femme jeb jauni fuhdohts bija, un winsch
 to paschu ruddeni diwdesmits graudus pahre
 sehflu dabbuta. Tā warr gudrais prahts un
 tikfusi rohka, arridsan pehsta weetu par angli-
 gu sivehtibas dahrsu pahretaisiht. Ta ahbolu
 sahles kohpschana wehl ne gribb pee mums
 labbi isdohtees, jebfchu Wahzsemme Kungi
 un laudis to labbumu baggatigi jau bauda.
 Winni lohpus wiffus, sirgus tik labbi ka
 gohwis wiffu waffaru stallōs turr, ar dahbo-
 lu seenu, ar pellowahm samaisitu ehdina un
 salmus pa kahjahm kaisa, zaur to pee peena,
 siveesta un seereem leela peeaugschana rohnahs
 un laukus warr brangi apfuhdoht. Ir muh-
 fu semme dasch Kungs scho ahbolu kohpschanu
 un staku barroschanu pamehginajis un par
 teem augleem preezajis; ja Warmes zeenigs
 Mahzitaish ipaschu grahmatu tahdu faraksti-
 jis, no ka ifweens mahzitees warr, ahbolinu
 sahli seht audsinahht un kohpt, un ta gan lab-

ba wehlejma leeta buhtu, kad Kurseemneeki
wiffi scho grahmatu labbi mahzitu un pehz
tohs sawus laufus un plawas kohptu. Schi
mehnescha kahposti stahdijami, un kur saknes
sehtas irraid, nikna sahle jaisrawe. Kar-
tupeli un kahposti apfittami. Scha mehnes-
scha galla ar seenu papilnam darbs irraid;
tahs drehgnas, purwju un uppes plawas
papreefsch plaujamas un kad noplautas un
seens sanemts irr, winnas warr apkrustiht,
neg ruddeni warrehs attalu plaut. Kam
tahdi lauki kur uhdens nogult, tam grahwji
jarohk jeb wezzi jatihri, bet to semmi kas no
grahwjeem israkta tohp, buhs labbi tahli us
lauka mest, jo tahda semme trekna irr un lab-
biba tur labbaki aug. Pee seena grahbscha-
nas un kohpschanas taggad wisseem kam roh-
kas irraid jaspeeschahs. — — Sai tas
jums ne reebjahs, mihli Lassitaji! Ka jums
scheitan no darbeem, no tik dauds un dascha-
deem gruhsteem darbeem tohp mahzihts. —
Tas irraid Deewa likkums, tas irr juhfu un
wiffu zilweku liktens: eefsch siveedreem muhsu
wai-

waiga buhš mums sawu maifi ehst; tas irr
muhfu gohds, un us to pastahw wiffa laiziga
lablalschana. Bes darba jau newarr ne-
weens zilweš buht. Ir augsteem jo augsteem
Kungeem darrifchanas daschadas un gruhtas
irraid; kad mehš preeksch winneem, tad win-
ni atkal preeksch mums strahda; gan winneem
lassifchanas, rakstifchanas, pawehleschanas,
sinnudohifchanas, stelleschanas, teefuismelle-
schanas un zittas gruhtas puhleschanas irraid,
kas daudf galwas grohsifchanas maksä, kà
deenäs un naktis jastrahda, un kad mehš
gahrđi gullam, winni brihscham bes meega
pee grahmatahm swihst. Pee juhsu darbeem
wehl tas labbums un jaukums irraid, ka
juhs flaidrā tihrā gaisā, appaksch sillas deb-
bes strahdajeet, ka jums dasch daschadas mee-
su grohsifchanas, lohziifchanas un kusteschanas
irraid; tas usturr weffelibu, darra meesu
un dwehfeli jautru un spirgtu, dohd saldu
gahrđu meegu, un ehdeens pee firds eet; bet
istabneeki kas salihkuschi sehdoht strahda, kas
dehl augstahm dohmahm un geuhsteem galwas
dar-

darbeem ne gulleht ne ehst warr, wesselibu
pohsta un brihscham jau eekich jaumahm dee-
nahm wahrgi, wahji un newesseli paleek.

2. J. 6.

Tas wehstu Fahrigs muischas kungs.

Preekich kahdeem astondesmit gaddeem,
dsihwoja Wahysemme, weena pilli, lohti weh-
stu Fahrigs pils junkuris. Schim bija labs
draugs tai leela galwas pilsata, kam winsch
labbi maksaja, lai tikkaik ineddela sianu dohd,
no jauneem notikkumeem un jaunu teiksch-
nahm. Ilgodamees ilgojahs tas nu ar ween,
tai sianu deena, atkal ko jaunu no pilsata
lassiht un dsirdeht. Te nu rakstija winnam
tas wehstineeks starp zittahm leetahm, ir scho
jaunu pilsata notikkumu un isteikshanu:

„Tas wezzakais Prinzis un dehs pascha
„muhsu scheliga semmes tehwa, tas nah-
„kams waldirais, un pehz pats Kehnich,
„taggad us zellu dewees, sweschas semmes
„pahrsraigah. Bet kluff brahl! it fleppeni
„mit

„nu zitti muffina, to Printſchu, paſcham
 „augſtam Tehwam neſinnoht, atgreesuſchu
 „un tejupat eſſam, gribbedams ſawu paſchu
 „ſemmi papreeſch daſch daſchadi iſweebda-
 „mees, kà ſweſchineekſ labbi iſmekleht un
 „apluhloht.“

Tam to wehl ar preeku in apbrihnoschanu
 laſſoht un pahrdohmajohht, ktau — jaw pee
 durwim kaſ klabbina. Kaſ tè? — Un tuh-
 dal atwerrahſ durwiſ, un weens ſmaidigs
 jaunſ jaunaiſ kungſ, no auguma kohſch un
 ſmuidrſ kà jauna ohſolite, rohſchu waigá, un
 jautrumſ azzis, gluddens beſ bahrſda, ar
 weegli liddinajameem ſelteneem matteem, bet
 melláſ drahnáſ apgehrbees, ee-eet eekſcha, un
 ſtahjahſ tam preeſchá. Tuhdal tam mui-
 ſchaſ kungam prahtá ſchaujahſ, to eſſam pa-
 ſchu Prinzi, to nahkamu ſemmes tehwu, ko
 winſch zitkahrt pilſſatá buhdams, tahdá patti
 gihmé, un us tahm paſchahm azzim biſ redſe-
 jiſ. Nu kà prahtá aiſrauts ne ſinnaja gan
 dſilli klannitees un lohžitees preeſch ſawa iſ-
 mehginata klahht eſſoſcha waldineeka. Gan
 def=

Desmits reises weenâ dwaſchas wilkumâ luhdsahs it paſemmigi no wiſſas firds, lai jelle par launu ne nemmoht, kad kahdu ſchehlaſtibu luhdsahs, lai jelle tiſ ſchehligs prett winnu rahdahs pawehleht, kâ un ar ko winnu buhs usnemt, kâ gohdaht, kâ pameeloht, ko buhs darriht, ko doht, kur ſkreet? —

Tas ſweſchais arri kâ aiſgrahbts par tahdu ehromſchanu, ne ſinnaja ko atbildeht, ko dohmaht, tomehr atgahdadamees ſazzija: „laujeet walkâ, zeenigs kungs! es ne ko ne warru pawehleht, man tikkai jaluhds, jo redſeet, es eſmu nabbags ſkohlmeiſteris, kaſ apmaldijees pee jums peeſlihdis, juhs man ar kahdu maſu dahwanianu lohti eepreezinafeet. Muſiſchas kungs pee ſewis dohmadams: tas teeſcham tas patſ — aikal preeſch ta ſweſchineeka jo dſilli paſlannidamees ſazzija: „Zeenigs ſchehligs kungs, juhs wiſſai ſchehligi eſſat, ir johkotees ar mannim. Zebſchu es ne kahds tehripikis jeb ſihlneekſ woi ſinteneekſ eſmu, tomehr arri druſzin peepröhthſ us
tah-

tahdeem skohlmeisteru gihmeem, newilkoht is-
mehginadams juhsu augstu ziltu.“

Sweschais isfamissis atbild: Mikhlais
kungs! juhs teescham pee mannis apmisseja-
tees un —

Muischas kungs ar raustiteem wahr-
deem: Luhdsami, ne beidseet scho wahrdu,
zeenigs schehligs Tehws! gan prohtu juhsu
fleh-puma mehrki, tapeh; negribbu juhsu scheh-
ligam prahdam prettim turretees, neds juhsu
augstu wahrdu minneht, jebchu tas man fir-
di kà ugguns deggin degg.

Sweschais. Es ne sinnu ko dohmaht,
ko runnaht, wissai nesaprasdams juhsu wal-
lodu. Man schkeetoht, juhs johkodams ap-
smeijat nabbagu behgli; ja juns ne patihk to
masu dahwaninu man doht, par ko es luhdse-
ju, tad to ar wahrdu ja atfakka, un es buhtu
tuhdalin aisgahjis — ar Deew! (gribb eet.)

Muischas kungs to sweschineeku kà speh-
dams wehl uskawe fazzidams; ne atstahjeet
jelle luhdsami, ne nizzinajeet sawu mahjokli,
zeenigs Tehws! laut es ar kahdu aplamu
wahr-

wahrdinu juhs buhtu aplaitinais jeb faschut-
tinais, peedohdeet man to schehligi, jo es
wehl ihsti ne sinnu tahdus wahrdus grabbstiht,
kas augsteem kungeem ihpaschi peederr.

Sweschais. Brihnums!! tizzeet wahr-
dam, es ne kahds zits esnu, ka tikkaï nab-
bags skohlmeisteris, kas aplahrt staigadams,
kahdu paleekamu weetu mekle, pehz sawas
lalmes dsihdamees.

Pils junkurs. Ne nemmeet par launu
zeenigs Tehws, man dohmajoht juhs schahda
kahrtâ paschi par leeku pasemmojeetees, par
ko man tik ne smeekli nahkaks. Sinnams
jums labs padohms pee juhsu zella staigascha-
nahm; jo patti muhsu mihla tehwiseemme
deenâs par to preezasees; Laine, preeks,
baggatiba un wiffadas labklahschanas juhsu
schehligâs rohkas stahw, un wiffur sels un
augumâ augš juhsu pehdâs. Bet luhdsami,
dohdeet wallas, jums derrehtu to padarriht
peeklahjamâs druszin augstakâs pehdâs —
prohti kahdâ sinnamâ Grahwa Kunga gohdâ.

Sweschais smaididams sakka: Nu tee-
Gadd. Gr. 2. 3. S scham

fcham wairs ne finnu, arrig fapnî jeb fahjâs
efmu. Zums fchkeetoht, man fahdu Leel-
fungu jeb Printfchu effam?

Pils junkurs. Peedohdeet, fchehligs
Kungs! jau pirmak fazziju, man nebuhschoht
juhfu augftu laipnigu paflehptu padohmu ap-
lam finnamu darriht, zittadi jau eefahkumâ
tahdâs pehdâs buhtu eedrohschinajees. Bet
pafchi labbaki nojehgfeet, fâ fahdâ ahrigâ
gohdâ in fpohfchumâ, juhfu zelfch in pa-
dohms labbaki fchfirfees un jo labbaki isdoh-
fees. Parahdait man to fchehlastibu, fahdu
brihdi pee mannis pamift, tad jo labbaki war-
refeet to isdohmaht un us to taifitees. Wif-
fa manna nabbadsiba, fo ween fpehju, juhfu
fchehligâ rohka irr; un ir pafchu dsihwibu ne
taupifchu jums kalpodams.

Gwefchais jau leelidamees atbild: Pa-
teizam! Taggad man ne fâs wairs ne grib-
bahs, fâ ween gullas weetinu, jo wakkars
flaht, un es efmu no tahs ftai gaschanas pee-
kuffis; fâs wehl darrams, to riht redsefim.

Nu jau preezigs pils junkuris eewedde
tuh-

tuhdaſ ſawu augſtu weeſi tanni wiſſ-labbaka
 iſtabâ, pameeloja to ar wiſſfadeem iſmekſeteem
 gahrdumeem un dahrgeem dſchreeneem pa waſ-
 ſarinu, un pehꝫ pawaddija taſ, patſ luktſ
 neſdamaſ, wiannu lihds gukkaſ weetinam. Tè
 nu taſ nabbagaſ ſweſchineekſ jaukâ, miſkſtâ
 gukkaſ, ar ſiſſſchu dekkem un dahrgahm gar-
 dihnehm koſſſchi iſpuſſſkſota apguſſſtaſſ, un
 kâ nowahrdſinahtſ zella wihrſ aſtri aiſmig-
 ge. — Wiſſ kungſ ſawâ lambarinâ eemuꝫ-
 ziſ, piſtſ preeka, kâ aiſvautſ, ſahze apfahrt
 lehkt, riſki grohſiteeſ, deet, fleegdamaſ: af
 tu manna balta deenina! ! patſ Prinziſ,
 nahkamaſ ſemmaſ Tehwſ lihds ar mannim,
 weenâ pajumtinâ nahtſ mahjaſ turr; nu jau
 patti mannaſ leelaſ laimeſ ſwaigſne, manſ
 auſekliſ mirdſin mirdſ, un ta ſpohſſcha ſaulite
 mannaſ paaugſtinaſchanaſ pahre mannim uſ-
 lehktſ. Labbi man, ka ta miſhla ſinnu grah-
 matina man wehl iſhtâ laiſkâ no piſſſfata rohkâ
 nahze. Buhtu eſ to maſu brihtinu wehlaki
 dabbujiſ, tad ſawâ neſinnaſchanaſ, eſ to
 pahrweebtu Rehniina dehlu ar kahdu wehrdinu

zekka naudu buhtu atlaidijs, un es — Ahu!
 Ko sinu kas wehl buhtu! ja ne zits tab tomehr
 teescham tiklai tahds pats muhscham palizzis,
 kas lihds schim bijis — nabbags pils junkurs.
 — Bet nu lai arridsan mannam sinu raksti-
 tajam pilsfata labbi klahjabs! Ka pateikschu
 es tam? Naudas, jeb zittas apdahwina-
 schanas tam ne peeteef nedf islihdsina. Lab-
 bak es scho mannas laimes dibbinataju, kah-
 da Leel Kungu kahrtā un gohda pa-augstina-
 schu. Jo to lehti paspehschu darriht, pir-
 mais padohmu dewess un lihds-waldinceks pee-
 manna mihla Printscha buhdams. Re, te
 man buhs augsta gohda swaigsne, kreispuffe
 kruhtis, lihds ar wissahm zeenigu augstu
 brunnneeku gohda-sihmehm! jau krihti pa-
 kamps apmahlejabs ar leelu starrainu astitu
 swaigsni, un ar zittahm gohda sihmehm sawā
 swahrkā. Lepnodamees gahje winsch nu ar
 tahdeem raksteem ispuschkohts speegeli apskat-
 titees, lohti deijoht un dasch daschadi grohssi-
 damees, brihscham dsilli paklannidamees, ka
 paschu Kehniku sweiznadams, brihscham
 aug-

augsti pazillajahs, peeri saraudams isbrango-
 jahs, kahjas us preefschu sperdams, it ka
 daudf semmes laudis noklausitohs. Lahgu
 lahgam winsch ar skannigu balsi sawu augstu
 gohda wahrdu minneja, gan par Rehnina
 lthdswaldineeku un rahtkungu, gan par wissa
 karra spehka wirsneeku in Gennerali nosau-
 zajs, un tad jaw sawam karra pulkam schah-
 das, tahdas pawehleschanas ar jo stipru balsi
 dewe. Un ta traffodams plohsijahs un eharmo-
 jahs winsch tik ne zaur wissu nakti lihds dee-
 ninai austohs. Saulitei lezsoht tam prahta
 schaujahs, nu ar wissu spehku par sawa Prin-
 tscha augstu gohdu jagahda. Teju bij nu gan
 padohma, gan daschadas pawehleschanas, gan
 skreeschanas jukku jukkos, gan ismekleschanas,
 gan pawaijaschanas fur scho jeb to, kas wai-
 jaga, dabbut un salassiht warretu. No
 malku malkahm tappa daschadas mundeeres,
 apselteiti ar leelahm spalwahm ispuschkoti jep-
 puri, apwaswati spihdaini sabbaki, seltenas
 bilses, spihdamas kamsohles, dahrgas ar
 seltu un sudrabu ischubtas johstes, gan no
 pil-

pilsfata, gan no kaimineem wiffur ismekleti,
 un gubbôs fanesti. Nu bij wisseem muischas
 laudim, wisseem darbineekeem, ir sirgu, loh-
 pu, un zuhku ganneem kohpâ nahkt, un is-
 gehrbtees, zitti par sullaineem, zitti par strehl-
 neekeem jeb jehgereem, zitti par laupareem jeb
 preekschtezzerajeem, zitti par ohrmanneem un
 kutschereem, zitti par pohrritereem, zitti kâ
 pawari, un tã jo prohjam. Gan johku un
 smeektu gaddijahs tahdã isgehrdschanã, un
 isgudsnoschanã. Katram jau bija sawã no-
 liktã gohda ammatã kâ spehdamam jaturrahs,
 un jagrohsahs. Tam pils junkuram nu schkit-
 toht, sawa augsta weesa zellamu laiku effam,
 eegahje winich tai gullu kambarã lehnã gan
 peeglaudidamees, ar wiffu sawu isbrangotu
 lauschu pulku un pils brangumu, gribbedams
 tohs tam Printschan preekscha stahdiht, un
 winna pawehleschanai wiffai padohtees. Bet
 Deewam schehl, par sawu nelaimi, tas is-
 mehginats Prinzis jaw fenn kahjãs, atkal sa-
 was mellas skohlmeistera skrandas muggurã
 — jo tas winnam bij lezzams tas deijams —

un jau sawa balta zella speekete rohká, un pat
 labban gattawš sawu zellu tablaki noštaigahť ;
 tomehr sarahwees tahdu lauschu pulku un pils
 brangumu eeraudšidamš. Ur leelu luhgscha-
 nu luhdse nu taš pils junkurs sawu Printschu
 lai jelle apschelohahť un pee winna wehl kah-
 du laiku, atspirgšchanas dehl pakawetohť, ne
 smahdedamš scho winna labbu prahtu, un to
 wiff par labbu nemtohť pehz labpatikšchanas
 un peeklahjigu gohdu. Tà teepodamees us-
 speeschahť wiašč ar nemittejamahm luhgscha-
 nahm, kamehr ir negribboscham tam swesch-
 neekam bij japaleek un winna prahtam padoh-
 tees. Par to nu muischas kunga firdš patti
 widdu lezzin lezze. Jau atskann wiffur ga-
 wilešchanas bals un preeku trohkšnis. Tas
 leelais sullainu pulkš ar leelu skreeschanu zits
 pahř zittu skreen kà aisgrahbťš, bes sinnaš ir
 nesuhťiťš. Gohdš in glihtumš, baggati-
 bas in spohschumš, un wiffas mallu mallinás
 atspihd daschahdš pilsbrangumš. Iddeenás
 bija ta Printscha gohda dehl, dahrgas bag-
 gatas dšihřes un leelas bankettes, isgresno-
 tu

tu weefu pulkš, gan spehlmanu in dseedataju
 jauka sabeedroschana, gan danzoschanas un
 islusteschanas daschadā wihsē, gan skunstigas
 ugguns blahšmas wakkarōš, gan atkal med-
 dineeku preeki, gan isseereschanas starp kai-
 mineem, brihscham kajohp, bet wissu wairal
 ar leelu pils brangumu, leelōš ispuschotōš
 apseltitōš gohda rattōš, un ar dauds nobar-
 roteem brangeem rummakeem un jahtneeku
 trohšni. Un tā tur ikdeenas dsihwoja bes
 apnihschanas kahrumā preekā un lihgsimibā;
 kamehr kas wehl pee rohšahm, pee meefas un
 dwehseles bija, sinnams, jo pliks jo trakš.
 Kad nu pats jau pagallam lihds kauleem bij
 nokremts tukšch un ispohstihšs, gahje winsch
 wehl pee saweem draugeem, un pasihstameem
 turrigeem kaimineem paligu mekleht, to nah-
 kamu semmes tehwu pameeloht. Tarehš katrs
 kē spehdams tam paligā nahjis, lihds ar zit-
 teem islustejahš. Pats nabbags skohlmeiste-
 ris, kas ko labbu redsejis, jo deenas eedroh-
 schinajahš augstakā kahrtā isturretees, un
 lihds riht un plihsteht. Pa tam, wisseem ne-
 sin-

sinnoht, scho leelu bankettu flawas ispaudahs,
 ir paschá galwa pilfata, un Rehnina ausis
 daudsinatas sinnamas tohp. Weepeschi patti
 deenas widdü teem ne dohmaht dohmajacht
 leels farva wihru pulks ar bissehm un spihgu-
 lodameem sobineem, jahschus leelá skreeschaná
 puttu puttós atskrehje, un ap muischu rinki
 issteepjahs apturredamees. Pats saldatu
 wirsneeks sobinus rohka, tuliht istabá eelegg,
 us to muischas fungu un winna weesu fazzidams:
 „jums abbeem, manná pawaddischaná,
 us tahm paschahm kahjahm, buhs Rehnina
 preekschá nahkt.“ To fazzijis aiswedde
 winsch abbus, gan nobahlischus un istruhzina-
 tus leelá ahtrumá paschá galwas pilfata, pilli,
 preeksch Rehnina. Rehniasch bahrgs leekahs
 iswaiwodams, kahdi schee effoschi, un kam tah-
 das bankettes un jakeschanas? — Tas nab-
 bags weenteesigs skohlmeisteris drebbedams
 ne wilkoht wissu isteize fazzidams: „es ne es-
 mu ne no kahdas augstas zilts, neba wehl —
 wihristis, bet tikkai nabbaga meita weena
 ammatneeka, tur kalnu semmé; gruhtha dar-
 ba

ba un wiffai bahrga tehwa dehl, es no winna naggeem isbehgu, gribbedama starp swescheem laudim pahrtiffchanu mekleht. Meites Fahrta to drohschi ne warreju padarriht, tapeh3 sawa tehwa gohda swahrkös apgehbusi ta apkahrt staigaju, pee labbeem laudim schehlastibas luhgtees. Ze nu man gaddijahs pee schi baggata kunga tift, kas man ta isweebeja schkisdams, man kahdu Seel-kungu jeb paschu Prinzi effam. Un jebchu to gan luhdsu, to mehr winsch sawa pahrwehrtita prahta us to pastahweja, un ne atlaide man, bet tahdu jakti un smeeklu dsinne, ir man negribboscham.“

Rehninsch sapratte schih3 meitas isteiffchanu taisnu un pateesu effam, fo tam muischas kungam wehl bija apleezinaht, un arri isteift, no ka tas wisspirmal zehlees, prohti, no sawa wehstneeka un no sawa wehstu kahriga prahta. Tad nospreede Rehninsch abbeem scho teesu: tai meitai buhs kahda weegla zee-tumä us kahdu brihdi eeliktai un palehni tur-retai tapt. Tam muischas kungam buhs sawu besprahtigu istehreschanu ar nabbadsibu

zeest

zeest un turplikam sawu ammatu labbaki weh-
 rá nemt, un ne to laiku ar jaunahm wehstim
 nokaweht. Skrihveram jeb sinu dewejam,
 bija arri us kahdu laiku zeetumá eet, un wai-
 rak neekus ne skrihweht.

Nē gudru pahrmahzischamu to besdarbu
 un wehstu kahrigu zilweku, kas sawá kahrtá
 barramu ne darra. Kas aplam tizz, aplam
 tohp peekrahpts.

L. O. C. S—3.

Draudsi bas = D seef ma.

Mel. Mein Vergnügen ist auf Erden.

At ká firds no preeka lezzahs

Ta weens draugs man mihlina,

Kad arr wiffi preeki suhdahs,

Tatschu paleek draudsi ba!

Labb' tam, kam weens draugs wehl irr,

Kas no winna ne atschirr,

Leelakaja manta, paleek labba drauga mihli ba! :;

Zits lai dsenn pehz augstahm teetahm,

Winsch jo dsillaki pakriht:

Man ween tihf eeksch tahdahm weetahm,

Kur ta taisna draudsi b' miht!

Lai tas baggats leppojašs,
 Lai ar mantahm gresnojašs,
 Leelakaja manta, paleek labba drauga mihliba! :,:

Kabbagi ar behdahm strahda,
 Ruhpedami nakt' un deen',
 Kà par sawu maiši gahda,
 Noškummigi winni leen —
 Man pee drauga rohžinas
 Wišs it weegli isweddašs,
 Leelakaja manta, paleek labba drauga mihliba! :,:

Ja man arri usnahk behdas
 Mannà masà buhdinà,
 Kas par to nu gan firdehštahs,
 Labba drauga mihliba,
 Wišs šahpes remdina
 Un to firdi weeglina!
 Leelakaja manta, paleek labba drauga mihliba! :,:

Iššchaws nahwe sawas bultas
 Šaplišt mušfu derribu,
 Šahw mans draugs pee mannas gultas,
 Preezamees us muššhibu —
 Kur preešch Deewa waidšina,
 Bušlm pilnà draudšibà! —
 Leelakaja manta, paleek labba drauga mihliba! :,:

u.

Kà

Kà to warr aissfargabt, ka allus
 skahbs ne tohp.

Kad appini katlá sahł wirt, kad tas ne-
 jauks ruhktums jau suhd, un gahrds jaukais
 ruhktums rohnahs, nemm labbu gabbalu tih-
 ra balta egļu swekkfa, tíf leelu ka ar abbahm
 rohkahm warr apkampt, metti to pa gabba-
 leem eekschā un apmaissi labbi. Allus no ta
 nekahdu swekkainu smakku ne dabuhš, to
 newaijag bihtees, bet žaur to aissfargabts
 tohp, ka nekahdu skahbainu smakku ne pee-
 nemm, neds pagallam skahbs tohp; no tah-
 da allus newarr ettiki ne buht taifihł, kad
 winnu arri ilgi jo ilgi pee filta krahšna turretu
 jeb ettiku pohdā leetu, winsch skahbu smakku
 ne peenemm, bet paleek kahds bijis. —

Kà no wezzas gallas to nelabbu
 smakku warr atnemł.

Karstā waffaras laikā weens muischneekš
 par žellu braukdams no meddineeka irbes pir-
 ka

ka, gribbedams tahs mahjäs pahrwest, bet
winnas tik nejauki sahze rattös smirdeht, ka
tik to warreja to smakku zeest, un jau gribbeja
ismest lauká; bet winsch gudrs Kungs buh-
dams un dauds gramatas bija lassijis, at-
minnehs kahdá wihsé wehl warretu paglahbt;
winsch frohgá peebrauzis, likke ohgles smalki
sagrubst, likke tahs irbes kahdá muzzina un
apbehre tahs wisspahri ar schahm smalki sa-
grubstahm ohglehm; to darrija winsch ikdee-
nas ar zittahm prischahm ohglehm. Mahjäs
pehs kahdahm deenahm pahrnahzis atradde
winsch, ka tahs irbes ittin prischeas un bes
wissas nejaukas smakkas bija, winsch likke
tahs iszept un ta galla ne fasmakkusi nedf
smirdoscha bija. — Kad to wehl wairak
ismehginahntu un atrohn, ka ohglehm tahds
labs tikums irraid, tad winnas arridsan
eeksch wissadahm puéklu slimmibahm, jeb pee
wezzahm smirdoschahm wahtim, ka sahle pee
lohpeem un zilwekeem bruhkeht warr. —

No skaitleem.

Ta gudriba ar skaitlu sihmehm leelus jo
 leelus skaitlus rakstih, padarra leelu weeglu-
 mu, bet ta sinnaſchana ſchohs skaitlus pareiſi
 rakstih, laſſih jeb iſſaſziht, newaid tiſ weegla
 un daſcheem gan gruhti nahkabs; tapeh; es
 taggad no ta kahu ihſu pamahziſchanu doht
 gribbu. — Mums pawiffam tikkai dewinas
 geldigas skaitlu sihmes irraid, prohti 1. 2. 3.
 4. 5. 6. 7. 8. 9. un weens tuſſchneeks jeb tuſ-
 ſcha sihme 0; ar ſchahm deſmit sihmitehm
 warram meh; leelus jo leelus, brihnum lee-
 lus skaitlus, no ſimteem, tuhſtoſcheem, mil-
 lionehm, billionehm, trillionehm un wehl
 dauds leelafus rakstih un iſſaſziht. Ka tas
 nahk? tas zaur to nahk, kad kaha skaitlu-
 sihme augſtaka weetā ſtahw, tad wairak geld;
 jo wairak wianna par kreifu rohku ſtahw, jo
 wairak geld; un tapeh; arri tas tuſſchneeks
 irraid, kas pat; preeſch ſewis neko ne geld,
 bet tikkai tapeh; pee zittahm skaitlu sihmehm
 rakstih; tohp, ſchah; augſtaka weetā (wairak
 par kreifu rohku) zelt. Kad weena weeniga
 skaitlu

skaitlu sīhme ihpafchi stahw, tad jeb weenu
 weenību, jeb tik daudf weenības nosīhme, kà
 ta skaitlu sīhme geld, kà 1. 2. 3. 1c. kas wee-
 nu, diwi, trihs 1c. weenības rahda. Kad
 diwi blakkam stahw, tad ta, kas par freīsu
 rohku stahw, desmit rahda, kà 10, 20, 30 1c.
 tas irr desmit, diwidesmit, trihsdesmit 1c.
 tufschneeks neko ne geld, bet tikfai padarra,
 ka tahs geldigas sīhmes 1. 2. 3. augstakās
 weetās (wairaf par freīsu rohku) zeltās tohp:
 tã arri 13, 14, 25, 36, 48 1c. fcheit tahs
 pirmejas skaitlu sīhmes, kas par freīsu rohku
 stahw, desmitus nosīhme: 13 tas irr desmit
 un trihs (trihspadesmit) 14 desmit un tšetri
 (tšetrpadesmit) 25 diwidesmit un peez, 36
 trihsdesmit un feichi, 48 tšetrdesmit un
 aston. — Kad trihs blakkam stahw, tad
 ta pirmēja, kas par freīsu rohku stahw nosīh-
 me simtu, tã 100 weens simts, 200 diwi-
 simts, 300 trihs simts 1c. tufschneeki neko
 ne geld, bet tikfai tahs weetās pild un gēdi-
 gas skaitlu sīhmes augstakã weetã pazell; 123
 wens simts diwidesmit un trihs, 234 diwi-
 simts

fimts trihsdesmit un tschetri, 456 tschetesimt
 peeꝛdesmit feschi; 203 diwisimts un trihs;
 schein newaid nekahds desmits, jo tanni wee-
 tá tukschneeks stahw un tikfai to weetu ispild;
 340 trihsfimt tschetrdesmit, schein atkal wee-
 nibas newaid, tapehꝛ tukschneeks tohp peelifts,
 lai ta skaitlu sihme 4 augstaká weeta, wairak
 par kreisu rohku tohp. — Kad tschetras
 blakkam stahw, tad ta pirmeja skaitlusihme
 par kreisu rohku tuhkstoschus nosihme, 1000
 weentuhkstosch, 2000 diwituhkstosch, 3000
 trihstuhkstosch ꝛc. fimti, desmiti un weenibas
 schein newaid, tapehꝛ trihs tukschneeki stahw,
 lai ta geldiga sihme zettortá weeta nahk; 6004
 feschtuhkstosch un tschetri; schein fimti un
 desmiti newaid un tanni weeta tukschneeki
 stahw; 2053 diwituhkstosch peeꝛdesmit un
 trihs, schein fimti newaid un tukschneeks tanni
 weeta stahw; 3408 trihs tuhkstosch tschetre-
 simt un aston, schein desmiti newaid un tanni
 weeta tukschneeks; 5630 peeꝛtuhstosch fescht-
 simt trihsdesmit, schein weenibas newaid, un
 tukschneeks tai weeta stahw; 3400 trihstuhk-

stosch tschetrsimti, schei desmiti un weenibas
newaid; 2030 diwituhkstosch trihsdesmit,
sheit simti un weenibas newaid; 4326 tschetr=
tuhkstosch trihsfimt diwidesmit un feschi;
8632 astontuhkstosch feschsint trihsdesmit un
diwi zc. — Kad peezas skaitlu sihmes blak=
lam stahw tad irr desmittuhkstoschi; 10000
desmittuhkstoschi, 20000 diwidesmittuhksto=
schi, 30000 trihsdesmittuhkstoschi zc. 26457
diwidesmitfeschtuhkstosch tschetrsimt peezdesmit
un septini 38496 trihsdesmitastontuhkstoschi
tschetrsimt dewiadesmit un feschi; un nu jau
warrehs sinnaht kurrá weeta geldigas skaitlu=
sihmes ne nahk un tufschneekus jaleek, 43028
tschetrdesmittrihstuhkstosch diwidesmit astoni;
sheit simti newaid, kurrá weeta tufschneeks
stahw zc. — Kad feschas skaitlusihmes blak=
lam stahw, tad irr simtstuhkstoschi, 300000
trihsfimtstuhkstoschi, 500000 peezsimtstuhk=
stoschi zc. 346827 trihsfimmtschetrdesmit un
feschtuhkstosch astonsimt diwidesmit un septini;
123456 simt diwidesmit un trihs tuhkstoschi
tschetrsimt peezdesmit un feschi. — Septita
skait=

fskaitlu fihme irraid millione, tas irr tuhlfstosch
 reis tuhlfstoschi, kurrai masa fihmite tohp flahf
 likta, 1'000000 weena millione, 2'000000
 diwi milliones zc. 2'345689 diwi milliones
 trihsfimtstschetrdesmit un peez tuhlfstosch fesch-
 simt astondesmit un dewin. — No millio-
 nes tohp tahs fskaitlusihmes atkal kà no eefah-
 kuma isfazzitas 14'326420 tschetrpadesmit-
 milliones trihsfimt diwidesmitfeschtuhlfstoschi
 tschetrsimt diwidesmit; 23'648739 diwides-
 mittrihsmilliones feschsimt tschetrdesmitaston-
 tuhlfstoschi septiasimt trihsdesmit un dewi-
 ni; 249'836573 diwisimttschetrdesmit un
 dewin milliones astonfimttrihsdesmitfesch-
 tuhlfstoschi peezsimt septiadesmit un trihs;
 3428'596432 trihstuhlfstosch tschetrsimt di-
 widesmit aston milliones peezsimtdewiades-
 mit feschtuhlfstoschi tschetrsimt trihsdesmit un
 diwi; 24637'594629 diwidesmittschetrtuhlf-
 stosch feschsimt trihsdesmit septin milliones
 peezsimt dewiadesmit tschetrtuhlfstosch feschsimt
 diwidesmit un dewini; 436254'784294
 tschetrsimttrihsdesmitfeschtuhlfstosch diwisimt

peeßdesmittschetr milliones septinsimt astondesmit
 tschetrstosch diwisint dewindesmit un
 tschetri. — Kad no tahs skaitlusihmes, fur
 milliones sihmite flacht stahw, atkal septinas
 skaitlusihmes us freisu rohku warr skaitiht,
 (jeb ta treschpadesmita pa wissam) no labbas
 us freisu rohku, tad irr billione jeb tuhks-
 stosch reis tuhksstoschas milliones, un schi tohp
 ar diwi tahdahm sihmitehm apsihmeta;
 2¹/348754¹/296734 diwi billiones trihsimt
 tschetrdesmitaston tuhksstosch septin simt peeß-
 desmit un tschetras milliones diwisint dewin-
 desmit sesch tuhksstosch septinsimt trihsdesmit
 un tschetri. — Ta nu atkal sahkahs, ka pee
 millionehm, kamehr no tahs sihmetas billio-
 nes skaitlu sihmes atkal septinas us freisuroh-
 ku, jeb pa wissam dewinadesmit warr skai-
 tiht, tad irr trillione jeb tuhksstosch reis tuhks-
 stoschas billiones, un ta warr skaitlus un
 skaitlu sihmes bes galla wairoht. — Bet
 ka labbi warr mahzitees skaitlus lassiht un
 rakstiht gribbu es to ar ihseem wahrdeem
 wehl pahrsaziht. Ta pirma weeta nosihme
wee-

weenibu, ta ohtra (no labbas us freifu rohku)
 desmitus, ta trescha simtus, ta zettorta tuhks-
 schus, ta peekta desmittuhksstoschus, ta festa
 simtstuhksstoschus, ta septita tuhksstoschreis
 tuhksstoschas jeb millione, ta astota desmit mil-
 liones, ta dewita simts milliones, ta desmita
 tuhksstoschas milliones, ta weenpadesmita des-
 mittuhksstoschas milliones, ta diwipadesmita
 simtsuhksstoschas milliones, ta treschpadesmi-
 ta tuhksstosch reis tuhksstoschas milliones jeb
 billione un tà joprohjam. — Schohs leelus
 skaitlus labbi saprast, apdohma: Kad tewim
 desmit makkas, un katra makka desmit dahle-
 ri buhtu, tad tewim pawissam simts dahleri
 buhtu, jo desmit reis desmit irraid simts. —
 Kad desmit makkas buhtu, un katra makka
 simts dahleri, tad tew tuhksstoschi dahleri buh-
 tu; jo desmit reis simts irr tuhksstoschi. —
 Kad simts makkas buhtu un katra makka
 simts dahleri, tad tew desmit tuhksstoschi dah-
 leri buhtu, (jeb desmit makkas, un katra
 makka tuhksstoschi dahleri, tas buhtu tik pat
 dauds.) — Kad tew simts makkas buhtu,
 un

un katra makká tuhkfstoschi dahleri, tad tew
 fimtstuhkfstoschi dahleri buhtu; tas tohp arri
 muzza faukta, tapehz fa baggati Kungi fimts-
 tuhkfstoschus dahlerus weená muzziná faleef
 un tad pehz muzzahm skaita; fimtstuhk-
 stoschi dukati tohp muzza seltu faukta. —
 Kad tew tuhkfstoschas makkas, un katra mak-
 ká tuhkfstoschi dahleri buhtu, tad tew weena
 millione dahleru buhtu; jo tuhkfstosch reis tuhk-
 stoschi irr weena millione. — Tuhkfstosch
 reis tuhkfstoschas milliones irraid weena billio-
 ne; un tuhkfstosch reis tuhkfstoschas billiones
 irraid weena trillionen, un tà ar weenu ween
 warr skaitlus wairoht un leelakus taisiht bes
 galla. — Billione jau tahds brihnum leels
 skaitlis irraid, fa zilweks kad tik wezs buhtu
 kamehr pasaule raddita (tas irr gan drihs
 6000 gaddus,) un zittu nekó buhtu darrijis,
 kà tikfai skaitijis ween, tad wehl ne buhtu
 lihds billiones warrejis isfkaitiht. Tas irr tà
 saprohtams, kad zaur wiffahm weenibahm
 skaiti (pa weenam ween) tad brihnum laifis
 aiseet, un eelfsch feschtuhkfstoscheem gaddeem,
 kad

Kad deenás un naktis skait, newarr weenu
 billioni isfkaitiht. Dauds tuhkstoschus dah=
 Ierus warr gan ahtruma un ihfa laiká saskai=
 tiht, kad pa desmiteem skait; desmit reis des=
 mit irr simti, un desmit reis simti irr tuhsto=
 schi; tas gan ahtri eet; bet kad zaur weeni=
 bahm tikkaí lihds tuhkstoscheem skait, tad
 dauds laiku wajaga kamehr warr isfkaitiht.
 Es to wehl skaidrakí rahdischu: Kad jau de=
 win simt un dewin desmit buhtu saskaititi un
 nu jasakka, dewin simt dewin desmit un
 weens; dewin simt dewin desmit un diwi;
 dewin simt dewin desmit un trihs, un ta
 prohjam, tad tas irraid zaur weenibahm
 skaitiht, un to warr lehti manniht, ka tas
 dauds laiku aishemm; wisswoirak wehl tad,
 kad tee skaitli leeli tohp, ka eeksch simtstuhk=
 stoscheem jeb arri eeksch millionehm; es tikkaí
 to pehdigu skaitli, kas preeksch billiones stahw,
 gribbu israkstiht, (999999'999999) dewin=
 simt dewin desmit un dewin tuhkstosch dewin
 simt dewin desmit un dewin milliones, dewin=
 simt dewin desmit un dewin tuhkstosch dewin=
 simt

simt dewin desmit un dewin; zik tur laika
wajag scho weenigu skaitlu isfazzicht, un tah-
di dauds simts tuhkstoschi irraid isfakkami!
tas irr zaur weenibahm skaitiht. —

m. 6.

Grahmata, fo weens jauneklis kas
fawam kungam par fullaini us swe-
schahm semmehm bij lihdsghajis,
tehwam rakstija.

Kur es wahrduš nemtu tehtiht mihtakais,
jums to preeku isteikt, kas mannu sirdi lezzi-
naja, kad es no sawa zeeniga kunga rohkahnt
juhfu grahmatiau fanehmu; ka nejahga behrus,
simts reis es to butshoju un zaur-laffiju, to
ween noschehlodams, ka tai nebij wallodas,
man wehl wissu to isteikt, fo es labpraht no
jums, no mannas mihtas mahtes un zitteem
draugeem sinnajis buhtu. Ne dohmajeet
jelle mihtakais, ka es sawu mihtu Kursemmi
tik lehti aismirsis buhtu, un man taggad tee
brangi

brangi pilsfati, un zittas brihnuma leetas ween
prahta stahwetu, fo es us sawa zella redsejis
kliiu; ne, tahds aismirfigs es ne esmu, bet
nulle wehl ihsti fajubtu, zeef lohti es juhs un
mannu dsimteni mihleju; un man skumjas useet,
apdohmadamam, ka es wehl tik ilgi no jumš
atschirts buhschu. Gan drihs man schehl
buhtu, ka es us tahda tahla zella esmu pade-
wees; bet kad es atkal atgahdaju, zeef dauds
es taggad warru mahzitees, un ka zaur to,
ka es tik daschadas pasaules mallas pahrstai-
gaju, wissahdas sweschas leetas, wissahdus
zilwekus un winnu eeraddumus un dsihwo-
schanu redsu, mans prahts apgaismohts, man-
na sinnaschana wairota tohp, tad es atkal
meerigs paleeku. Man ittin labbi klahjahs,
un Deews man arridsan tahdu fungu dewis,
kas ar mannim ka ar draugu dsihwo, un pats
pehz to ween dsennahs wissu redseht un wissur
fo mahzitees. Al fo ne esmu es jau redsejis!
kashdus glihtumus un dahrgumus! bet kashdōs
kaktōs arridsan ne effam kohpā lihdufchi, un
par kashdeem tohrneem un kalneem kashpeleju-
fchi

fchi, wiffas seemas wakkari ne peetiktu to
 stahstih —, al! lai es tikkai atkal mahjās
 pahnahku, gan jums buhs ko klausitees un
 brihnitees.

Es pehz juhsu pamahzischanas, wiffu ko
 es redseju, ihpascha grahmatina farakstijis
 esmu, un lai juhs ne dohmatu, ka es tahds
 leelitajs, ka daschi semmestekkuli, tad es jums,
 par sihmi, no mannas grahmatas kahdu gab-
 balinu israkstih gribbu. Es esmu ar sawu zee-
 nigu kungu arridsan tahda weeta bijis fur seltu
 un sudrabu rohē, un mehš teitan diwi deenas
 sabijam skattidamees tahs daschadas strahda-
 schanas, un skunstes. To nu juhs gan bijat
 sinnajuschu, ka selts un sudrabs daschas sem-
 mes, kalnainas weetas, appaksch semmes roh-
 nahs, bet ka tam peekluhst, ka winnu ahra
 dabbu un wiffahdi istaisa, to juhs wehl ne
 buhseet dsirdejuschu. Kad nu tee laudis, kas
 to ammatu proht, nomanna fur kahda kalna
 eekschas, selts, sudrabs jeb zits warsch at-
 rohnams, tad schee sahē to semmi pa wirsu
 norakt, kamehr to akminu jeb klints kahrtu
 at-

atsneeds; tē nu winneem ta wiffgrubtafa puh-
 leschana, eefsch tahs klints eelaustees, un dsilli
 appafsch semmes tahs selta un sudraba ahde-
 res atrast. Du schiee tà fà kurmi, ar weenu
 dsillaki eefsch semmes eerohkafs, tà fà tahs ah-
 deres teff, un tad par appafschu wiffahdus pa-
 grabbus (allas) un gangus (zellifchus) istai-
 fa; fad nu tas kalns tahdā wihsē par eefschu
 isstrahdahs, tad wehl no augfchenes 3 lihds
 4 zaurumi fà akfas tohp rakti; par weenu tee
 strahdneeki semmē fahpi, par ohtru tohp tee fu-
 draba un zitta warra afmini iswilkti, un zittōs
 atkal besgalla leelas pumpes, to uhdeni isdab-
 buht, fas tannis pagrabbōs (allas) faplufst.
 Weens pats es tahdā zaurumā ne buhtu fahju
 zehlis, lai manni ar seltu apbehrtu, bet redse-
 dams fa mannam fungam tahda drohscha firds
 bij, es arridsan neneeku ne behdaju; fahdi johki!
 mehš abbi apwilkam tahdas melnas drehbes,
 fà tee selta-razzeji wafka, fas brihscham fà
 spehlmanni par Kursemmes staiga, un nu tai-
 sijamees paschā semmes dibbinā nofahpt. Bet
 Deems lai pasarga par tahdu fahpschanu! es
 doh=

dohmaju ka tas zaurums nebuhtu dsillaks kà
 labba akka. kas dohs! weenas treppes beidsahs,
 tè jau atkal zittas preekscha, un wiffas tà stah-
 wus kà weens muhris un tur flahst fliddenas
 un schauras. Tà mehš wairak nekà 200 af-
 fes dsillumâ nokahpam, un weetahm wehl bij
 par schahdeem tahdeem zaurumeem rahpus ja-
 leen, kamehr atsneedsam tohs paschus pagrab-
 bus, kur tee laudis strahda. Tè nu es pree-
 zajohs wiffas mallas tihru seltu un sudrabu
 redseht, bet neneeka! wiff bij tumisch kà wee-
 nâ lihku pagrabba, schurp un turp tikkaï at-
 spihdeja masas eljes swezzites, un tè weenâ
 tur atkal zittâ kaktâ tuppeja tee strahdneeki,
 kas ar dselsu ahmereem tohs flints gabbalus no
 seenas iskappaja, zitti atkal tohs nodausitus
 gabbalus salihkuschi ar kerrehmus tahs weetas
 aisdsinne, kur tas ahra welkamajs zaurums,
 un tur winni tappe sawados kurwjos salikti un
 us augschu wilkti. Tahdos flints gabbalos
 nu rohnahs tas sudrabs un seltš, bet wehl
 pulku darba waijaga, eekam to gattawu dab-
 bu. Papreeksch schee flints gabbali tohp no
 sem-

semmes un gruschahm skaidroti, tad atschkirv
tohs labbakus gabbalus, kas wairak sudrabu
faturra, no teem, kas tukschaki leekahs, tohs
pirmajus, druskas fasitt, un tad us ihpa-
schahm sudmallahm smalki samall, bet schohs
eeksch leelahm abraham labbi noskallo. Kad
nu tas irr padarrihts, tad tahs druskas wehl
tohp leela krahnsi dedsinatas, lai wiffi fahni
taptu nodsihti, jo tahdos klints gabbalos seh-
wels, swins un zittas leetas sajauktas irraid,
un ittin skaidrs sudrabs retti retti atrohnams;
tas beidsams darbs irr ta kaufeschana un tad
tas gattaws sudrabs jeb zits warsch kluhst teem
usraugeem nodohs. *) To es wehl gribbu pee-
minneht, ka tanni brihdi, kad pee tahs kau-
feschanas tas selts jeb sudrabs no swinni at-
schkirrahs, par wirsu tahds gaischums at-
spihd ka weena swaigsne, un tad tee strahd-
neeki noproht ka ta kaufeschana pabeigta ir-
raid.

*) Prohti, tas selts, sudrabs, jeb zits warsch kum-
geem peederr, un sehee selta razzeji tikkai ka algad-
schi strahdu, un sawu maksu dabbu.

raid. Pateesi, es sawu muhschu to ne buhtu
bohmajis, ka seltam un sudrabam, kas wirs
semmes tik lohti spihd, un tik dauds zilweku
azzis apmahn tahda tumfa nejauka dsimtene
buhtu, un ka winsch, ka sakkohd wehl eeksch
mahtes meesahm, ar gruschahm un fahrneem
sajaukts, zilwekeem jau tik dauds, un pateesi
wairak sweedrus un mohkas makfatu, ne ka
pehz tam, kad winsch jau dahleros un dukatos
iskalts par pasauli tekk un ikweens tam pak-
kal dsennahs. Gan labbi ta semme scho dee-
wekli tik dsilli sawas eekschas noslehpj, bet ko
zilweku prahts neisdbbina, ko zilweku spehks
ne uswarr! Zapat es arridsan nobrihniyohs
par teem lautineem, kas to seltu un sudrabu
rohk — tizzeet man, mihlais tehtiht, muhsu
lauka darbi, irraid tihri spehli prett tahdahm
puhleschanahm; mums tatschu deenas gai-
schums atspihd, wassara wissapfahrt jaukums,
un ir seema, pa mescheem, pa zella, pa ri-
jahm, muhsu beedri un pasihstami klahd, ar
kurreem warram farunnatees; bet schee selta
un sudraba razzei, ka kurmi appaksch sem-
mes

mes wairaf dsihwo nekà wirs semmes. Wee-
neem pascheem teem tahdôs negantôs pagrab-
bôs jasehsch, fur wiffahdi neweffeligi twaiki,
un nejauks aukstums, un kahda bailiga kahp-
schana, kahda smagga neschana teem ikdee-
nas! *) Dasch labš arridsan, jeb krisdams
fawu dsihwibu pamett, jeb tannis alläs, fur
winsch strahda noslahpst, jeb appaksch grüe-
scheem paleef un fawu muhschu wairš fauliti
ne reds. Tik pat mohkas ir teem irraid, kas
par semmes wirsu pee tahš skalloschanas, mal-
schanas un kaufeschanas darbojahš; kahdi
karstumi teem atkal jazeesch, kahdi neweffe-
ligi twaiki un duhmi teem ja eewelf — ta-
pehž wianni arridsan bahli kà mirroni isškat-
tahš. Bet kas sinn, schee selta razzeji tohti
baggati buhs? ak ne, tas irr gan masums ko
wianni nopeln, un tomehr mihlais tehtiht, to-
mehr schee lautini meerigi ar fawu likteni, un
preezigaki dsihwo kà dasch, kam kà fakkoht:
zeppti

*) Tahdâ kalnâ tohp deen un nakri strahdahš, ik
7 stundas tee strahdneeki pahrmains.

zeppti balloſchi mutté ſkreen. Pateefi, es zaur ſcho ſkattifchanu dauds gudraks, un dauds meerigaks eſmu palizzis — un wehleju, ka jelle muhſu reſnais kaimiaſch, kas no rihta lihds wakkaram, ikweenam to preeſſchu waid ka nabbags ſemneeks effoht — arridsan tahda apmeerinaſchanaſ ſkohlá buhtu nokahpis, kur es biju. Turpmaſ es jums atkal ko jaunu rakſtiſchu, bet taggad ſimts labbas deenas jums wiſſeem.

No Sirgeem.

Gan taſ labbi buhtu, kad katrs ſaimneeks ſawus ſirgus patſ audſinahtu, bet kad taſ newarr notikt un arri tik pat makſa, woi ſirgu audſina jeb pehré; jo pirms ſirgs tik leels uſaudſis, ka wiannu pee darbeem warr bruſſeht, wiinſch gan drihs tik dauds apehdis, ka wiannu par to buhtu warrejis nopehré, kad arri to kohpſchanu ne gribbetu rehſeneht; tad ta irr lauzineekeem lohti waijadſiga ſinna un gudriba ſirgus paſiht, un no ſohbeem, ſpalwahm,

wahm, auguma, gahjuma un meefas is-
 tureschanas, winnu wezzumu, stiprumu jeb
 wahjibu manniht un saprast. Zo leelaka
 Krahpschana un wiltiba gan ne buhs, kà pee
 sirgu mainischanas un pehrkschanas, un mul-
 kis kas us to newaid mahzihts, kad ihstena sir-
 gu kuptscha jeb meetneeka rohkas kriht, warr
 neganti peewilts kluht. Pee sirgu pehrkscha-
 nas papreeksch jaraug us winnu wezzumu, un
 to warr pee sohbeem manniht. Sirgam pa-
 wissam irraid 40 sohbi 20 appakscha un 20
 wirsu; 6 preekschsohbi, 2 wilku sohbi un 12
 dferrohksli. Tschetri preekschsohbi kumme-
 teem jau pirmejäs deenäs pehz dsimschanas
 aug, jeb winni jau brihscham irraid kad pee-
 dsemm, pehz kahdahm neddelahm wehl tschetri,
 un pehz 3 jeb 4 mehnescheem atkal tschetri;
 tad irr kummekam 12 preeksch sohbi, ko arr
 peenasohbus, kummelusohbus jeb ilkses sauz.
 Schee paleel zeeti kamehr kummeksch trescha
 gadda jeb pilni trihs gaddus wezs irr; tad
 iskriht tapat kà winni nahkusch, un eeksch
 diwi neddelahm atkal zitti aug, kas garraki

un ne tif balti bet padselfteni irraid. Schis
tas laiks irr, no ka mehds fazzih: sirgs fahf
sihmeht jeb pirmais sohbumettums jau notiz-
zis. Pehz gaddu noteef ohtrais mettums un
eefsch 2 neddelahm atkal zitti sohbi isaug.
Peektā gaddā wiansch tohs diwi pakkala preefsch:
sohbus wirsū un appakschā mett, un zitti tsche-
tri atkal tanni weetā aug, bet ne tif ahtri;
tee wirseji papreefsch nahf, tad tee appakscha-
ji. Schee tohp dferrohksli jeb stuhru sohbi
faukti un sirga wezzumu lihds astotu gaddu
rahda, wianni dohbeti irraid un tanni dohbjū-
mā melna sihmite irr, ko graudinu jeb puppu
mehds faukt. Tā kà schis dohbjums un mel-
nais graudinsch suhdahs, tā tohp sirga wez-
zums lihds astotu gaddu nolemts, kurrā ta
bedrite pildita un tas melnais graudinsch pa-
gallam nohst irr. Pehz scho laiku us wilku-
sohbeem jaraug, kas zettortā gaddā fahf augt
un itrin affi irraid, wianni tahdi affi paleek
lihds festu gaddu, tad jo deenas jo wairaf no-
dilst un ahtraf jeb gauschal atkohschahs, kad
sirgi dauds jeb mas ausu dabbu ehst; desmitā
gad-

gaddâ pagallam nodilluschi, atkoshsti un leeli
garri, jo tanni gaddâ schohklis fahk no soh-
beem atraisitees un maggumâ eet. No schi
laika sirgu wezzums pagallam nesinnams
tohp, un tikkai no ta warr nolemts flucht,
kad sohbi wiffai dseltenei, garri, walkâ tohp
un kustetees fahk, jeb tahs waggas schohdâ
fahk nosust. — Kad schi sinnaschana pee
sirgu pehrschanas lohti waijadsiga irraid,
un us to wiffwairak jaskattahs zil wezs sirgs
irr; tad es to wehl weenreis ihsumâ grihb
pahrsazziht. Kad sirgs treschâ gaddâ irr,
tad winsch tohs 4 preeksch sohbus, 2 appaf-
schâ un 2 wirfû mett, un tanni weeta zittus
dabbu. Kad tschetrus gaddus wezs irraid,
tad tohs zittus 4, lihds dserrohksleem mett,
un jaunus dabbu. Kad peezus gaddus wezs
irr, tad winsch tohs 4 dserrohkslus jeb stuhru
sohbus mett, un katra puffe weenu dohbigu
dserrohksli dabbu, scho paturr winsch lihds
festu gaddu, un tohs zittus winsch jo deenas
jo wairak nolihdsina. Septita gaddâ kad sirgs
dauds ausas newaid ehdis jeb us lauschneem

neward atkohdees, wilku sohbi wehl affi un
 dserrohkli tik dohbigei irraid, ka masu sirnu
 warr eelikt. Dewitá gaddá sohbi wiffi no-
 lihdsinahti irr, tà kà faknes no serdehm skai-
 dri warr ischkirt. Desmitá gaddá mihkft-
 sohbigem sirgeem nekahda serde wairs newaid,
 bet pee zeetsohbigeem wehl kahdu maggumu
 warr manniht, bet weenpadesmitá gaddá ser-
 du newaid ne buht wairs. Kas tapeh; sir-
 gus gribb pehrkt, tam waijag us schahm sih-
 mehm skattiht un tahdus pehrkt kas 5 jeb 7
 gaddus wezzi irr, tad winnus wehl kahdu
 laiku warrehs bruhkcht. Sirgu kuptschi kas
 peh; sirga sohbeem dauds skattahs, teiz atrad-
 duchi: kad weená pussé sohhi wairak nodillu-
 schi jeb atkohsti, ka sirgs tanni pussé woi zit-
 fahrt klibs hijis, jeb taggad wehl irraid;
 warr buht tapeh; ka sirgs tanni pussé wairak
 kohsch kur winnam fahpes irr. —

No sirgu spalwahm dauds newarr faz-
 ziht, jo tas ikkatra patikschaná stahw; wee-
 nam pelleki, firmi ahbolaini, zittam farkani,
 duhfaini, dseltani, luhfaini jeb melni patihk,

tomehr melni un tumſch behraji tohp par wiſſ-
 ſtipraſeem turreti. Sirgu augums un tiſ-
 fumi pehꝫ winnu dſimtenes daſchadi irraid.
 War wiſſeem 1) tee Araberi tee koſſſchaki
 irraid, wianni no mehrena auguma, ne wiſſai
 tukli, weegli, ſchigli, drohſchi, lepni un zeeti.
 No winneem tee wiſſlabbaki ſirgi kaſ zittas
 ſemmés irr, zeltahs. No teem wiſſlabbaſeem
 Araberu ſirgeem tohp ihpaſchas dſimtugrah-
 matas turretas, un kad tahds kummelſch pee-
 dſemm, tad teefaskungs ar leezineeſeem flahſt
 irr, kaſ to uſtrakſta; ta warr tahdu ſirgu dſimtu
 no tuhkſtoſcheem gaddeem ſinnaht, un ſchi
 teefas grahmata jeb tahds dſimturahditais
 tohp pirzejeem, kaſ tahdu ſirgu pehré lihds
 dohta. Tahds ſirgs, kaſ wehl no wiſſlabba-
 ſeem newaid, tohp ar 500, un tee wiſſlabbaki
 ar dauds tuhkſtoſcheem dahlereem maſſahts;
 bet tahds arri weená deená 20 Wahzſemmes
 juhdses (gan drihs 40 muhsu juhdses) warr
 tezeht. — 2) Tee Barbari; galwa irr
 maſa un koſſſcha, fakls garſch un teews, freh-
 pes rettas un ſmalkaſ, ſpalwas wiſſwairak
 pel-

pellekas un augstumš 5 pehdas. — 3) Tee
 Spaneri; galwa irr leela, ausis garvas,
 fakls garšch un tukls, kruhtš plascha, kruštš
 appalsch, meesá smagga, spalwas melnas ar
 baltu sismi preeksch peeres, gahjums lepns,
 drohsch, zeets un jauks. — 4) Tee Eng-
 lenderi irraid kohschi, augsti un slaikani, gal-
 wa masa ar lihku degguni un affahm stin-
 grahm ausim, kahjas teewas un spalwa beh-
 ra, dseltena jeb raiba. Winni no Arabe-
 reem un Barbareem zekahš un sawa ahtruma,
 leela sohla un drohscha gahjuma dehl lohti
 zeeniti irraid. No winnu ahtras un weeglas
 skreeschanas es jums taggad tikkai kahdu mag-
 gumu stahstischi. Weens lohti flawehtš
 Englenderu sirgs, kam wahrds bija Sterling,
 warreja weenâ minuté wesselu juhdsi, un tsche-
 tras juhdses bes apstahschanas skreet. Wee-
 na Englendera juhdsi irr 826 affis jeb 4956
 pehdas garva; tas buhtu weenâ sekundé astron-
 desmit diwi un puss pehdu. To labbaki wehl
 saprast waijag sinnaht, ka Englenderu juh-
 dses tik garvas newaid la muhsu juhdses; bet

50 Engländeru juhdses irr 20 Kursemmes juhdses; jeb $2\frac{1}{2}$ (pufftreschas) Engländeru juhdses irr weena Kursemmes juhdses; kad nu tahds sirgs weenâ minutê 1 Engländeru juhdsi skreen, tad tas weenâ stundâ 60 Engländeru juhdses, tas irr 24 Kursemmes juhdses mahk skreet, jeb eelsch pufftreschahm minutehm weenu Kursemmes juhdsi. Tik ahtri wiisstiprais wehisch ne puhsch, neds kuggis wirs uhdens skreij; wehisch kad ittin stipri puhsch tik kai 60 pehdas weenâ sekundê skreen, un kuggis tik kai puffa dalka no schi ahtruma panahk; tas irr tà saprohtams, kad wehisch weenâ sekundê 60 pehdas puhsch, tad tas weenâ minutê 3600 pehdas, un weenâ stundâ 216000 pehdas tas irr 72000 sohlu jeb 12 juhdses puhsch; kad nu kuggis tik kai puffa dalka tik ahtri warr skreet kâ wehisch, tad kuggis sefchas juhdses weenâ stundâ noskreen, kad 3 pehdas us sohlu un 6000 sohli us juhdsi rehpeneti tohp; tad nu tahds sirgs dauds ahtraki skreij nekâ wehisch jeb kuggis juhâ. — 5) Tee Neapolitaneri irr nifni un trakli, galwa irr

irr leela, deggunſ lihks, fakls refns, augums
 leels un pilnigs, un gahjums drohsch un lepns,
 pee wilkschanas un tezzeschanas winni arri-
 dsan derrigi gan irr. — 6) No Bahzsemmes
 sirgeem tee Oufteineri un Nieklenburgeri
 tee labbaki un kohschaki, jebſchu dauds ihpa-
 ſchi Bahzsemmes ſirgus ne atrohn, tapeh; ka
 ſweschas ſemmes ehſeli eekſch waisloſchanas
 ſtalleem dauds turreti tohp. — Weh; ſcheem
 wehl Ukraineri, Pohli, Ungari, Sahma
 ſemneeki un Dunskei paſihſtami un ſinnami
 labbi darbu ſirgi. — Bes winna ſkaiftuma
 un kohſchuma, ſirgam wehl daschi tiklumi ir-
 raid, eekſch kurreem wiſſch wiſſus zittus
 pahreet; no winna ſchiglas tezzeschanas mehſ
 jau ſinnam, ka wiſſch ihſti ſakkohſt ahtraki
 nekà wehſch ſkreen. Tapat irraid arridsan
 winna ſpehks un ſtiprums pee naſtu neſchanas
 un wilkschanas. Ehſelis pee neſchanas labſ
 irraid, bet pee wilkschanas wiſſch ne derr;
 wehrjis pee wilkschanas lohti derr, bet naſtu
 neſſejſ wiſſch newaid; tiklai ſirgs abbus tik-
 lumus eekſch ſewis ſaweeno, wiſſch neſſ un
 weſſ

welk wairak nekà ehfelis jeb wehrfis. Eng-
 lenderu nastufirgs 300 jeb wairak mahrzinus
 ness, un juhgfirgs wairak nekà 4000 mahrz-
 inus wilkt warr. — Sirgs tas weenigais
 lohps par wissu semmes wirsu irraid, kas par
 karru trohksni ne bihstahs, kas neds behg neds
 traks tohp, bet drohsch un rahms sawà weetà
 stahw jeb zaur ugguni, affinim un trohksni
 rahms un firdigs sawu zellu eet. Wezzòs
 laikòs tee Elewanti, kas dauds leelaki un stipras-
 ki irraid nekà sirgs, karrà tappe bruhketi, bet
 kamehr ar ugguns rihkeem sahze schaut, schis
 kalmagabbals ne pastahw, bet behg jeb traks
 un bihks tohp, un jau tannis laikòs no kare-
 ra trohksni sabihjees, daschkahrt tam pascham
 karra pulkam kam winsch peederreja, wairak
 skahdu un nelaimi nekà prettineekeem darrija.
 Bet kà dauds zittadi sirgs isturrahs? tikkai
 tad kad nahwigi sashauts, un dsihwiba un
 spehki nosuhd winsch allojahs, traipete un pa-
 kriht tanni paschà weetà, fur nahwigas waktis
 dabbuja; un ne tad wehl no winna muttes
 kahda waibaschanas bals tohp dsirdeta, til-
 kai

fai no preeka un pahrgaltwibas winsch sweeg-
dams sawu balsi pazelt, un kad pascha karrā
trohksni nemeerigs rahdahs un ar kahjahm
semmi zirsdams grohsahs jeb stahwu zeklahs,
tad tas bailiba newaid, bet ka newarr to laifu
sagaidiht un pascham gribbahs karrā trohks-
na widdu steigtees. — Woi tad irr brih-
numš ka tahdam lohpinam jau wešwežžōš
laifōš teifschanas un gohdudseesmas taisitas
tappa; ja paschā Bibbelé atrohnam mehš
Ziaba grahmata 39 nodallā tahdu jauku goh-
dateifschana, kurra kà no pascha Radditaja
winnam dohta tā skann: „Warri tu sirgam
„spehku doht un winnam to faklu ar krehpehm
„puschkoht? Warri tu to beedeht kà weenu
„siffeni; kad tas ar nahsim krahž, tad jais-
„truhzinajahs. Winsch zert dsilli ar kahju
„un irr spehžigs ar spehku, un iseet tam ap-
„brunnotam pretti. Winsch apmehdi to bih-
„jaschanu un ne bailojahs un ne greeschahs ta
„sohbina pehž atpakka. Kad tas bultumaks
„skann un arridsan tas leesmains asmins un
„schkehps. Tad tas raustahs, trakko un us-
zert

„Zert to semmi, un ne turras weenâ weetâ,
„Kad trummetes skann. Kad taks trumme-
„tes skann, tad sweeds tas hi hi! un ohsch to
„Kauschanu no tahlenes, to leelkungu bresh-
„schanu un gawileschanu.“ — Kas tahdu
lohpixu ne mihlotu, kam kâ no pascha Dee-
wa tahda kohscha slawa tohp dohta! Kas
winnu ne kohptu, Kad wehl pee wiffadahm
mahjas waijadsibahm til derrigs irraid. To
nu juhs gan labbi darrait, mihli Lassitaji!
Ka juhs sawus sirgu lohpus kohpeet un teem
truhkumu ne leekat zeest; un tas irr gan re-
dsehts, ka brihscham zeltu wihrs jo drihs pats
truhkumu zeesch, un sawu maises kummosu
un allus stohpu ar sawu sirgu dalla, neka win-
nam leek baddu zeest; tas irr pareisi un to es
tahdeem kas to darra par gohdu peeminnu.
Tomehr pee wiffas prahtigas apkohpschanas
gaddahs ir labbi turretam sirgam jebkahda
saite un slimmiba. (To sirgam tapat meefas
un fauli, Dsihsles un affinis kâ zilwekam,
winsch zaur barribu, kas ne allaschin wesseliga,
zaur gruhstu strahdaschanu, karstumu un sa-
auf-

aufstefchanu daschu wehdera kaitu, sehrqu ir
 drudsi dabbu.) Tapehꝫ arri fainneekem un
 firgufohpejeem sinnaſ daschadaſ waijaga, kad
 firgſ nihkſt, jeb ahtri flimſ tohp, kà tam ar
 ihſtenahm ſahlehm warretu lihdeſht. Bet kaſ
 dohd? paſchi ſemneeki to wehl labbi ne proht,
 un tee, kaſ leekahſ to prohtoht, nei paſihſt
 to eekſchkiꝫ firgu dabbu, nedſ tahſ ihſtenaſ
 ſahleſ kaſ preekſch tahm derrigaſ irr. Kaſ
 ſinn, woi juhſ, mihtli Saimneeki! kaſ juhſ
 ſawuſ lohpinuſ mihlejeet, un gudru padohmu
 pehꝫ firgu glahbſchanaſ labpraht peenemmat,
 woi manni ne klaufiſeet, kad eſ jumſ no
 eekſchkiꝫ firgu kaitu ſahloſchanahm kaſdaſ
 labbaſ mahꝫibaſ dohſchu, un tahſ iſbraudſi-
 juſchi un ittin labbaſ atradduſchi, mannim
 nepateikſeet par tahm.

Es ſcho reiſi tik kai no tahdahm kaitehm
 ar jumſ runnaſchu, fur ahtraſ palihdſibaſ
 waijaga, prohti: no tahſ wihweleſ, no
 leekafſ, no zehrmeem un, kad firgam
 apſtahjees.

I. No wihweles.

Kad sirgſ, kaſ zitreiſ weſſelſ biſ, uſ
reiſi ſawu bariibu pamett ſillé, noſkummis
ſtahw, wehderſ iſchurgſt, un winnam aukſtaſ
auſiſ, tad zitti ſakka: tam ſirgam wihwele.
Zuhlin juhſ tad ſkreijat pehſ kniſpſtangahm
un meklejeet tohſ dſeedſerus pee ſirga fakka,
un kneebjeet un uſgreeſcheet tohſ, juhſ iſ-
nemmeet tohſ putraimus un leekat ſahli tur
eekſchâ, ſchêiſdami, ka nu ſirgam lihdehtſ
tappiſ; no tahm leelahm ſahpehm un moh-
ſahm, kaſ ſirgam biſ jazeſch gaddahſ brih-
ſcham, ka ta ſlimmiba ſirgam pahreet, bet
daudſreifahm arri noteek, ka wiſch pehſ tam
jo ſlimmakſ tohp un zittâ deenâ ſprahgſt.

Za iſtſena wihweleſ waina ne pee gal-
was un dſeedſereem, bet wiſſwairak paſchâ
lohpa wehderâ irr, winna ſarnas un wehderſ
irr pilnſ no wehjeem, kaſ no ſlikta ſeena jeb
ſahleſ, kaſ wehderu uſpuhſch, no ſaſmakku-
ſcheem milteem zehluſcheeſ. Zeb kad ſirgſ
weenâ malkâ pahrleeku daudſ aukſtu uhdeni
dſehriſ, kad pahrleeku ſajahdihtſ jeb ſabraukſ
irr, tad ſirgam wehl aiſſpundehtſ wehderſ,
ir brihſcham ne warr miſſt. Zee wehji ruhſ,
ne warredami iſeet, uſplehta tapehſ tahſ
deſſaſ, dſenn to aſſini uſ augſchu prett gal-
wu,

wu, zaur fo tee dseedseri tuhkt. Pamett
 tapeh; tawas knihpstangas meera, un ne moh-
 zi to sirgu tif neschehligi, bet lihdsi winnam
 labba; ta:

Laidi winnam affini pee ka;la, un fa-
 behrsi 3 naschagallus Salspetera, lei; to us
 puffedstohpu uhdens, attaisi sirgam mutti, un
 lei; scho uhdeni ar salspeteru no weenas buttu-
 les, jeb labba; no kahda rad;ina, fo ikweens
 peh; schah;swaisadsibas few warr pataisih; un
 pee roh;kas turreht, sirgam rih;le, bet no Deer
 wa pusses ne zaur nahsim, ka; dasch neprachtig;
 teh;rpikis meh;ds darriht, un to lohpu us reisi
 nobeids.

Peh; tam tew jarauga, ka; sirgam weh-
 ders walla; kluhst, jo kamehr wehderam atpuh-
 tes newaid, sirgs paleek; flims un newarreh;S
 wessels tapt.

Ka; nu sirgs, un tif pat ikkurfch; zits
 lohps ittin weegli, ahtri un bes wiffahm moh-
 kahm atpuhtes dabbu, gribbu es teem, kas
 sawu lohpinu mih;kt, un ahtri glahbt gribb,
 klistira rih;kus eerahdiht, kas pee wiffahm
 eeksch;igahm sirgu un lohpu ka;itehm un flim-
 mibahm ittin derrigi un labbi irraid. Schah-
 dus klistira rih;kus juhs nu gan buh;seet mui-
 schas; redsejuschi, un kad arri ne buhtu, es
 juhs

juhs mahjischn, kà tohs jeb patz, jeb no
 zitteem warr likt pataischt. Taisees no ee-
 was jeb zitta kohka sarra, kas wihra pirksta
 beesumà irraid, tahdu stohbrinu sprihdi gar-
 ru, isurbi winnom zaurumu tik plattu ka
 behrns warr pirkstu eebahst, wiffzauri un lih-
 dseni. Leezees tad no skahr dneeka, tahdu lee-
 lu stohbru no beesu balta skahrda taischt, kas
 pehdu (12 tullus) garsch, un trihs tullus
 resns irraid, tahda stohbra tad weenu stohpu
 uhdens warrehs eeleet. So weenu gallu lai
 winsch ar dibbeni zeeti aistaisa un pascha wid-
 du masu stohbrinu tahdu eeleede, kurrà to
 kohku stohbrinu zeeti warr eebahst, ohtrs gals
 paleek walka. Taisi tad wehl no fausa zeeta
 kohka tahdu stempeli kas kà peestala isskattahs,
 weenà gallà resnu un ohtrà ar rohkurri.
 So resgallu waisag ar linneem aptiht, tà ka
 winsch ittin lihdsigi tanni leelà skahrda stohbrà
 derr, labbak druszin zeeti nekà wiffai weegli.
 Tad nu tawi klistiru rihki, kas pee wiffu loh-
 pu ahrstefchanas tik lohti waisadsigi un dervi-
 gi irraid, gattawi buhs. Ja nu tawam flim-
 mam sirgam weenu klistiru doht gribbesi,
 tad nogreesi dahrsà weenu fauju kummeles un
 tik dauds kasa feeri kas pee mahjahm un seht-
 mallahm aug, sawahri tahs sahles ar puff-
 ohtr

ohtr stohpu uhdens, ne ilgak kà pussstundu,
iskahsi tad zaur lakkatinu, un kad paremdens
tappis, tà, kà pee waiga warr zeest, leij to
klistirs rihnõs, pazell sirgam to asti, un ee-
bahsi to stohbriti lohpan jeb sirgam weengalla
sarná, un dsenn tà scho filtu klistirs uhdeni
eekschá.

(Turpmak wairak.)

Mihklu usminneschanu pirmejá zettorksní.

- 1) Tabaks, kas smeekehstis jeb schnaukts
tohp.
- 2) Sahrs.
- 3) Tas bohstabs m.

Zittas Mihklas.

- 1) Kad gaisch irr, tad wianu ne reds;
bet kad tumsch irr, tad wianu reds?
- 2) Jo atnemm, jo winsch paleek leelaks;
jo peeleeek, jo winsch paleek masaks?
- 3) Nihstõs eet us tschetrachm, deenas wid-
dú us diwi, un wakkarõs us trim kah-
jahm?

Missehta weeta pirmejá zettorksní.

Lappá 10, fleija 15 jalassa: (Jeb eeksch 5 See-
kundehm 6.)